

Brussel, 26.7.2013
COM(2013) 570 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD EN DE REKENKAMER**

**GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VAN DE EUROPESE UNIE -
BEGROTINGSJAAR 2012**

INHOUDSOPGAVE

Blz.

NOTA BIJ DE GECONSOLIDEERDE REKENINGEN	5
EU-BEGROTING: VAN VOORBEREIDING TOT KWIJTING	7
DEEL I: GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN EN TOELICHTINGEN DAARBIJ	12
Balans	14
Staat van de financiële resultaten	15
Kasstroomoverzicht	16
Mutatieoverzicht van de nettoactiva	17
Toelichtingen bij de financiële staten	18
DEEL II: SAMENGEVOEGDE VERSLAGEN OVER DE UITVOERING VAN DE BEGROTING EN TOELICHTINGEN DAARBIJ	90
Resultaat van de uitvoering van de EU-begroting en toelichtingen daarbij	95
Samengevoegde verslagen over de uitvoering van de begroting	108

NOTA BIJ DE GECONSOLIDEERDE REKENINGEN

De geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie voor het jaar 2012 is opgesteld op basis van de inlichtingen die de instellingen en organen overeenkomstig artikel 148, lid 2, van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Unie hebben verstrekt. Ik verklaar dat de jaarrekening is opgesteld overeenkomstig titel IX van dit Financieel Reglement en de in de toelichtingen bij de financiële staten beschreven boekhoudbeginselen, -regels en -methoden.

Ik heb van de rekenplichtigen van deze instellingen en organen, die voor de betrouwbaarheid instaan, alle inlichtingen verkregen die nodig zijn voor het opstellen van de jaarrekening die een beeld van de activa en de passiva van de Europese Unie en de uitvoering van de begroting geeft.

Ik verklaar dat ik op basis van deze inlichtingen en op basis van de controles die ik noodzakelijk achtte om de jaarrekening van de Europese Commissie te kunnen aftekenen, redelijke zekerheid heb dat de jaarrekening in alle materiële opzichten een getrouw beeld van de vermogenspositie, de resultaten van de verrichtingen en de kasstroom van de Europese Unie geeft.

(getekend)

Manfred Kraff

**Rekenplichtige van de
Commissie**

24 juli 2013

EU-BEGROTING: VAN VOORBEREIDING TOT KWIJTING

De geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie (EU) verstrekt informatie over de activiteiten van de instellingen, agentschappen en andere organen van de EU gezien vanuit het standpunt van de begrotingsboekhouding en de boekhouding op transactiebasis. Deze rekening omvat niet de jaarrekeningen van de lidstaten.

1. JAARLIJKSE BEGROTING

De EU-begroting financiert een hele reeks beleidslijnen en programma's in de hele EU. In overeenstemming met de prioriteiten die de lidstaten in het meerjarig financier kader (MFK) hebben bepaald, voert de Commissie specifieke programma's, activiteiten en projecten in het veld uit. Die kunnen variëren van steun aan educatieve projecten voor de mobiliteit van studenten en leraren, over steun aan landbouwers, over productieve investeringen om banen te scheppen of te behouden, over ontwikkelingshulp, over projecten die bedoeld zijn om een betere werkomgeving voor werknemers in de EU te bevorderen tot een verbetering van de controle van de buitengrenzen.

Meer dan 90 % van de EU-begroting gaat naar de financiering van dat beleid en die activiteiten van de EU waarover alle lidstaten het eens zijn. Het rechtstreekse verband tussen de jaarlijkse begroting en het EU-beleid wordt gegarandeerd via de activiteitsgestuurde begroting (activity based budgeting, afgekort ABB). De nomenclatuur van de activiteitsgestuurde begroting maakt het mogelijk om de beleidsterreinen van de EU duidelijk te identificeren, evenals de totale hoeveelheid middelen die aan elk van deze terreinen wordt toegewezen.

De beleidsterreinen zijn onderverdeeld in ongeveer 200 activiteiten, waarvan er meer dan 110 beleidsbegrotingsonderdelen omvatten en dus als begrotingshoofdstukken in de begrotingsnomenclatuur zijn opgenomen. Die beleidsterreinen zijn hoofdzakelijk beleidsgericht, aangezien hun belangrijkste activiteiten ten behoeve van derden worden verricht, elk binnen hun respectieve activiteitendomeinen. Andere beleidsterreinen zijn echter van horizontale aard en zorgen voor de goede werking van de Commissie, zoals „coördinatie en juridisch advies” en „begroting”. De activiteitenstructuur levert het gemeenschappelijke conceptuele kader om prioriteiten te stellen, te plannen, te begroten, te bewaken en te rapporteren, met als hoofddoel te komen tot een efficiëntere, zuinigere en doelmatigere aanwending van de middelen.

De begroting wordt door de Commissie voorbereid en normaal gezien midden december aangenomen door het Parlement en de Raad volgens de procedure van artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de EU.

2. HOE WORDT DE EU GEFINANCIERD?

De EU beschikt over twee grote financieringscategorieën: ontvangsten uit eigen middelen en diverse ontvangsten.

2.1 Ontvangsten uit eigen middelen

De ontvangsten uit eigen middelen komen automatisch toe aan de EU om haar in staat te stellen haar begroting te financieren zonder dat hiervoor een later besluit van nationale autoriteiten nodig is. Het totale bedrag van de vereiste eigen middelen om de begroting te financieren wordt bepaald door de totale uitgaven min de overige ontvangsten. Het totale bedrag aan eigen middelen mag niet meer bedragen dan 1,23 % van het bruto nationaal inkomen (bni) van de EU. De eigen middelen kunnen worden onderverdeeld in de traditionele eigen middelen, de eigen middelen gebaseerd op de belasting op de toegevoegde waarde (btw) en de middelen op basis van het bruto nationaal inkomen (bni).

2.2 Diverse ontvangsten

De diverse ontvangsten als gevolg van de activiteiten van de EU bedragen normaal gezien minder dan 10 % van de totale ontvangsten. Het betreft hier bv. geldboeten in mededingingszaken en invorderingsopdrachten tegen particuliere en openbare debiteuren met betrekking tot het beheer van EU-projecten. De betaling van geldboeten die door het Hof van Justitie aan de lidstaten zijn opgelegd omdat zij een bepaalde uitspraak niet naleven, vallen ook in deze categorie. Op elke schuld die niet betaald is op de vervaldatum, dient achterstandsrente te worden betaald. Wanneer schulden van derden die geen lidstaten zijn, onbetaald blijven, zijn de besluiten van de Commissie (en de Raad) die tot betaling verplichten, onmiddellijk uitvoerbaar volgens de regels voor burgerlijke procedures die van kracht zijn in het grondgebied waar de gedwongen tenuitvoerlegging dient plaats te vinden. Tegen in gebreke blijvende debiteuren worden door de Juridische Dienst van de Commissie met bijstand van externe advocatenkantoren procedures ingesteld om de schuld te innen.

3. HOE DE EU-BEGROTING WORDT BEHEERD EN BESTEED

3.1 Primaire beleidsuitgaven

De beleidsuitgaven van de EU bestrijken de verschillende rubrieken van het financieel kader en nemen verschillende vormen aan, afhankelijk van de wijze waarop de financiële middelen worden uitgekeerd en beheerd. Voor de rekening 2012 deelt de Commissie haar uitgaven als volgt in:

Direct gecentraliseerd beheer: in dit geval valt de begrotingsuitvoering rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid van de diensten van de Commissie.

Indirect gecentraliseerd beheer: in dit geval vertrouwt de Commissie taken tot uitvoering van de begroting toe aan organen van EU- of nationaal recht, zoals de EU-agentschappen van publiekrecht of met openbaredienststopdrachten.

Gedecentraliseerd beheer: in dit geval delegeert de Commissie bepaalde taken tot uitvoering van de begroting aan derde landen.

Gedeeld beheer: in het kader van deze beheersmethode worden bepaalde taken tot uitvoering van de begroting aan de lidstaten gedelegeerd. De meerderheid van de uitgaven valt onder deze beheersvorm, bv. op gebieden als landbouwuitgaven en structurele maatregelen.

Gezamenlijk beheer: in het kader van deze methode vertrouwt de Commissie bepaalde taken tot uitvoering van de begroting toe aan een internationale organisatie.

Vanaf 2014 zullen deze indelingen wijzigen als gevolg van de inwerkingtreding van het nieuwe Financieel Reglement.

3.2 De verschillende financiële spelers binnen de Commissie

Het **College van leden van de Commissie** neemt gezamenlijk de politieke verantwoordelijkheid, maar oefent in de praktijk zijn bevoegdheden om de begroting uit te voeren, niet zelf uit. Het delegeert deze taken elk jaar aan individuele ambtenaren die verantwoording dienen af te leggen aan het College en die onderworpen zijn aan het Financieel Reglement en het Statuut van de ambtenaren. De desbetreffende personeelsleden — meestal directeurs-generaal en diensthoofden — staan bekend als „gedelegeerde ordonnateurs”. Zij kunnen op hun beurt hun taken in verband met de uitvoering van de begroting aan „gesubdelegeerde ordonnateurs” delegeren.

De verantwoordelijkheid van de **ordonnateurs** omvat het hele beheersproces, vanaf het vaststellen wat er moet worden gedaan om de beleidsdoelstellingen te realiseren die door de instelling zijn vastgelegd, tot het beheren van de activiteiten die gestart zijn, zowel vanuit operationeel als budgettair standpunt, met inbegrip van het ondertekenen van juridische verbintenissen, het bewaken van de resultaten, het verrichten van betalingen en, indien nodig, het innen van geld. Goed financieel beheer en verantwoordingsplicht worden binnen elk van de diensten gewaarborgd door de controle van het beheer (in de handen van de ordonnateurs) te scheiden van de interne controle en de controle op het voldoen aan duidelijke internecontrolenormen (die op internationale normen gebaseerd zijn), controles vooraf en achteraf, onafhankelijke interne controles op basis van risicobeoordelingen en periodieke verslaglegging over de activiteiten aan de individuele leden van de Commissie.

Iedere ordonnateur dient een jaarlijks activiteitenverslag op te stellen over de activiteiten onder zijn verantwoordelijkheid. In dit jaarlijkse activiteitenverslag brengt hij verslag uit over de beleidsresultaten en getuigt hij van redelijke zekerheid over het feit dat de middelen die zijn toegekend voor de activiteiten die in zijn verslag zijn beschreven, voor hun doel zijn aangewend overeenkomstig de beginselen van goed financieel beheer, en dat de ingestelde controleprocedures de nodige garanties bieden met betrekking tot de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Krachtens artikel 66 van het Financieel Reglement neemt de Commissie een syntheseverslag over de jaarlijkse activiteitenverslagen aan, het algemeen oordeel van de intern controleur, waarmee de Commissie de globale politieke verantwoordelijkheid neemt voor het beheer van de EU-begroting overeenkomstig artikel 317 van het VWEU. Dit verslag en de jaarlijkse activiteitenverslagen kunnen worden gevonden op: http://ec.europa.eu/atwork/planning-and-preparing/synthesis-report/index_en.htm.

De **rekenplichtige** voert de betalings- en invorderingsopdrachten uit die zijn opgesteld door de ordonnateurs en is verantwoordelijk voor het beheer van de kasmiddelen. Hij schrijft de boekhoudkundige principes en methodes voor, valideert de boekhoudsystemen, voert de boekhouding en stelt de jaarrekening van de instelling op. Voorts dient de rekenplichtige de jaarrekening af te tekenen en daarbij te verklaren dat die in alle materiële aspecten een getrouw beeld van de vermogenspositie, de resultaten van de verrichtingen en de kasstroom geeft.

3.3 Verbintenis tot besteding van de EU-begroting

Voordat een juridische verbintenis met een derde kan worden aangegaan (bv. een contract of een subsidieovereenkomst), moet er in de jaarlijkse begroting een begrotingsonderdeel zijn dat de betrokken activiteit toestaat. Er moeten ook voldoende middelen in het begrotingsonderdeel staan om de uitgaven te dekken. Wanneer aan deze voorwaarden is voldaan, moeten de nodige middelen in de begroting gereserveerd worden met behulp van een begrotingsvastlegging in het boekhoudsysteem.

Er kan geen geld worden uitgegeven van de EU-begroting tenzij en vooraleer de ordonnateur een juridische verbintenis heeft aangenomen.

Zodra de begrotingsvastlegging is goedgekeurd, wordt zij in het boekhoudsysteem van de begroting geregistreerd en worden de kredieten dienovereenkomstig gebruikt. Dit heeft echter geen invloed op de algemene boekhouding (of het grootboek), aangezien er nog geen uitgaven zijn gedaan.

3.4 Verrichten van een betaling

3.4.1 Algemene regels

Er kan geen enkele betaling verricht worden tenzij er een begrotingsvastlegging is goedgekeurd door de ordonnateur die de betrokken verrichting behandelt. Zodra de betaling is goedgekeurd in het boekhoudsysteem, is de volgende stap dat de overschrijving naar de rekening van de begunstigde wordt uitgevoerd. De Commissie verricht per jaar meer dan 1,8 miljoen betalingen. De Commissie neemt deel aan SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication).

3.4.2 Voorfinanciering, kostendeclaraties en subsidiabiliteit van uitgaven

Voorfinanciering heeft ten doel de begunstigde te voorzien van een kasvoorschot, dus van contante middelen. De voorfinanciering kan worden opgesplitst in een aantal betalingen gedurende een periode die in de desbetreffende juridische verbintenis vastgesteld. Het voorschot moet worden gebruikt voor het doel waarvoor het in de juridische verbintenis vastgestelde periode werd verstrekt, of worden terugbetaald. Indien de begunstigde geen subsidiabele uitgaven doet, moet hij de voorfinanciering terugbetalen aan de EU. Voorfinancieringsbetalingen zijn dus geen definitieve uitgaven zolang niet aan de desbetreffende voorwaarden is voldaan, en worden daarom in de EU-balans als activa opgenomen wanneer de eerste betaling is verricht. Het voorfinancieringsbedrag wordt (geheel of gedeeltelijk) verminderd naarmate subsidiabele kosten worden aanvaard of bedragen worden teruggestort.

Enige tijd na de betaling van de voorfinanciering zal het desbetreffende EU-orgaan een kostendeclaratie ontvangen, waarin wordt gerechtvaardigd hoe het bedrag van de voorfinanciering door de begunstigde besteed werd conform de juridische verbintenis. De frequentie waarmee deze kostendeclaraties in de loop van het jaar worden toegezonden, hangt af van het soort actie dat wordt gesubsidieerd en de voorwaarden. De kostendeclaraties worden niet noodzakelijkerwijs aan het einde van het jaar toegezonden.

De subsidiabiliteitscriteria zijn vastgelegd in het basisbesluit, in de oproep tot het indienen van voorstellen, in andere informatiedocumenten voor de begunstigten van subsidies en/of in de contractuele bepalingen van de subsidieovereenkomst of in het subsidiebesluit. Na analyse worden de subsidiabele bedragen als uitgaven opgenomen en wordt de begunstigde in kennis gesteld van niet-subsidiabele bedragen.

4. OPGENOMEN EN VERSTREKTE LENINGEN

De EU is krachtens uit het EU-Verdrag voortvloeiende basisbesluiten gemachtigd om leningprogramma's vast te stellen waarmee de financiële middelen kunnen worden ingezet om financiële bijstand te verlenen aan lidstaten en niet-lidstaten. Namens de EU voert de Europese Commissie momenteel drie belangrijke programma's uit, namelijk het Europees financieel stabilisatiemechanisme (EFSM), betalingsbalans (BB) en macrofinanciële bijstand (MFB), in het kader waarvan zij leningen kan toekennen en die kan financieren door de uitgifte van schuldinstrumenten op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen. Omdat de aangetrokken middelen back-to-back-verrichtingen zijn, is er geen direct effect op de EU-begroting; vanuit juridisch standpunt blijft de schuld van de leningen de verplichting van de EU.

5. BESCHERMING VAN DE EU-BEGROTING: FINANCIËLE CORRECTIES EN TERUGVORDERINGEN

Op grond van het Financieel Reglement en andere geldende wetgeving, voornamelijk die op het gebied van landbouw en het cohesiebeleid, kunnen alle uitgaven worden gecontroleerd, ook al is het jaren geleden dat die zijn gedaan. Als er fouten, onregelmatigheden of fraude worden vastgesteld, wordt er overgegaan tot terugvorderingen of financiële correcties. Het vaststellen en het corrigeren van fouten, onregelmatigheden of fraude vormen de laatste fase van de controlesystemen en zijn van wezenlijk belang om goed financieel beheer aan te tonen.

In het geval van subsidies wordt de subsidiabiliteit van uitgaven die ten laste komen van de begroting gecontroleerd door de desbetreffende diensten van de EU of, in het geval van gedeeld beheer, door de lidstaten, aan de hand van de bewijsstukken die in de toepasselijke regels of in de voorwaarden van de betrokken subsidie zijn opgelegd. Teneinde de verhouding tussen de kosten en de baten van controlesystemen te optimaliseren, zijn de controles van de bewijsstukken bij verzoeken om saldobetaling in direct gecentraliseerd beheer doorgaans grondiger dan de controles van de bewijsstukken bij verzoeken om tussentijdse betaling; bij de controles van de bewijsstukken bij verzoeken om saldobetaling kunnen dus fouten in de tussentijdse betalingen worden vastgesteld, die gecorrigeerd worden door de saldobetaling aan te passen. Voorts heeft de EU en/of de lidstaat de

verplichting de juistheid van de bewijsstukken te verifiëren door tijdens of na (achteraf) de tenuitvoerlegging van de gefinancierde maatregel ter plaatse bij de aanvrager controles te verrichten. De geldende wetgeving voorziet in diverse procedures voor de behandeling van fouten, onregelmatigheden en fraude die door de Commissie en door de lidstaten worden vastgesteld; nadere informatie daarover kan in toelichting 6 bij de financiële staten worden gevonden.

6. FINANCIËLE VERSLAGLEGGING

De jaarrekening van de EU bestaat uit twee afzonderlijke doch aan elkaar gekoppelde delen:

- (a) financiële staten;
- (b) verslagen over de uitvoering van de begroting, waarin de begrotingsuitvoering in detail wordt besproken.

De jaarrekening wordt goedgekeurd door de Commissie en wordt ter controle aan de Rekenkamer voorgelegd en ten slotte ter kwijting aan het Europees Parlement en de Raad.

Naast bovenvermelde jaarlijkse verslaglegging worden er ook maandelijkse verslagen over de begrotingsuitvoering opgesteld.

6.1 Financiële staten

Het is de verantwoordelijkheid van de rekenplichtige van de Commissie om de financiële staten van de EU op te stellen en ervoor te zorgen dat die in alle materiële opzichten een getrouw beeld van de vermogenspositie, de resultaten van de verrichtingen en de kasstroom van de EU geven. De financiële staten worden opgesteld volgens de EU-boekhoudregels die gebaseerd zijn op de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector (IPSAS). Nadere informatie daarover kan in toelichting 1 bij de financiële staten worden gevonden.

6.2 Begrotingsrekeningen

Het is de verantwoordelijkheid van de rekenplichtige van de Commissie om de verslagen over de uitvoering van de begroting zowel op maandelijkse als op jaarlijkse basis op te stellen. Alleen de begroting van de Commissie bestaat uit administratieve kredieten en beleidskredieten. De overige instellingen hebben alleen administratieve kredieten. De begroting onderscheidt nog twee soorten kredieten: niet-gesplitste en gesplitste kredieten. Niet-gesplitste kredieten zijn bestemd voor de financiering van acties die beperkt zijn tot het jaar (en voldoen aan het jaarperiodiciteitsbeginsel). De gesplitste kredieten zijn ingevoerd om het jaarperiodiciteitsbeginsel te verzoenen met het beheer van meerjarenacties. Ze zijn bedoeld om voornamelijk meerjarige operaties te dekken. De gesplitste kredieten bestaan uit vastleggingskredieten en betalingskredieten:

- **vastleggingskredieten:** dekken de totale kosten van de juridische verbintenissen die in het begrotingsjaar zijn aangegaan voor maatregelen waarvan de tenuitvoerlegging zich over verschillende begrotingsjaren uitstrekt. De begrotingsvastleggingen voor acties die zich over meer dan één begrotingsjaar uitstrekken, mogen echter door middel van jaartranches over verschillende jaren worden gespreid;
- **betalingskredieten:** dekken de uitgaven die voortvloeien uit de vastleggingen die in het begrotingsjaar en/of in vorige begrotingsjaren zijn gedaan.

Door de invoering van de gesplitste kredieten ontstond een verschil tussen de gedane vastleggingen en de verrichte betalingen; dit verschil, de nog betaalbaar te stellen vastleggingen, houdt verband met het tijdsverloop tussen het moment waarop de vastleggingen worden gedaan en het moment waarop de desbetreffende betalingen worden verricht. Het wordt RAL („reste à liquider”) genoemd.

7. CONTROLE EN KWIJTING

7.1 Controle

De jaarrekening en het beheer van de middelen van de EU worden gecontroleerd door haar externe controleur, de Europese Rekenkamer, die een jaarverslag opstelt voor het Europees Parlement en de Raad. De belangrijkste taak van de Rekenkamer is een externe, onafhankelijke controle te verrichten van de jaarrekening van de EU. Als onderdeel van haar activiteiten publiceert de Rekenkamer onder meer:

- (1) een jaarverslag over de activiteiten die gefinancierd zijn uit de algemene begroting, met gedetailleerde opmerkingen bij de jaarrekening en de onderliggende verrichtingen;
- (2) een oordeel, dat gebaseerd is op haar controles en in het jaarverslag gegeven wordt in de vorm van een betrouwbaarheidsverklaring over i) de betrouwbaarheid van de rekening en ii) de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen

voor wat betreft de ontvangsten die geïnd zijn van belastbare personen en de betalingen aan eindbegunstigden;

- (3) speciale verslagen over de resultaten van controles van specifieke terreinen.

7.2 Kwijting

De laatste stap van een begrotingscyclus is de kwijting van de begroting voor een bepaald begrotingsjaar. Het Europees Parlement is de met kwijting belaste autoriteit binnen de EU. Dit betekent dat na de controle en de voltooiing van de jaarrekening de Raad een aanbeveling dient te doen en het Europees Parlement kwijting dient te verlenen aan de Commissie en andere EU-organen voor de uitvoering van de EU-begroting van het vorige begrotingsjaar. Dat besluit is gebaseerd op een onderzoek van de jaarrekening, het jaarlijkse evaluatieverslag van de Commissie en het jaarverslag van de Rekenkamer en de antwoorden van de Commissie, en volgt ook op vragen en verdere informatieverzoeken aan de Commissie.

De kwijting vormt het politieke aspect van de externe controle van de uitvoering van de begroting. Het is het besluit waarmee het Europees Parlement, op aanbeveling van de Raad, de Commissie (en andere EU-organen) „ontslaat” van haar verantwoordelijkheid voor het beheer van een bepaalde begroting door aan te geven dat die begroting ophoudt te bestaan. Deze kwijtingsprocedure kan één van de volgende drie resultaten opleveren: het verlenen, het uitstellen of het weigeren van de kwijting. De hoorzittingen waarbij commissarissen vragen dienen te beantwoorden van de leden van de Commissie begrotingscontrole van het Europees Parlement betreffende de beleidsterreinen die onder hun verantwoordelijkheid vallen, vormen een integrerend onderdeel van de jaarlijkse kwijtingsprocedure in het Europees Parlement. Het definitieve kwijtingsverslag, met daarin specifieke verzoeken aan de Commissie om maatregelen, wordt in plenaire zitting aangenomen. De aanbeveling tot kwijting van de Raad wordt door Ecofin aangenomen. Het kwijtingsverslag van het Europees Parlement en de aanbevelingen tot kwijting van de Raad krijgen follow-up in een jaarlijks verslag waarin de Commissie uiteenzet welke concrete maatregelen zij heeft genomen om de verzoeken van het Europees Parlement en de aanbevelingen van de Raad uit te voeren.

EUROPESE UNIE

**GECONSOLIDEERDE
FINANCIËLE STATEN
EN TOELICHTINGEN DAARBIJ***

BEGROTINGSJAAR 2012

** Opgelet: doordat de cijfers afgerond zijn tot miljoen euro, kan het lijken alsof sommige financiële gegevens in de tabellen hieronder niet correct zijn opgeteld.*

INHOUDSOPGAVE

Blz.

DEEL I: GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN EN TOELICHTINGEN DAARBIJ

Balans	14
Staat van de financiële resultaten	15
Kasstroomoverzicht	16
Mutatieoverzicht van de nettoactiva	17
Toelichtingen bij de financiële staten:	18
1. Belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaglegging	19
2. Toelichtingen bij de balans	30
3. Toelichtingen bij de staat van de financiële resultaten	51
4. Toelichtingen bij het kasstroomoverzicht	61
5. Voorwaardelijke activa en passiva en andere belangrijke informatievervalschafting	62
6. Bescherming van de EU-begroting	65
7. Financiële ondersteuningsmechanismen	74
8. Financieel risicobeheer	80
9. Informatievervalschafting over verbonden partijen	87
10. Gebeurtenissen na de balansdatum	89
11. Consolidatiebereik	90

BALANS			
		<i>miljoen EUR</i>	
	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
NIET-VLOTTENDE ACTIVA			
Immateriële activa	2.1	188	149
Vaste bedrijfsmiddelen	2.2	5 978	5 071
Beleggingen die worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode	2.3	392	374
Financiële activa	2.4	62 311	43 672
Vorderingen en verhaalbare bedragen	2.5	564	289
Voorfinanciering	2.6	44 505	44 723
		113 938	94 278
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	2.7	138	94
Financiële activa	2.8	1 981	3 721
Vorderingen en verhaalbare bedragen	2.9	14 039	9 477
Voorfinanciering	2.10	13 238	11 007
Geldmiddelen en kasequivalenten	2.11	10 674	18 935
		40 070	43 234
TOTAAL ACTIVA		154 008	137 512
NIET-VLOTTENDE PASSIVA			
Pensioenen en andere personeelsbeloningen	2.12	(42 503)	(34 835)
Voorzieningen	2.13	(1 258)	(1 495)
Financiële verplichtingen	2.14	(57 232)	(41 179)
Overige verplichtingen	2.15	(2 527)	(2 059)
		(103 520)	(79 568)
VLOTTENDE PASSIVA			
Voorzieningen	2.16	(806)	(270)
Financiële verplichtingen	2.17	(15)	(51)
Crediteuren	2.18	(90 083)	(91 473)
		(90 904)	(91 794)
TOTAAL PASSIVA		(194 424)	(171 362)
NETTOACTIVA		(40 416)	(33 850)
Reserve	2.19	4 061	3 608
Bij de lidstaten op te vragen bedragen*	2.20	(44 477)	(37 458)
NETTOACTIVA		(40 416)	(33 850)

* Het Europees Parlement heeft op 13 december 2012 een begroting goedgekeurd waarin is bepaald dat de verplichtingen op korte termijn van de Unie worden betaald uit eigen middelen die in 2013 bij de lidstaten worden geïnd of opgevraagd. Aanvullend waarborgen de lidstaten overeenkomstig artikel 83 van het Statuut (Verordening 259/68 van de Raad van 29 februari 1968, gewijzigd) gezamenlijk de uitbetaling van de pensioenen.

STAAT VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN*miljoen EUR*

	Toelichting	2012	2011
BELEIDSONTVANGSTEN			
Ontvangsten uit eigen middelen en bijdragen	3.1	130 919	124 677
Overige beleidsontvangsten	3.2	6 826	5 376
		137 745	130 053
BELEIDSUITGAVEN			
Administratieve uitgaven	3.3	(9 320)	(8 976)
Beleidsuitgaven	3.4	(124 633)	(123 778)
		(133 953)	(132 754)
OVERSCHOT/(TEKORT) VAN BELEIDSACTIVITEITEN			
Financiële ontvangsten	3.5	2 157	1 491
Financiële uitgaven	3.6	(1 942)	(1 355)
Mutatie in de verplichting pensioenen en andere personeelsbeloningen		(8 846)	1 212
Aandeel in het nettotekort van gemeenschappelijke ondernemingen en geassocieerde deelnemingen	3.7	(490)	(436)
ECONOMISCH RESULTAAT VAN HET JAAR		(5 329)	(1 789)

KASSTROOMOVERZICHT*miljoen EUR*

	Toelichting	2012	2011
Economisch resultaat van het jaar		(5 329)	(1 789)
Beleidsactiviteiten	4.2		
Afschrijving		39	33
Waardevermindering		405	361
(Toename)/afname leningen		(16)	(27 692)
(Toename)/afname vorderingen en verhaalbare bedragen		(4)	1 605
(Toename)/afname voorfinanciering		(2)	(1 534)
(Toename)/afname voorraden		(44)	(3)
Toename/(afname) voorzieningen		299	234
Toename/(afname) financiële verplichtingen		16	27 781
		017	
Toename/(afname) overige verplichtingen		468	(45)
Toename/(afname) crediteuren		(1 390)	6 944
Begrotingsoverschot van vorig jaar opgevoerd als non-cash ontvangsten		(1 497)	(4 539)
Overige non-cash mutaties		260	(75)
Toename/(afname) verplichting pensioenen en andere personeelsbeloningen		7 668	(2 337)
Beleggingsactiviteiten	4.3		
(Toename)/afname immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen		(1 390)	(693)
(Toename)/afname beleggingen die worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode		(18)	118
(Toename)/afname voor verkoop beschikbare financiële activa		(837)	(1 497)
NETTOKASSTROOM		(8 261)	(3 128)
Nettotoename/(afname) geldmiddelen en kasequivalenten		(8 261)	(3 128)
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het jaar	2.11	18	22 063
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van het jaar	2.11	10	18 935

MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA*miljoen EUR*

	Reserves (A)		Bij de lidstaten op te vragen bedragen (B)		Nettoactiva = (A)+(B)
	Reëlewaarde reserve	Overige reserves	Gecumuleerd overschot/(tekort)	Economisch resultaat van het jaar	
BALANS OP 31.12.2010	(61)	3 545	(48 163)	17 232	(27 447)
Mutatie in de reserve Garantiefonds		165	(165)		0
Mutaties reële waarde	(47)				(47)
Overige		2	(30)		(28)
Toewijzing economisch resultaat 2010		4	17 228	(17 232)	0
Begrotingsresultaat 2010 gecrediteerd aan de lidstaten			(4 539)		(4 539)
Economisch resultaat voor het jaar				(1 789)	(1 789)
BALANS OP 31.12.2011	(108)	3 716	(35 669)	(1 789)	(33 850)
Mutatie in de reserve Garantiefonds		168	(168)		0
Mutaties reële waarde	258				258
Overige		21	(19)		2
Toewijzing economisch resultaat 2011		6	(1 795)	1 789	0
Begrotingsresultaat 2011 gecrediteerd aan de lidstaten			(1 497)		(1 497)
Economisch resultaat voor het jaar				(5 329)	(5 329)
BALANS OP 31.12.2012	150	3 911	(39 148)	(5 329)	(40 416)

Toelichtingen bij de financiële staten

1. BELANGRIJKSTE GEHANTEERDE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGLEGGING

1.1 RECHTSGRONDSLA EN BOEKHOUDREGELS

De boekhouding van de Europese Unie (EU) wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 (PB L 298 van 26.10.2012) houdende vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (hierna „het Financieel Reglement” genoemd) en Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1268/2012 van de Commissie van 29 oktober 2012 houdende uitvoeringsvoorschriften van dat Financieel Reglement.

Overeenkomstig artikel 143 van het Financieel Reglement heeft de EU haar financiële staten voorbereid op grond van boekhoudregels op transactiebasis die zijn afgeleid van de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector (IPSAS). De door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels moeten worden toegepast in alle Europese instellingen en organen die binnen het consolidatiebereik vallen en moeten uitgroeien tot een uniform kader voor het opstellen en presenteren van de rekeningen om tot een geharmoniseerde financiële verslaglegging en consolidatie te komen. De rekeningen worden per kalenderjaar en in euro gevoerd.

1.2 BOEKHOUDBEGINSELEN

De financiële staten zijn bedoeld om een breed scala van gebruikers nuttige informatie te verschaffen over de vermogenspositie, de resultaten en de kasstromen van een bepaalde organisatie. Voor de EU als een organisatie in de openbare sector moeten deze staten meer in het bijzonder informatie verschaffen die nuttig is voor de besluitvorming en getuigen van de controleerbaarheid van de organisatie met betrekking tot de middelen die aan haar zijn toevertrouwd. Het spreekt voor zich dat dit document in die geest is opgesteld.

De globale overwegingen (of boekhoudbeginselen) die bij de voorbereiding van de financiële staten moeten worden gevolgd, zijn vastgesteld in EU-boekhoudregel 2 en zijn dezelfde als die welke in IPSAS 1 zijn beschreven, namelijk: juiste weergave, transactiebasis, continuïteit, consistentie van de presentatie, hergroepering, verrekening en vergelijkende informatie.

Bij de voorbereiding van de financiële staten overeenkomstig bovengenoemde regels en beginselen moet het management ramingen maken die van invloed zijn op de bedragen die worden opgegeven voor bepaalde posten in de balans en in de staat van de financiële resultaten, alsook informatie verschaffen over de voorwaardelijke activa en passiva.

1.3 CONSOLIDATIE

Consolidatiebereik

De geconsolideerde financiële staten van de EU omvatten alle betekenisvolle entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend (instellingen en agentschappen), geassocieerde deelnemingen en gemeenschappelijke ondernemingen, zijnde 51 entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend, vijf gemeenschappelijke ondernemingen en vier geassocieerde deelnemingen. De volledige lijst van geconsolideerde entiteiten kan worden gevonden in toelichting **11.1**. In vergelijking met 2011 is het consolidatiebereik uitgebreid met één entiteit waarover zeggenschap wordt uitgeoefend (een agentschap). De invloed van deze toevoegingen op de geconsolideerde financiële staten is niet materieel.

Entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend

Het besluit een entiteit in het consolidatiebereik op te nemen, is gebaseerd op het concept „zeggenschap”. Entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend, zijn entiteiten waarin de EU direct of indirect de macht heeft om het financiële en operationele beleid te sturen teneinde voordelen uit hun activiteiten te verwerven. Deze macht moet actueel uitoefenbaar zijn. Entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend, zijn volledig geconsolideerd. De consolidatie begint op de eerste datum waarop de zeggenschap bestaat, en eindigt wanneer die zeggenschap niet langer bestaat.

De meest gebruikelijke indicatoren van zeggenschap binnen de EU zijn de volgende: oprichting van de entiteit bij de oprichtingsverdragen of afgeleide wetgeving, financiering van de entiteit uit de algemene begroting, het bestaan van stemrechten in de bestuursorganen, controle door de Europese Rekenkamer en kwijting door het Europees Parlement. Het is duidelijk dat voor elke entiteit moet worden nagegaan of één of alle van de bovengenoemde criteria voldoende zijn om tot zeggenschap te leiden.

Vanuit deze optiek worden de EU-instellingen (met uitzondering van de ECB) en -agentschappen (met uitsluiting van de agentschappen van de vroegere tweede pijler) geacht onder de uitsluitende zeggenschap van de EU te staan. Daarom zijn zij in het consolidatiebereik opgenomen. Ook de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal in liquidatie (EGKS) wordt beschouwd als een entiteit waarover zeggenschap wordt uitgeoefend.

Alle materiële verrichtingen en posities tussen entiteiten waarover door de EU zeggenschap wordt uitgeoefend, zijn buiten beschouwing gelaten. Niet-gerealiseerde baten en verliezen op verrichtingen tussen entiteiten zijn niet materieel en zijn daarom niet buiten beschouwing gelaten.

Gemeenschappelijke ondernemingen

Een gemeenschappelijke onderneming is een contractuele afspraak waarbij de EU en een of meer partijen (de „ondernemers”) een economische activiteit aangaan waarover zij gezamenlijke zeggenschap uitoefenen. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel afgesproken delen van de directe of indirecte zeggenschap over een activiteit met dienstenpotentieel.

Belangen in gemeenschappelijke ondernemingen worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode, de eerste maal tegen kostprijs. Het belang van de EU in de resultaten van haar onder gezamenlijke zeggenschap staande entiteiten wordt opgenomen in de staat van de financiële resultaten van de EU en haar belang in mutaties van de reserves in de reserves. De boekwaarde van de gemeenschappelijke onderneming in de rekening op balansdatum wordt bepaald door de oorspronkelijke kostprijs plus alle mutaties (verdere bijdragen, aandeel in de economische resultaten en mutaties van de reserves, waardeverminderingen en dividenden).

Niet-gerealiseerde baten en verliezen op verrichtingen tussen de EU en haar onder gezamenlijke zeggenschap staande entiteit zijn niet materieel en zijn daarom niet buiten beschouwing gelaten. De boekhoudregels van de gemeenschappelijke ondernemingen kunnen met betrekking tot gelijksoortige verrichtingen en gebeurtenissen onder gelijke omstandigheden verschillen van die van de EU.

Geassocieerde deelnemingen

Geassocieerde deelnemingen zijn entiteiten waarover de EU geen zeggenschap uitoefent, doch waarin zij direct of indirect betekenisvolle invloed uitoefent. Er wordt aangenomen dat er sprake is van betekenisvolle invloed wanneer de EU direct of indirect 20 % of meer van de stemrechten bezit.

Participaties in geassocieerde deelnemingen worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode, de eerste maal tegen kostprijs. Het aandeel van de EU in de resultaten van haar geassocieerde deelnemingen wordt opgenomen in de staat van de financiële resultaten en haar aandeel in mutaties van de reserves in de reserves. De boekwaarde van de geassocieerde deelneming in de rekeningen op balansdatum wordt bepaald door de oorspronkelijke kostprijs plus alle mutaties (verdere bijdragen, aandeel in de economische resultaten en mutaties van de reserves, waardeverminderingen en dividenden). Uitkeringen die van een geassocieerde deelneming worden ontvangen, verlagen de boekwaarde van het actief. Niet-gerealiseerde baten en verliezen op verrichtingen tussen de EU en haar geassocieerde deelnemingen zijn niet materieel en zijn daarom niet buiten beschouwing gelaten.

De boekhoudregels van de geassocieerde deelnemingen kunnen met betrekking tot gelijksoortige verrichtingen en gebeurtenissen onder gelijke omstandigheden verschillen van die van de EU. Bij participaties van 20 % of meer in een durfkapitaalfonds streeft de EU er niet naar betekenisvolle invloed uit te oefenen. Dergelijke fondsen worden derhalve als financiële instrumenten behandeld en als voor verkoop beschikbare financiële activa ingedeeld.

Niet-geconsolideerde entiteiten waarvan de Commissie de middelen beheert

De middelen van het gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering voor personeelsleden van de EU, het Europees Ontwikkelingsfonds en het Garantiefonds voor deelnemers worden namens hen door de Commissie beheerd, maar omdat deze entiteiten niet onder zeggenschap van de EU staan, worden zij niet in haar rekeningen geconsolideerd; nadere informatie over de betrokken bedragen kan in toelichting **11.2** worden gevonden.

1.4 OPSTELLINGSGRONDSLAG

1.4.1 Munteenheid en omrekeningsbeginselen

Functionele en rapporteringsvaluta

De financiële staten worden opgemaakt in miljoen euro, aangezien de euro de functionele en rapporteringsvaluta van de EU is.

Verrichtingen en saldi

Verrichtingen in vreemde valuta worden omgerekend in euro tegen de op de transactiedatum geldende wisselkoers. Wisselkoersbaten en -verliezen die voortvloeien uit de afwikkeling van verrichtingen in vreemde valuta's en uit de omrekening aan het einde van het jaar van in vreemde valuta's luidende monetaire activa en passiva worden in de staat van de financiële resultaten opgenomen.

Er worden verschillende omrekeningsmethoden toegepast voor de vaste bedrijfsmiddelen en de immateriële activa, die hun waarde in euro behouden tegen de bij de aankoop geldende koers.

De saldi aan het einde van het jaar van in vreemde valuta's luidende monetaire activa en passiva worden omgerekend in euro tegen de op 31 december geldende wisselkoersen:

Wisselkoersen met de euro

Valuta	31.12.2012	31.12.2011	Valuta	31.12.2012	31.12.2011
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,0740	4,4580
CZK	25,1510	25,7870	RON	4,4445	4,3233
DKK	7,4610	7,4342	SEK	8,5820	8,9120
GBP	0,8161	0,8353	CHF	1,2072	1,2156
HUF	292,3000	314,5800	JPY	113,6100	100,2000
LVL	0,6977	0,6995	USD	1,3194	1,2939
LTL	3,4528	3,4528			

Veranderingen in de reële waarde van monetaire, in vreemde valuta's luidende financiële instrumenten die als beschikbaar voor verkoop staan aangemerkt, die verband houden met een onderscheid gemaakt in omrekeningsverschillen, worden opgenomen in de staat van de financiële resultaten. Omrekeningsverschillen betreffende niet-monetaire financiële activa en passiva die tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening zijn gewaardeerd, worden opgenomen in de staat van de financiële resultaten. Omrekeningsverschillen betreffende niet-monetaire financiële instrumenten die als beschikbaar voor verkoop staan aangemerkt, worden opgenomen in de reëlewaarderreserve.

1.4.2 Gebruik van ramingen

Overeenkomstig de IPSAS en algemeen aanvaarde boekhoudbeginselen bevatten de financiële staten onvermijdelijk bedragen die steunen op ramingen en veronderstellingen die op basis van de meest betrouwbare beschikbare informatie door het management zijn gedaan. Belangrijke ramingen betreffen onder andere, maar niet uitsluitend de bedragen voor verplichtingen inzake personeelsbeloningen, voorzieningen, financiële risico's verbonden aan voorraden en vorderingen, toegerekende baten en lasten, voorwaardelijke activa en passiva en waardeverminderingen van immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen. De werkelijke bedragen kunnen van deze ramingen afwijken. Veranderingen in ramingen worden weergegeven in de periode waarin zij bekend worden.

1.5 BALANS

1.5.1 Immateriële activa

Aangekochte licenties voor computersoftware worden geboekt tegen kostprijs verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en waardevermindervingsverliezen. De activa worden lineair afgeschreven over hun geraamde nuttige levensduur. Intern geproduceerde immateriële activa worden in de staat van de financiële resultaten opgenomen, als zij aan de relevante criteria van de EU-boekhoudregels voldoen. De opneembare kosten omvatten alle direct toerekenbare kosten die nodig zijn om het actief te creëren, te produceren en voor te bereiden zodat het kan worden gebruikt op de manier die het management beoogt. De kosten voor onderzoeksactiviteiten en de niet-opneembare kosten voor ontwikkeling en onderhoud worden als uitgaven geboekt wanneer zij zich voordoen.

1.5.2 Vaste bedrijfsmiddelen

Alle vaste bedrijfsmiddelen worden geboekt tegen historische kostprijs verminderd met afschrijvingen en waardevermindervingsverliezen. De historische kostprijs omvat uitgaven die direct aan de aanschaf of de bouw van het actief kunnen worden toegerekend.

De daarna gemaakte kosten worden, naargelang het geval, slechts in de boekwaarde van het actief opgenomen of als afzonderlijk actief geboekt wanneer het waarschijnlijk is dat de daaruit in de toekomst voortkomende economische baten of het daaruit voortkomende dienstenpotentieel aan de EU zullen toevloeien en de kosten op betrouwbare wijze kunnen worden gemeten. De herstel- en onderhoudskosten worden in de staat van de financiële resultaten geboekt tijdens de begrotingsperiode waarin zij zich voordoen.

Op terreinen en kunstwerken worden geen afschrijvingen toegepast, aangezien ervan wordt uitgegaan dat zij een onbeperkte levensduur hebben. Activa in aanbouw worden niet afgeschreven, aangezien deze activa nog niet beschikbaar zijn voor gebruik. De afschrijvingen op andere activa worden voor de toerekening van de kosten aan de restwaarde over hun geraamde levensduur als volgt berekend volgens de lineaire methode:

Type actief	Lineair afschrijvingspercentage
Gebouwen	4%
Installaties, machines en werktuigen	10% tot 25%
Meubilair	10% tot 25%
Vast materieel	10% tot 33%
Voertuigen	25%
Computerhardware	25%
Overige materiële activa	10% tot 33%

Baten en verliezen van vervreemdingen worden bepaald door de opbrengsten verminderd met de verkoopkosten te vergelijken met de boekwaarde van het verkochte actief. Zij worden in de staat van de financiële resultaten opgenomen.

Leaseovereenkomsten

Leases van materiële activa waarbij de EU in wezen alle aan eigendom verbonden risico's en voordelen heeft, worden ingedeeld als financiële leases. Financiële leases worden gekapitaliseerd bij het begin van de leaseovereenkomst tegen de reële waarde van het geleasede actief of de huidige waarde van de minimale leasebetalingen, afhankelijk van welke waarde de laagste is. Elke leasebetaling wordt zo over de financierings- en andere lasten verdeeld dat een constante spreiding van het uitstaande financieringssaldo wordt verkregen. De huurverplichtingen, zonder financieringslasten, worden opgenomen onder overige verplichtingen (vlottend en niet-vlottend). Het rentebestanddeel van de financieringslasten wordt gespreid over de leaseperiode in de staat van de financiële resultaten opgenomen, zodat voor elke periode een constante periodieke rente over het resterende saldo van de verplichting wordt verkregen. De via financiële lease verkregen activa worden afgeschreven over de levensduur van het actief of de leaseperiode, afhankelijk van welke periode het kortst is.

Leases waarbij de leasegever een significant deel van de aan eigendom verbonden risico's en voordelen behoudt, worden als operationele leases ingedeeld. Betalingen in verband met operationele leases worden lineair over de leaseperiode aan de staat van de financiële resultaten toegerekend.

1.5.3 Waardevermindering van niet-financiële activa

Op activa zonder beperkte levensduur worden geen afschrijvingen/waardeverminderingen toegepast; zij worden jaarlijks op waardevermindering beoordeeld. Activa waarop afschrijvingen/waardeverminderingen worden toegepast, worden op waardevermindering gecontroleerd telkens als er op grond van gebeurtenissen of veranderde omstandigheden aanleiding is om te veronderstellen dat de boekwaarde niet realiseerbaar is. Een waardevermindervingsverlies is het bedrag waarmee de boekwaarde van een actief zijn realiseerbare waarde overtreft. De realiseerbare waarde is de reële waarde van een actief verminderd met de verkoopkosten of de gebruikswaarde ervan, afhankelijk van welke waarde het hoogst is.

De restwaarde en de nuttige levensduur van de immateriële activa en de vaste bedrijfsmiddelen worden ten minste éénmaal per jaar beoordeeld en zo nodig aangepast. De boekwaarde van een actief wordt onmiddellijk verminderd tot de realiseerbare waarde indien de boekwaarde groter is dan de geraamde realiseerbare waarde. Indien de gronden voor waardeverminderingen waarmee tijdens de vorige jaren rekening is gehouden, niet langer gelden, worden de waardevermindervingsverliezen dienovereenkomstig teruggeboekt.

1.5.4 Beleggingen

Participaties in geassocieerde deelnemingen en belangen in gemeenschappelijke ondernemingen

Participaties in geassocieerde deelnemingen en belangen in gemeenschappelijke ondernemingen worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode. De kosten van de aandelen worden aangepast volgens het aandeel in de toe- of de afnames in de nettoactiva van de geassocieerde deelnemingen en gemeenschappelijke ondernemingen die na de eerste boeking aan de EU kunnen worden toegeschreven, indien er aanwijzingen van waardeverminderingen bestaan en indien nodig afgeschreven tot de laagst mogelijke realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde wordt bepaald zoals beschreven in toelichting 1.5.3. Indien de grond voor waardevermindering later niet meer geldt, wordt het waardevermindervingsverlies teruggeboekt tot de boekwaarde die zou zijn bepaald als er geen waardevermindervingsverlies was geboekt.

Beleggingen in durfkapitaalfondsen

Investerings in durfkapitaalfondsen worden ingedeeld als voor verkoop beschikbare financiële activa (zie toelichting 1.5.5) en worden bijgevolg geboekt tegen reële waarde met verwerking in de reëlewaarderreserve van baten en verliezen ingevolge veranderingen in de reële waarde (inclusief omrekeningsverschillen).

Omdat zij niet op een actieve markt zijn genoteerd, worden de beleggingen in durfkapitaalfondsen post voor post gewaardeerd tegen kostprijs of toerekenbare intrinsieke waarde („net asset value” of „NAV”), afhankelijk van welke waarde het laagst is. Niet-gerealiseerde baten die voortvloeien uit de waardering van de reële waarde worden opgenomen via de reserves en niet-gerealiseerde verliezen worden getoetst op waardevermindering, teneinde te bepalen of zij als waardeverminderingsverliezen worden opgenomen in de staat van de financiële resultaten of als veranderingen in de reëlewaarderreserve.

1.5.5 Financiële activa

Indeling

De EU deelt haar financiële activa in de volgende categorieën in: financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening; leningen en vorderingen; tot einde looptijd aangehouden beleggingen; en voor verkoop beschikbare financiële activa. De indeling van de financiële instrumenten wordt bepaald bij de eerste opname en op elke balansdatum herbekeken.

(i) Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Financiële activa worden in deze categorie ingedeeld als zij hoofdzakelijk zijn verworven om op korte termijn te worden verkocht of als zij als zodanig door de EU zijn aangewezen. Derivaten worden ook in deze categorie ingedeeld. Activa in deze categorie worden ingedeeld als vlottende activa indien verwacht wordt dat zij binnen de twaalf maanden na de balansdatum zullen worden gerealiseerd.

(ii) Leningen en vorderingen

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of voorzienbare betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Zij ontstaan wanneer de EU rechtstreeks aan een debiteur geld, goederen of diensten verstrekt zonder de bedoeling de vordering te verhandelen. Zij worden onder de niet-vlottende activa opgenomen, behalve die met vervaldatum binnen de twaalf maanden na de balansdatum.

(iii) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen

Tot einde looptijd aangehouden beleggingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of te verwachten betalingen en vaste vervaldagen, die de EU voornemens en bij machte is om tot het einde van de looptijd aan te houden. De EU had in dit begrotingsjaar geen beleggingen van deze categorie.

(iv) Voor verkoop beschikbare financiële activa

Voor verkoop beschikbare financiële activa zijn niet-afgeleide instrumenten die in deze categorie zijn ingedeeld of die niet in een van de andere categorieën zijn ingedeeld. Zij worden opgenomen onder de vlottende of niet-vlottende activa, naargelang de termijn waarbinnen de EU verwacht om ze van de hand te doen, wat doorgaans de resterende looptijd is op de balansdatum. Beleggingen in niet-geconsolideerde entiteiten en andere beleggingen in aandelen (bv. durfkapitaalverrichtingen) die niet volgens de vermogensmutatiemethode worden verwerkt, worden ook als voor verkoop beschikbare financiële activa ingedeeld.

Eerste opname en waardering

Aan- en verkopen van financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, tot einde looptijd aangehouden beleggingen en voor verkoop beschikbare financiële activa worden opgenomen op de transactiedag, de dag waarop de EU tot de aankoop of de verkoop van het actief overgaat. Leningen worden opgenomen wanneer geld wordt uitbetaald aan de leningnemer. Financiële instrumenten worden voor het eerst opgenomen tegen reële waarde. In het geval van financiële activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, wordt de reële waarde bij de eerste opname met de transactiekosten vermeerderd. Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden voor het eerst opgenomen tegen reële waarde en de transactiekosten worden onder de uitgaven opgenomen in de staat van de financiële resultaten.

De reële waarde van een financieel actief bij de eerste opname is gewoonlijk de transactieprijs (d.w.z. de reële waarde van de ontvangen vergoeding). Wanneer een langlopende lening echter renteloos of tegen een rentevoet beneden de marktvoorwaarden wordt verstrekt, kan de reële waarde worden geraamd als

de contante waarde van alle toekomstige ontvangsten van kasmiddelen, verdisconteerd met de geldende marktrentevoet voor een vergelijkbaar instrument met een vergelijkbare kredietrating.

Leningen die uit geleende middelen worden verstrekt, worden gewaardeerd tegen hun nominale bedrag, dat geacht wordt de reële waarde van de lening te zijn. De redenen hiervoor zijn de volgende:

- De „marktomgeving” waarin de EU leningen opneemt, is zeer specifiek en verschilt van de kapitaalmarkt die wordt gebruikt om bedrijfs- of staatsobligaties uit te geven. Omdat de leners op deze markten uit verschillende beleggingen kunnen kiezen, wordt de opportuniteitskost in de marktprijzen verrekend. De EU kan echter niet uit verschillende beleggingen kiezen, omdat zij geen geld mag beleggen op de kapitaalmarkten. Zij neemt alleen leningen op om leningen te verstrekken tegen hetzelfde tarief. Dit betekent dat de EU voor de geleende bedragen niet over alternatieve leningen of beleggingen beschikt. Er is dus geen opportuniteitskost en derhalve geen grondslag voor vergelijking met de markttarieven. De leningsoperatie van de EU vormt op zichzelf de markt. Omdat de „optie” van de opportuniteitskost niet van toepassing is, weerspiegelt de marktprijs niet correct het wezen van de leningstransacties van de EU. Daarom is het niet aangewezen om de reële waarde van de door de EU opgenomen leningen te bepalen door naar bedrijfs- of staatsobligaties te verwijzen.
- Aangezien er geen actieve markt of soortgelijke transacties zijn om mee te vergelijken, moet de rentevoet die de EU moet gebruiken om de reële waarde van haar leningsoperaties in het kader van het Europees financieel stabilisatiemechanisme of betalingsbalans of van soortgelijke leningen te bepalen, de aangerekende rentevoet zijn.
- Daarnaast is er voor deze leningen het effect van compensatie tussen de opgenomen en de verstrekte leningen, omdat het om back-to-back-verrichtingen gaat. De werkelijke rentevoet van de verstrekte lening is gelijk aan de rentevoet waartegen de lening wordt opgenomen. De transactiekosten van de EU die aan de begunstigde van de lening in rekening worden gebracht, worden direct in de staat van de financiële resultaten opgenomen.

Financiële instrumenten worden uitgeboekt wanneer de rechten op kasstromen uit de beleggingen zijn vervallen of zijn overgedragen en de EU in wezen alle aan eigendom verbonden risico's en voordelen heeft overgedragen.

Waardering na eerste opname

(i) Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden vervolgens tegen reële waarde gewaardeerd. Baten en verliezen als gevolg van veranderingen in de reële waarde van de categorie „financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening” worden opgenomen in de economische resultatenrekening van de periode waarin zij zich voordoen.

(ii) Leningen en vorderingen en tot einde looptijd aangehouden beleggingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. In het geval van leningen die verstrekt worden uit geleende middelen, wordt dezelfde effectieverentemethode op beide leningen toegepast, aangezien deze leningen de kenmerken hebben van back-to-back-verrichtingen en de verschillen tussen de voorwaarden van beide leningen niet materieel zijn. De transactiekosten van de EU die aan de begunstigde van de lening in rekening worden gebracht, worden direct in de staat van de financiële resultaten opgenomen.

(iii) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen – De EU heeft momenteel geen tot einde looptijd aangehouden beleggingen.

(iv) Voor verkoop beschikbare financiële activa worden vervolgens tegen reële waarde gewaardeerd. Baten en verliezen als gevolg van veranderingen in de reële waarde van voor verkoop beschikbare activa worden opgenomen in de reëlewaardereserve. Wanneer activa die als voor verkoop beschikbare financiële activa zijn ingedeeld, worden verkocht of in waarde worden verminderd, worden de voordien in de reëlewaardereserve opgenomen gecumuleerde waardeaanpassingen opgenomen in de staat van de financiële resultaten. Rente over voor verkoop beschikbare financiële activa die volgens de effectieverentemethode is berekend, wordt in de staat van de financiële resultaten opgenomen. Dividenden op voor verkoop beschikbare vermogensinstrumenten worden opgenomen wanneer het recht van de EU om de betaling te ontvangen is vastgesteld.

De reële waarden van op actieve markten genoteerde beleggingen is gebaseerd op de actuele biedkoers. Indien de markt voor een financieel actief niet actief is (en voor niet-genoteerde effecten), stelt de EU een reële waarde vast met gebruikmaking van waarderingstechnieken. Daarbij gaat het onder meer om het gebruik van recente, vergelijkbare zakelijke verrichtingen als vergelijkingsbasis, vergelijking met de actuele marktwaarde van een ander instrument dat in wezen hetzelfde is, contantewaardeberekeningen

en optiewaarderingsmodellen en andere courant door marktdeelnemers gebruikte waarderingstechnieken.

Wanneer de reële waarde van beleggingen in vermogensinstrumenten die niet op een actieve markt zijn genoteerd, niet op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld, worden de betrokken beleggingen gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met waardeverminderingverliezen.

Waardevermindering van financiële activa

De EU gaat op elke balansdatum na of er objectief bewijs voorhanden is om te besluiten dat de waarde van een financieel actief verminderd is. De waarde van een financieel actief is verminderd en er worden waardeverminderingverliezen geleden als, en alleen dan, er objectief bewijs voorhanden is van een waardevermindering als gevolg van gebeurtenissen na de eerste opname van het actief die een weerslag hebben op de op betrouwbare wijze geraamde toekomstige kasstromen van dat financieel actief.

(a) Activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Indien er objectief bewijs voorhanden is dat een waardeverminderingverlies is geleden op leningen, vorderingen of tot einde looptijd aangehouden beleggingen die tegen geamortiseerde kostprijs zijn gewaardeerd, is het bedrag van dat verlies het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van geraamde toekomstige kasstromen (exclusief toekomstige kredietverliezen), verdisconteerd met de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financiële instrument (realiseerbare waarde). De boekwaarde van het actief wordt verlaagd en het bedrag van het verlies wordt opgenomen in de staat van de financiële resultaten. Indien een lening of tot einde looptijd aangehouden belegging een variabele rente draagt, is de disconteringsvoet voor het bepalen van een eventueel waardeverminderingverlies de actuele effectieve rentevoet bepaald op basis van het contract. In de berekening van de contante waarde van geschatte toekomstige kasstromen van een financieel actief tegen onderpand wordt rekening gehouden met de kasstromen die uit executie kunnen voortvloeien, verminderd met de kosten van het verwerven en verkopen van het onderpand, ongeacht of executie waarschijnlijk is. Indien in een volgende periode het bedrag van de bijzondere waardeverminderingen afneemt en de daling objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de afboeking, wordt de afboeking van het financieel actief teruggeboekt via de staat van de financiële resultaten.

(b) Activa gewaardeerd tegen reële waarde

In het geval van als voor verkoop beschikbare financiële activa ingedeelde beleggingen in eigenvermogensinstrumenten wordt rekening gehouden met een significante of blijvende (aanhoudende) afname van de reële waarde van het instrument beneden de kostprijs om te bepalen of er sprake is van een waardevermindering. Indien dergelijk bewijs aanwezig is met betrekking tot voor verkoop beschikbare financiële activa wordt het gecumuleerde verlies – gewaardeerd als het verschil tussen de verwervingsprijs en de actuele reële waarde verminderd met eventuele eerder in de staat van de financiële resultaten opgenomen waardeverminderingverliezen op die activa - uit de reserves verwijderd en in de staat van de financiële resultaten opgenomen. In de staat van de financiële resultaten opgenomen waardeverminderingverliezen worden niet teruggeboekt via de staat van de financiële resultaten. Indien in een latere periode de reële waarde van een schuldinstrument dat als voor verkoop beschikbaar financieel actief is ingedeeld, toeneemt en de toename objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na opname van het verlies, dient het verlies te worden teruggeboekt via de staat van de financiële resultaten.

1.5.6 Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of de realiseerbare nettowaarde, afhankelijk van welke waarde het laagst is. De kostprijs wordt bepaald aan de hand van de FIFO-methode (first in, first out). De kosten van afgewerkte goederen en werk in uitvoering omvatten de grondstoffen, directe arbeidskosten, andere directe kosten en gerelateerde indirecte productiekosten (gebaseerd op de normale bedrijfscapaciteit). De realiseerbare nettowaarde is de geraamde verkoopprijs in het gewone zakelijke verkeer, verminderd met de afwerkings- en verkoopkosten. Wanneer de voorraden worden aangehouden voor distributie zonder kosten of tegen een nominaal bedrag, worden zij gewaardeerd tegen kostprijs of tegen de actuele vervangingswaarde. De actuele vervangingswaarde is wat de EU zou moeten betalen om het actief op de verslagdatum aan te schaffen.

1.5.7 Voorfinanciering

Voorfinanciering heeft ten doel de begunstigde te voorzien van een kasvoorschot, dus van contante middelen. De voorfinanciering kan worden opgesplitst in een aantal betalingen gedurende een periode die in de desbetreffende voorfinancieringsovereenkomst is vastgesteld. Het voorschot wordt terugbetaald of gebruikt voor het doel waarvoor het gedurende de in de overeenkomst vastgestelde periode is verstrekt. Indien de begunstigde geen subsidiabele uitgaven doet, moet hij de voorfinanciering aan de EU terugbetalen. Het voorfinancieringsbedrag wordt (geheel of gedeeltelijk) verminderd naarmate subsidiabele kosten worden aanvaard (die als een uitgave worden opgenomen) en bedragen worden teruggestort.

Aan het einde van het jaar uitstaande voorfinancieringen worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijk uitbetaalde bedrag minus: teruggestorte bedragen, afgewikkelde subsidiabele bedragen, geraamde subsidiabele bedragen die aan het einde van het jaar nog niet zijn afgewikkeld, en waardeverminderingen.

Rente op voorfinanciering wordt opgenomen wanneer zij verworven is volgens de bepalingen van de overeenkomst. Aan het einde van het jaar wordt op basis van de meest betrouwbare informatie een raming van de aan de periode toerekenbare renteopbrengsten gemaakt, die in de balans wordt opgenomen.

1.5.8 Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijke bedrag minus waardeverminderingen. Er wordt een waardevermindering op vorderingen geboekt wanneer er objectief bewijs bestaat dat de EU niet alle volgens de oorspronkelijke voorwaarden verschuldigde bedragen zal kunnen innen. De waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde van het actief en het realiseerbare bedrag. De waardevermindering wordt opgenomen in de staat van de financiële resultaten. Daarnaast wordt op basis van vroegere ervaringen een algemene waardevermindering opgenomen voor uitstaande invorderingsopdrachten waarvoor nog geen specifieke waardevermindering is toegepast (zie toelichting **1.5.14** betreffende de behandeling van aan de periode toerekenbare ontvangsten aan het einde van het jaar).

1.5.9 Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten zijn financiële instrumenten en worden gedefinieerd als vlottende activa. Zij omvatten liquide middelen, bij banken opvraagbare deposito's, andere kortlopende, zeer liquide beleggingen met een oorspronkelijke looptijd van ten hoogste drie maanden en bankvoorschotten in rekening-courant.

1.5.10 Pensioenen en andere personeelsbeloningen

Pensioenverplichtingen

Bij de EU worden toegezegd-pensioenregelingen gebruikt. Ofschoon de personeelsleden van hun salaris een derde van de verwachte kosten van deze beloningen betalen, is er geen kapitaaldekking van de verplichting. De in de balans opgenomen verplichting in verband met de toegezegd-pensioenregeling is de contante waarde van de toegezegde pensioenen op de balansdatum. De pensioenverplichtingen worden berekend door actuarissen volgens de methode op basis van opgebouwde rechten (projected unit credit method). De contante waarde van de pensioenverplichtingen wordt bepaald door verrekening van de geraamde toekomstige betalingen met de rente op staatsobligaties luidend in de valuta waarin het pensioen zal worden uitbetaald en met een looptijd die vergelijkbaar is met die van de overeenkomstige pensioenverplichting.

Actuariële winsten en verliezen uit ervaringsaanpassingen en veranderingen in actuariële veronderstellingen worden onmiddellijk in de staat van de financiële resultaten opgenomen. Kosten na pensionering worden onmiddellijk in de staat van de financiële resultaten opgenomen, tenzij werknemers gedurende een bepaalde periode (de wachtperiode) in dienst moeten blijven voordat veranderingen in de pensioenregeling effectief worden. In dat geval worden de kosten na pensionering lineair afgeschreven gedurende de wachtperiode.

Ziektekosten na tewerkstelling

De EU biedt haar personeelsleden verstrekkingen in verband met de gezondheid aan via de terugbetaling van medische uitgaven. Voor de dagelijkse administratie is een afzonderlijk fonds opgericht. Zowel personeelsleden als gepensioneerden, weduwen en weduwnaars en hun begunstigten komen voor het stelsel in aanmerking. De voordelen die aan „inactieven” worden toegekend (gepensioneerden, wezen enz.) worden als „personeelsbeloningen na tewerkstelling” ingedeeld. Gelet op de aard van deze voordelen is een actuariële berekening aangewezen. De verplichting in de balans is bepaald op een soortgelijke grondslag als die voor de pensioenverplichtingen (zie hierboven).

1.5.11 Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen wanneer de EU een bestaande in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting tegenover derden heeft als gevolg van gebeurtenissen in het verleden, het zeer waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen nodig zal zijn om de verbintenis af te wikkelen en het bedrag op betrouwbare wijze kan worden geraamd. Voor toekomstige exploitatieverliezen moeten geen voorzieningen worden opgenomen. Het bedrag van de voorziening is de beste raming van de uitgaven die naar verwachting nodig zullen zijn om de huidige verbintenis op de verslagdatum af te wikkelen. Indien de te waarderen voorziening een groot aantal posten omvat, wordt de verbintenis geraamd door alle mogelijke resultaten af te wegen volgens de waarschijnlijkheid dat ze zich zullen voordoen.

1.5.12 Financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden ingedeeld als financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening of als financiële verplichtingen die tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd zijn (opgenomen leningen). Opgenomen leningen omvatten leningen van kredietinstellingen en in een waardepapier belichaamde schulden. Zij worden de eerste maal opgenomen tegen reële waarde, zijnde de opbrengsten van de emissie (reële waarde van de ontvangen vergoeding), verminderd met de transactiekosten, en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs aan de hand van de effectieverentemethode; verschillen tussen de opbrengsten verminderd met de transactiekosten en de aflossingswaarde worden gedurende de looptijd van de leningen opgenomen in de staat van de financiële resultaten met gebruikmaking van de effectieverentemethode.

Zij worden onder de niet-vlottende activa opgenomen, tenzij de looptijd binnen de twaalf maanden na de balansdatum verstrijkt. In het geval van leningen die uit geleende middelen worden verstrekt, mag de effectieverentemethode om materialiteitsoverwegingen niet afzonderlijk voor opgenomen en verstrekte leningen worden toegepast. De transactiekosten van de EU die aan de begunstigde van de lening in rekening worden gebracht, worden direct in de staat van de financiële resultaten opgenomen.

Financiële verplichtingen die zijn ingedeeld tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening omvatten derivaten wanneer hun reële waarde negatief is. Zij worden boekhoudkundig op dezelfde manier verwerkt als financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening (zie toelichting **1.5.5**).

1.5.13 Crediteuren

Een aanzienlijk bedrag van de te betalen posten van de EU heeft geen betrekking op de aanschaf van goederen of diensten. Het betreft daarentegen onbetaalde kostendeclaraties van begunstigten van subsidies of van andere vormen van EU-financiering. Zij worden geregistreerd als crediteuren voor het gevraagde bedrag wanneer de kostendeclaratie wordt ontvangen. Na verificatie en aanvaarding van de subsidiabele kosten, worden de crediteuren gewaardeerd tegen het aanvaarde en subsidiabele bedrag.

Te betalen posten die voortvloeien uit de aanschaf van goederen en diensten worden bij ontvangst van de factuur opgenomen voor het oorspronkelijke bedrag en de overeenkomstige uitgaven worden in de boeken opgenomen wanneer de goederen of diensten worden geleverd en door de EU worden aanvaard.

1.5.14 Overlopende posten

Overeenkomstig de boekhoudregels van de EU worden transacties en gebeurtenissen in de financiële staten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben. Aan het einde van de boekhoudkundige periode worden de toegerekende uitgaven opgenomen tegen het geraamde bedrag van de voor de periode verschuldigde overdracht. De berekening van de toegerekende uitgaven gebeurt volgens gedetailleerde operationele en praktische richtsnoeren die zijn gepubliceerd door de Commissie en die tot doel hebben te waarborgen dat de financiële staten een getrouw beeld geven.

Ook baten worden geboekt in de periode waarop zij betrekking hebben. Wanneer er aan het einde van het jaar geen factuur is opgesteld en de dienst is verstrekt of de goederen zijn geleverd door de EU of er een contractuele overeenkomst bestaat (bv. op grond van een verdrag) worden de aan de periode toerekenbare inkomsten in de financiële staten opgenomen.

Wanneer er bovendien aan het einde van het jaar een factuur is opgesteld, maar de dienst nog niet is verstrekt of de goederen nog niet zijn geleverd, worden de ontvangsten uitgesteld en in de volgende boekhoudkundige periode geboekt.

1.6 STAAT VAN DE FINANCIËLE PRESTATIES

1.6.1 Ontvangsten

Niet-handelsontvangsten

Deze maken de overgrote meerderheid van de ontvangsten van de EU uit en omvatten hoofdzakelijk directe en indirecte belastingen en eigen middelen. Naast belastingen en heffingen ontvangt de EU ook betalingen van andere partijen, zoals douanerechten, geldboeten en giften.

Bni- en btw-middelen

De ontvangsten worden opgenomen voor de periode waarvoor de Europese Commissie de door de lidstaten bij te dragen bedragen opvraagt. Zij worden gewaardeerd tegen het „opgevraagde bedrag”. Omdat de btw- en bni-middelen op ramingen van de gegevens voor het betrokken begrotingsjaar gebaseerd zijn, zijn zij — totdat de lidstaten de definitieve gegevens verstrekken — voor herziening vatbaar naarmate veranderingen optreden. Het effect van een verandering in de raming wordt

opgenomen wanneer het netto-overschot of -tekort voor de periode waarin de verandering is opgetreden, wordt bepaald.

Traditionele eigen middelen

De vorderingen en de daarmee samenhangende ontvangsten worden opgenomen wanneer de desbetreffende maandelijkse A-boekhouding (met de geïnde rechten en verschuldigde bedragen die gewaarborgd en niet betwist zijn) van de lidstaten wordt ontvangen. Op de verslagdatum worden de voor de periode door de lidstaten geïnde ontvangsten die nog niet aan de Europese Commissie zijn gestort, geraamd en opgenomen als toegerekende baten. De driemaandelijke B-boekhouding (met de rechten die niet geïnd noch gewaarborgd zijn, en de gewaarborgde bedragen die door de schuldenaar worden betwist) die van de lidstaten is ontvangen, wordt als ontvangsten opgenomen verminderd met de inningskosten waarop de lidstaten recht hebben (25 %). Bovendien wordt in de staat van de financiële resultaten een waardevermindering opgenomen ten bedrage van het geraamde oninbare gedeelte.

Geldboeten

De ontvangsten uit geldboeten worden opgenomen wanneer het besluit van de EU om een geldboete op te leggen is genomen en officieel ter kennis is gebracht van de betrokkene. Wanneer er twijfel bestaat omtrent de solvabiliteit van de onderneming, wordt een waardevermindering op het recht opgenomen. Na de kennisgeving van het besluit waarbij een geldboete is opgelegd, heeft de debiteur twee maanden de tijd om:

- hetzij het besluit te aanvaarden, waarna hij de geldboete binnen de gestelde termijn moet betalen en het bedrag definitief wordt geïnd door de EU;
- hetzij het besluit niet te aanvaarden, hetgeen betekent dat hij beroep instelt op grond van de EU-wetgeving.

Zelfs indien er beroep is ingesteld, moet de hoofdsom van de geldboete binnen de gestelde termijn van drie maanden worden betaald, want het beroep heeft geen schorsende werking (artikel 278 van het EU-Verdrag). Onder bepaalde omstandigheden kan de onderneming met instemming van de rekenplichtige van de Commissie een bankgarantie voor het bedrag geven.

Indien de onderneming in beroep gaat tegen het besluit en de geldboete al voorlopig heeft betaald, wordt het bedrag als een voorwaardelijk passief opgenomen. Maar aangezien een beroep tegen een besluit van de EU geen schorsende werking heeft, wordt het ontvangen geld wel gebruikt om de vordering af te wikkelen. Indien in plaats van betaling een bankgarantie is gegeven, blijft de geldboete een vordering. Indien de kans bestaat dat het Gerecht van eerste aanleg zich ten nadele van de EU uitsprekt, wordt een voorziening opgenomen die dit risico dekt. Indien een bankgarantie is gegeven, wordt de uitstaande vordering afgeschreven zoals vereist. De gecumuleerde rente die de Europese Commissie ontvangt op de bankrekeningen waarop de ontvangen betalingen worden gestort, wordt als ontvangsten opgenomen en eventuele voorwaardelijke passiva worden evenredig verhoogd.

Handelstvangsten

Ontvangsten uit de verkoop van goederen en diensten worden opgenomen wanneer de beduidende risico's en voordelen verbonden aan de eigendom van de goederen op de koper zijn overgegaan. Ontvangsten uit een verrichting die de levering van diensten behelst, worden opgenomen in verhouding tot de mate van voltooiing van de verrichting op de verslagdatum.

Renteontvangsten en -uitgaven

Renteontvangsten en -uitgaven worden in de staat van de financiële resultaten opgenomen volgens de effectieverentemethode. Dit is een methode om de geamortiseerde kostprijs van een financieel actief of een financiële verplichting te berekenen en om de rentebaten of -lasten toe te rekenen aan de periode waarop zij betrekking hebben. Bij de berekening van de effectieve rente raamt de EU de kasstromen waarbij rekening wordt gehouden met alle contractvoorwaarden van het financieel instrument (bv. vooruitbetalingsopties), maar laat zij toekomstige kredietverliezen buiten beschouwing. Alle vergoedingen betaald of ontvangen door de partijen bij het contract die integraal deel uitmaken van de effectieve rente, transactiekosten en alle andere premies of kortingen, worden in de berekening opgenomen. Wanneer de boekwaarde van een financieel actief of een groep verwante financiële activa is verlaagd als gevolg van een waardeverminderingsverlies, worden rentebaten opgenomen, vastgesteld aan de hand van de rentevoet waarmee de toekomstige kasstromen zijn verdisconteerd om het waardeverminderingsverlies te bepalen.

Baten uit dividenden

Baten uit dividenden worden opgenomen wanneer het recht om betaling te ontvangen is vastgesteld.

1.6.2 Uitgaven

Handelsuitgaven die voortvloeien uit de aanschaf van goederen en diensten worden opgenomen wanneer de goederen zijn geleverd en door de EU zijn aanvaard. Zij worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijke factuurbedrag. Niet-handelsuitgaven zijn typisch voor de EU en maken het merendeel van haar uitgaven uit. Het gaat om overdrachten aan begunstigden, die van drieërlei aard kunnen zijn: rechten, overdrachten bij overeenkomst en subsidies, bijdragen en giften.

Overdrachten worden als uitgaven opgenomen in de periode waarin de gebeurtenissen die aanleiding geven tot de overdracht zich voordoen, mits de overdracht bij besluit (Financieel Reglement, personeelsstatuut of ander besluit) is toegestaan of een overeenkomst is ondertekend waarbij de overdracht wordt toegestaan, de begunstigde aan eventuele subsidiabiliteitscriteria heeft voldaan en er van het verschuldigde bedrag een redelijke raming kan worden gemaakt.

Betalingsverzoeken of kostendeclaraties die aan de voorwaarden voor erkenning voldoen, worden als uitgave opgenomen voor het in aanmerking komende bedrag. Aan het einde van het jaar worden in aanmerking komende bedragen die aan de begunstigden verschuldigd zijn, maar waarvoor nog geen declaratie heeft plaatsgevonden, geraamd en geboekt als toegerekende uitgaven.

1.7 VOORWAARDELIJKE ACTIVA EN PASSIVA

1.7.1 Voorwaardelijke activa

Een voorwaardelijk actief is een mogelijk actief dat voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de EU niet de volledige controle heeft. Een voorwaardelijk actief wordt vermeld wanneer een instroom van economische voordelen of dienstenpotentieel waarschijnlijk is geworden.

1.7.2 Voorwaardelijke passiva

Een voorwaardelijk passief is een mogelijk passief dat voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de EU niet de volledige controle heeft, of een bestaande verbintenis die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden, maar die niet wordt opgenomen omdat: omdat het niet waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen of dienstenpotentieel in zich bergen vereist zal zijn om de verbintenis af te wikkelen of, in zeldzame omstandigheden, omdat het bedrag van de verbintenis onvoldoende betrouwbaar kan worden bepaald.

2. TOELICHTINGEN BIJ DE BALANS

NIET-VLOTTENDE ACTIVA

2.1 IMMATERIËLE ACTIVA

miljoen EUR

	Bedrag
Brutoboekwaarde op 31.12.2011	301
Toevoegingen	89
Vervreemdingen	(11)
Overige wijzigingen	0
Brutoboekwaarde op 31.12.2012	379
Gecumuleerde afschrijving op 31.12.2011	(152)
Afschrijvingskosten voor het jaar	(39)
Vervreemdingen	4
Overige wijzigingen	(4)
Gecumuleerde afschrijving op 31.12.2012	(191)
Nettoboekwaarde op 31.12.2012	188
Nettoboekwaarde op 31.12.2011	149

Deze bedragen hebben hoofdzakelijk te maken met computersoftware.

2.2 VASTE BEDRIJFSMIDDELEN

In de activa in aanbouw op 31 december 2012 zijn voor 600 miljoen EUR (2011: 219 miljoen EUR) activa in verband met het Galileo-project opgenomen, het wereldwijd systeem voor navigatie per satelliet van de EU, dat wordt gebouwd met bijstand van het Europees Ruimteagentschap (ESA). Na voltooiing zal het systeem bestaan uit 30 satellieten, 2 controlecentra en 16 grondstations. Het bedrag in de balans weerspiegelt de kapitalisatiekosten die de Commissie voor dit project moet betalen sedert 22 oktober 2011, de datum waarop de eerste twee satellieten van het systeem met succes werden gelanceerd. Zoals toegelicht in de vorige jaarrekeningen beschouwde de Commissie het project vóór die datum in de onderzoeksfase, en dus werden overeenkomstig de boekhoudregels van de EU alle gemaakte kosten geboekt. Sedert het begin van het project en tot het einde van het huidige financieel kader belopen de geplande kosten 3 837 miljoen EUR. Voor het volgende financieel kader is nog eens 5 400 miljoen EUR uitgetrokken om het systeem volledig op te stellen, het te exploiteren, tot 2020 Galileo-diensten te verstrekken en de volgende generatie van de constellatie voor te bereiden, die volledig uit de EU-begroting zal worden gefinancierd. In 2012 is een bedrag van 13 miljoen EUR aan niet-kapitaliseerbare ontwikkelingskosten als uitgave opgenomen.

Op de balansdatum zijn in totaal vier satellieten sedert oktober 2011 gelanceerd en zodra de tests daarvan zijn afgerond, zal de fase van validering in de omloopbaan van het project afgelopen zijn. Deze fase werd gezamenlijk gefinancierd door de EU en de ESA en volgens de tussen hen gesloten subsidieovereenkomst zal de ESA de gebouwde activa officieel aan de EU overdragen. De Raad van de ESA zal met deze juridische overdracht moeten instemmen, waarbij moet worden opgemerkt dat alle lidstaten van de ESA op twee na (Noorwegen en Zwitserland) ook EU-lidstaten zijn. Op dit ogenblik heeft de Commissie geen redenen om aan te nemen dat die overdracht door een lid of leden van de ESA zou worden tegengehouden.

VASTE BEDRIJFSMIDDELEN

	Terreinen en gebouwen	Installaties en uitrusting	Meubilair en wagenpark	Computer hardware	Overige materiële activa	Financiële leases	Activa in aanbouw	<i>miljoen EUR</i> TOTAAL
Brutoboekwaarde aan het einde van het vorige jaar	4 118	528	229	557	228	2 685	645	8 990
Toevoegingen	96	42	22	52	11	511	583	1 317
Vervreemdingen	(26)	(23)	(21)	(54)	(11)	0	0	(135)
Overdrachten tussen categorieën van activa	102	8	0	12	0	(14)	(111)	(3)
Overige wijzigingen	24	3	3	11	3	(1)	1	44
Brutoboekwaarde aan het einde van het jaar	4 314	558	233	578	231	3 181	1 118	10 213
Gecumuleerde afschrijving aan het einde van het jaar	(1 999)	(425)	(166)	(396)	(137)	(796)		(3 919)
Afschrijvingskosten voor het jaar	(138)	(45)	(20)	(67)	(21)	(114)		(405)
Teruggeboekte afschrijving	0	0	0	0	0	1		1
Vervreemdingen	3	23	21	51	10	5		113
Overdrachten tussen categorieën van activa	-	0	0	(11)	0	14		3
Overige wijzigingen	(3)	(2)	(1)	(13)	(2)	(7)		(28)
Gecumuleerde afschrijving aan het einde van het jaar	(2 137)	(449)	(166)	(436)	(150)	(897)		(4 235)
NETTOBOEKWAARDE OP 31.12.2012	2 177	109	67	142	81	2 284	1 118	5 978
<i>NETTOBOEKWAARDE OP 31.12.2011</i>	<i>2 119</i>	<i>103</i>	<i>63</i>	<i>161</i>	<i>91</i>	<i>1 889</i>	<i>645</i>	<i>5 071</i>

De nog te betalen vergoedingen in verband met financiële leases en soortgelijke rechten zijn in de balans opgenomen bij de vlottende en niet-vlottende passiva (zie de toelichtingen **2.15** en **2.18.1**). Zij omvatten de volgende bedragen:

Financiële leases						<i>miljoen EUR</i>				
Omschrijving	Gecumuleerde vergoedingen (A)	In de toekomst te betalen bedragen				Totale waarde	Latere uitgaven voor activa (C)	Waarde activa	Waardevermindering (D)	Netto-boekwaarde = (A+B+C+D)
		< 1 jaar	> 1 jaar	> 5 jaar	Totale verplichting (B)	(A+B)		(A+B+C)		
Terreinen en gebouwen	992	63	342	1 686	2 091	3 083	61	3 144	(877)	2 267
Overige materiële activa	18	7	11	1	19	37	-	37	(20)	17

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

Totaal op 31.12.2012	1 010	70	353	1 687	2 110	3 120	61	3 181	(897)	2 284
Rentebestanddeel		85	307	502	893					
Totale toekomstige minimale leasebetalingen op 31.12.2012		155	660	2 189	3 003					
<i>Totale toekomstige minimale leasebetalingen op 31.12.2011</i>		<i>153</i>	<i>608</i>	<i>1 859</i>	<i>2 620</i>					

2.3 BELEGGINGEN DIE WORDEN VERWERKT VOLGENS DE VERMOGENSMUTATIEMETHODE

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
Belangen in gemeenschappelijke ondernemingen	2.3.1	42	62
Participaties in geassocieerde deelnemingen	2.3.2	350	312
Totaal		392	374

2.3.1 Belangen in gemeenschappelijke ondernemingen

miljoen EUR

	GJU	SESAR	ITER	IMI	FCH	Totaal
Bedrag op 31.12.2011	0	0	0	25	37	62
Bijdragen	-	70	116	98	54	338
Aandeel van het nettoresultaat	-	(70)	(106)	(91)	(91)	(358)
Bedrag op 31.12.2012	0	0	10	32	0	42

Belangen in gemeenschappelijke ondernemingen worden geboekt volgens de vermogensmutatiemethode. De volgende bedragen kunnen aan de EU worden toegerekend op basis van het percentage van haar belang:

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Niet-vlottende activa	226	211
Vlottende activa	106	123
Niet-vlottende passiva	0	0
Vlottende passiva	(291)	(314)
Ontvangsten	8	8
Uitgaven	(427)	(379)

Gemeenschappelijke onderneming Galileo (GJU) in liquidatie

De gemeenschappelijke onderneming Galileo werd eind 2006 in liquidatie gesteld en het proces is nog aan de gang. Aangezien de entiteit in 2012 inactief was en nog steeds in liquidatie was, waren er geen ontvangsten of uitgaven.

Gemeenschappelijke onderneming SESAR

Het doel van deze gemeenschappelijke onderneming is de modernisering van het Europese luchtverkeersbeveiligingssysteem en de snelle tenuitvoerlegging van het Europese masterplan voor luchtverkeersbeveiliging te waarborgen door alle inspanningen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling in de EU te coördineren en te concentreren. Op 31 december 2012 bezat de Commissie een belang van 46,12 % in SESAR. De totale (indicatieve) bijdrage die de Commissie voor Sesar gepland heeft (van 2007 tot 2013) is 700 miljoen EUR. Het gecumuleerde niet-opgenomen aandeel van verliezen bedraagt 157 miljoen EUR.

Internationale ITER-Organisatie voor fusie-energie (ITER)

Bij ITER zijn de EU, China, India, Rusland, Zuid-Korea, Japan en de VS betrokken. ITER werd opgericht om om de ITER-faciliteiten te beheren, de exploitatie van de ITER-faciliteiten aan te moedigen, om de kennis over fusie-energie van het grote publiek alsook de aanvaarding ervan te bevorderen, en om alle andere activiteiten te verrichten die nodig zijn om het doel van ITER te bereiken. De bijdrage van de EU (Euratom) aan ITER International wordt gegeven via het Agentschap Fusion for Energy, en omvat ook de bijdragen van de lidstaten en van Zwitserland. De totale bijdrage wordt juridisch gezien beschouwd als een bijdrage van Euratom aan ITER en de lidstaten en Zwitserland hebben geen belang in ITER. Aangezien de EU juridisch gezien de houdster is van het belang in de gemeenschappelijke onderneming ITER International, moet de Commissie het belang in haar rekening opnemen. Op 31 december 2012 bezat de Commissie een belang van 44,25 % in ITER. De totale (indicatieve) bijdrage die Euratom voor ITER gepland heeft (van 2007 tot 2041) is 8 949 miljoen EUR.

Gezamenlijke technologie-initiatieven

Om de doelstellingen van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid te bereiken, werden publiek-private partnerschappen in de vorm van gezamenlijke technologie-initiatieven opgericht, die via gemeenschappelijke ondernemingen in de zin van artikel 187 van het Verdrag ten uitvoer werden gelegd. IMI en FCH zijn onder deze rubriek opgenomen, maar drie andere, ARTEMIS, Clean Sky and ENIAC, die juridisch gezien als gemeenschappelijke ondernemingen worden beschouwd, moeten boekhoudkundig als geassocieerde deelnemingen worden beschouwd (reden waarom zij in toelichting 2.3.2 worden besproken), omdat de Commissie over deze entiteit betekenisvolle invloed uitoefent, doch geen gemeenschappelijke zeggenschap.

Gezamenlijk technologie-initiatief IMI inzake innovatieve geneesmiddelen

De gemeenschappelijke onderneming IMI ondersteunt pre concurrentieel farmaceutisch onderzoek en ontwikkeling in de lidstaten en geassocieerde landen, teneinde de onderzoeksinvesteringen in de biofarmaceutische sector vergroten, en bevordert de betrokkenheid van kleine en middelgrote ondernemingen bij haar activiteiten. Op 31 december 2012 bezat de Commissie een belang van 78,58 % in IMI. De maximale indicatieve bijdrage van de Commissie bedraagt 1 miljard EUR tot 31 december 2017.

Gemeenschappelijke onderneming brandstofcellen en waterstof (FCH)

De doelstelling van de gemeenschappelijke onderneming FCH is het poolen van middelen van de publieke en private sector voor het ondersteunen van onderzoeksactiviteiten, om de algemene efficiëntie van de Europese onderzoeksinspanningen te vergroten en de ontwikkeling en de toepassing van brandstofcel- en waterstoftechnologieën te versnellen. Op 31 december 2012 bezat de Commissie een belang van 80,6 % in FCH. De maximale indicatieve bijdrage van de EU bedraagt 470 miljoen EUR tot 31 december 2017. Het gecumuleerde niet-opgenomen aandeel van verliezen bedraagt 12 miljoen EUR.

2.3.2 Participaties in geassocieerde deelnemingen

	<i>miljoen EUR</i>				
	EIF	ARTEMIS	Clean Sky	ENIAC	Totaal
Bedrag op 31.12.2011	292	0	0	20	312
Bijdragen	-	22	97	16	135
Aandeel netto-overschot/(tekort)	9	(22)	(97)	(22)	(132)
Overige vermogensmutaties	35	-	-	-	35
Bedrag op 31.12.2012	336	0	0	14	350

Participaties in geassocieerde deelnemingen worden verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode. De volgende bedragen kunnen aan de EU worden toegerekend op basis van het percentage van haar participatie:

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Activa	505	460
Passiva	(191)	(162)
Ontvangsten	33	28
Tekort	(177)	(182)

Europees Investeringsfonds (EIF)

Het EIF is de financiële instelling van de EU die gespecialiseerd is in het leveren van durfkapitaal en garanties aan kleine en middelgrote ondernemingen. De Commissie heeft 20 % van haar participatie gestort en het niet-opgevraagde saldo bedroeg 720 miljoen EUR.

	<i>miljoen EUR</i>	
EIF	Totaal kapitaal EIF	Inschrijving Commissie
Totaal aandelenkapitaal	3 000	900
Volgestort	(600)	(180)
Niet-opgevraagd	2 400	720

Gemeenschappelijke onderneming ARTEMIS

Deze entiteit werd opgericht voor de tenuitvoerlegging van een gezamenlijk technologie-initiatief inzake ingebedde computersystemen met de private sector. De maximale indicatieve bijdrage van de Commissie bedraagt 420 miljoen EUR. Het gecumuleerde niet-opgenomen aandeel van verliezen bedraagt 5 miljoen EUR (belang van 95,2 %).

Gemeenschappelijke onderneming Clean Sky

Deze entiteit moet in de EU de ontwikkeling, validering en demonstratie van schone luchtvaarttechnologieën versnellen, en met name een radicaal innovatief luchtvervoersysteem creëren om de milieugevolgen van de luchtvaart te verminderen. De maximale indicatieve bijdrage van de Commissie bedraagt 800 miljoen EUR. Het gecumuleerde niet-opgenomen aandeel van verliezen bedraagt 48 miljoen EUR (belang van 62,89 %).

Gemeenschappelijke onderneming ENIAC

ENIAC wil een gezamenlijk afgesproken onderzoeksagenda op het gebied van nano-elektronica vaststellen, teneinde de onderzoeksprioriteiten voor de ontwikkeling en de invoering van belangrijke functionaliteiten op dit gebied te bepalen. Deze doelstellingen zullen worden verwezenlijkt door middelen uit de publieke en de private sector te bundelen om via projecten O&O-activiteiten te ondersteunen. De totale verbintenis van de EU bedraagt 450 miljoen EUR. Op 31 december 2012 bezat de Commissie een belang van 95,90 % in ENIAC.

2.4 NIET-VLOTTENDE FINANCIËLE ACTIVA

<i>miljoen EUR</i>			
	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
Voor verkoop beschikbare financiële activa	2.4.1	4 870	2 272
Leningen	2.4.2	57 441	41 400
Totaal		62 311	43 672

2.4.1 Niet-vlottende voor verkoop beschikbare financiële activa

<i>miljoen EUR</i>		
	31.12.2012	31.12.2011
Garantiefonds*	1 327	1 475
EGKS in liquidatie	1 102	-
BUFI-beleggingen	832	-
Financieringsfaciliteit met risicodeling	593	-
Garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten	52	-
Europees Chemicaliënagentschap	52	-
Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling	188	188
Verrichtingen met risicodragend kapitaal	123	134
ETF-startersregeling	305	234
Overige voor verkoop beschikbare beleggingen	296	241
Totaal	4 870	2 272

* Het Garantiefonds is houder van EFSM-obligaties die door de Commissie zijn uitgegeven, die derhalve buiten beschouwing zijn gelaten.

Om de economische realiteit beter weer te geven, worden vanaf 2012 alle voor verkoop beschikbare financiële activa opgenomen volgens hun resterende looptijd op de balansdatum. Activa met een looptijd van meer dan een jaar op de verslagdatum worden als niet-vlottend opgenomen, terwijl activa waarvan de looptijd voor eind 2013 verstrijkt als vlottend worden opgenomen (zie toelichting 2.8). Het bovenvermelde bedrag voor het Garantiefonds voor 2012 is, anders dan in 2011, opgenomen met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten (2011: 302 miljoen EUR) en de daarmee verband houdende verplichting (2011: 1 miljoen EUR). Als de huidige aanpak in de rekening 2011 was gevolgd, zouden de vergelijkbare cijfers als volgt zijn geweest:

<i>miljoen EUR</i>		
	31.12.2012	31.12.2011
Garantiefonds*	1 327	973
EGKS in liquidatie	1 102	982
BUFI-beleggingen	832	588
Financieringsfaciliteit met risicodeling	593	365
Garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten	52	47
Europees Chemicaliënagentschap	52	91
Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling	188	188
Verrichtingen met risicodragend kapitaal	123	134
ETF-startersregeling	305	234
Overige voor verkoop beschikbare beleggingen	296	241

Totaal	4 870	3 843
---------------	--------------	--------------

** Het Garantiefonds is houder van EFSM-obligaties die door de Commissie zijn uitgegeven, die derhalve buiten beschouwing zijn gelaten.*

Garantiefonds

Het Garantiefonds voor externe maatregelen dekt de door de EU op besluit van de Raad gegarandeerde leningen, met name leningsoperaties van de Europese Investeringsbank (EIB) buiten de EU, alsmede leningen in het kader van macrofinanciële bijstand (MFB-leningen) en leningen van Euratom buiten de EU. Het is een langlopend instrument om leningen waarvoor van wanbetaling sprake is en die door de EU worden gegarandeerd, te dekken. Het Fonds ontvangt zijn middelen uit overmakingen uit de algemene begroting van de EU ten bedrage van 9 % van het bedrag in hoofdsom van de operaties, uit rente over de beleggingen van de activa van het Fonds en uit nabetalingen van in gebreke gebleven debiteuren voor wie het Fonds de garantie heeft moeten honoreren. Een eventueel jaarlijks overschot wordt teruggeboekt als ontvangsten voor de EU-begroting.

De EU moet een garantiereserve opnemen die leningen aan derde landen dekt. Deze reserve is bedoeld om de verplichtingen van het Garantiefonds te dekken en, indien nodig, aangesproken garanties waarvoor het in het Fonds beschikbare bedrag niet volstaat, zodat deze bedragen ten laste van de begroting kunnen komen. Deze reserve komt overeen met het richtbedrag van 9 % van de aan het einde van het jaar uitstaande leningen.

EGKS in liquidatie

Wat de bedragen voor de EGKS in liquidatie betreft, zijn alle voor verkoop beschikbare financiële activa schuldvorderingen in euro die genoteerd zijn op actieve markten. Op 31 december 2012 bedroeg de waarde van obligaties met vervaldatum in 2013 (uitgedrukt in reële waarde) 490 miljoen EUR (2011: 481 miljoen EUR).

BUFI-beleggingen

Sedert 1 januari 2010 worden voorlopig geïnde geldboeten door de Commissie beheerd in een speciaal daartoe opgericht fonds, BUFI genoemd, en belegd in financiële instrumenten die als voor verkoop beschikbare financiële activa worden ingedeeld.

Financieringsfaciliteit met risicodeling

De financieringsfaciliteit met risicodeling wordt door de EIB beheerd en de beleggingsportefeuille van de Commissie wordt gebruikt om voorzieningen aan te leggen voor financiële risico's in verband met leningen en garanties die door de EIB worden gegeven aan onderzoeksprojecten die daarvoor in aanmerking komen. In totaal heeft de Commissie maximaal 1 miljard EUR begroot voor de periode 2007-2013, waarvan maximaal 800 miljoen EUR komt uit het specifieke programma „samenwerking” en maximaal 200 miljoen EUR uit het specifieke programma „capaciteiten”. De EIB heeft er zich toe verbonden hetzelfde bedrag te verstrekken.

Op 31 december 2012 heeft de Commissie 1 006 miljoen EUR bijgedragen aan de financieringsfaciliteit met risicodeling (met inbegrip van de bijdragen van EVA- en derde landen). De bijdragen zijn door de EIB belegd in obligaties (reële waarde 754 miljoen EUR op 31 december 2012) en termijndeposito's (314 miljoen EUR). Het als voorwaardelijk passief opgevoerde bedrag (zie toelichting 5.2.1) van 948 miljoen EUR is het geschatte maximale verlies op 31 december 2012 dat de Commissie zou lijden in geval van wanprestaties inzake leningen of garanties die door de EIB in het kader van de financieringsfaciliteit met risicodeling zijn verstrekt. Opgemerkt zij dat het globale risico van de Commissie beperkt is tot het bedrag van haar bijdrage aan de faciliteit.

Garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten

Het garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten verstrekt garanties om het ontvangstenrisico in de eerste fase van de Ten-T-vervoerprojecten te verminderen. De garantie moet meer specifiek stand-bykredietlijnen volledig dekken, die alleen kunnen worden opgevraagd wanneer de kasstromen van het project ontoereikend zijn om bevoorrechte schulden te dekken. Het instrument is een gezamenlijk financieel product van de Commissie en de EIB, ten behoeve waarvan voor de periode 2007-2013 bij de Ten-T-verordening 500 miljoen EUR uit de EU-begroting is toegewezen. De EIB zal nog eens 500 miljoen EUR toewijzen, zodat het instrument in totaal over 1 miljard EUR zal kunnen beschikken.

Per 31 december 2012 had de Commissie 155 miljoen EUR bijgedragen aan het garantie-instrument. Dit bedrag was door de EIB belegd in obligaties (reële waarde 75 miljoen EUR op 31 december 2012) en termijndeposito's (88 miljoen EUR). Eind 2012 was voor 523 miljoen EUR aan leningen aangegaan, die dus door de garantie zijn gedekt. Het als voorwaardelijk passief opgevoerde bedrag (zie toelichting 5.2.1) van 39 miljoen EUR is het geschatte maximale verlies op 31 december 2012 dat de Commissie zou lijden in geval van wanprestaties inzake leningen of garanties die door de EIB in het kader van het garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten zijn verstrekt. Dit vertegenwoordigt

7,4 % van de totale gewaarborgde bedragen. Opgemerkt zij dat het risico van de Commissie beperkt is tot het bedrag van haar bijdrage aan het instrument.

Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO)

Omdat de EBWO niet beursgenoteerd is en volgens haar statuten participaties ten hoogste tegen aankoopprijs en uitsluitend aan bestaande aandeelhouders mogen worden verkocht, is de participatie van de Commissie gewaardeerd op de kostprijs verminderd met eventuele afschrijvingen voor waardevermindering.

<i>miljoen EUR</i>		
EBWO	Totaal kapitaal EBWO	Participatie Commissie
Totaal aandelenkapitaal	29 601	900
Volgestort	(6 202)	(188)
Niet-opgevraagd	23 399	712

Verrichtingen met risicodragend kapitaal

Verrichtingen met risicodragend kapitaal zijn leningen die worden verstrekt aan financiële tussenpersonen om beleggingen in aandelen te financieren. Zij worden beheerd door de EIB en gefinancierd onder het Europees nabuurschapsbeleid.

ETF-startersregeling

De ETF-startersregeling bestrijkt het programma voor groei en werkgelegenheid, het meerjarenprogramma, het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie en het proefproject technologieoverdracht, administratief beheerd door het EIF, en ondersteunt de oprichting en de financiering van beginnende kleine en middelgrote ondernemingen door middel van investeringen in geschikte gespecialiseerde durfkapitaalfondsen. Aan het einde van het jaar was er nog eens 122 miljoen EUR voor de ETF-startersregeling vastgelegd, maar nog niet door de andere partijen opgevraagd.

Overige voor verkoop beschikbare beleggingen

De belangrijkste bedragen die onder de bovengenoemde overige niet-vlottende voor verkoop beschikbare beleggingen zijn opgenomen, zijn het **Europees Fonds voor Zuidoost-Europa** (113 miljoen EUR), het **Green for Growth Fund** (39 miljoen EUR) en het **GEEREF** (68 miljoen EUR).

2.4.2 Niet-vlottende leningen

<i>miljoen EUR</i>			
	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
Uit de EU-begroting en de EGKS verstrekte leningen	2.4.2.1	162	170
Uit opgenomen leningen verstrekte leningen	2.4.2.2	57 279	41 230
Totaal		57 441	41 400

2.4.2.1 Uit de begroting van de Europese Unie en de EGKS in liquidatie verstrekte leningen

<i>miljoen EUR</i>			
	Leningen met bijzondere voorwaarden	EGKS-woningkredieten	Totaal
Totaal op 31.12.2011	151	19	170
Nieuwe leningen	-	-	-
Terugbetalingen	(17)	(4)	(21)
Wisselkoersverschillen	1	-	1
Veranderingen in boekwaarde	11	1	12
Totaal op 31.12.2012	146	16	162

Leningen met bijzondere voorwaarden omvatten voornamelijk leningen met een speciale rentevoet die in het kader van de samenwerking met niet-lidstaten zijn verstrekt. Alle bedragen zijn verschuldigd op meer dan twaalf maanden na het einde van het jaar. De werkelijke rentevoet van deze leningen varieert tussen de 7,73 % en 14,507 %.

2.4.2.2 Uit opgenomen leningen verstrekte leningen

miljoen EUR

	MFB	Euratom	Betalingsbalans	EFSM	EGKS in liquidatie	Totaal
Totaal op 31.12.2011	595	451	11 625	28	266	41 281
Nieuwe leningen	39	-	-	15	-	15 839
				800		
Terugbetalingen	(84)	(24)	-	-	(46)	(154)
Wisselkoersverschillen	-	-	-	-	5	5
Veranderingen in boekwaarde	(1)	(2)	(2)	332	(4)	323
Totaal op 31.12.2012	549	425	11 623	44	221	57 294
				476		
Bedrag te betalen < 1 jaar	15	-	-	-	-	15
Bedrag te betalen > 1 jaar	534	425	11 623	44	221	57 279
				476		

De grote stijging in deze bedragen valt toe te schrijven aan de EFSM-leningen die in 2012 zijn uitgekeerd, en wordt weerspiegeld in een stijging van de EU-leningen (zie toelichting 2.14). Nadere informatie over de verstrekte en de opgenomen leningen kan in toelichting 7 worden gevonden.

2.5 NIET-VLOTTENDE VORDERINGEN EN VERHAALBARE BEDRAGEN

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Lidstaten	545	268
Overige	19	21
Totaal	564	289

Van de bovengenoemde vorderingen heeft 550 miljoen EUR (2011: 273 miljoen EUR) betrekking op niet-ruiltransacties.

De stijging in de door de lidstaten verschuldigde bedragen houdt verband met niet-uitgevoerde besluiten tot goedkeuring van de rekeningen (ELGF en ELFPO).

2.6 NIET-VLOTTENDE VOORFINANCIERING

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
Voorfinanciering	2.6.1	40 790	40 625
Voorafbetaalde uitgaven	2.6.2	3 715	4 098
Totaal		44 505	44 723

2.6.1 Voorfinanciering

De termijn waarbinnen de voorfinanciering kan worden teruggevorderd of gebruikt, bepaalt of zij wordt opgenomen als vlottende of niet-vlottende voorfinanciering. Het gebruik is vastgelegd in de onderliggende overeenkomst van het project. Alle terugbetalingen of gebruik binnen de twaalf maanden na de verslagdatum worden als vlottende activa opgenomen.

Garanties met betrekking tot voorfinanciering

Dit zijn garanties die de Commissie in bepaalde gevallen verlangt bij de betaling van voorschotten (voorfinanciering) aan begunstigen die geen lidstaten zijn. Er zijn twee waarden om voor dit soort garantie op te nemen: de „nominale waarde” en de „lopende waarde”. Voor de „nominale waarde” houdt de gebeurtenis die de garantie doet ontstaan, verband met het bestaan van de garantie. Voor de „lopende waarde” is de gebeurtenis die de garantie doet ontstaan, de betaling van voorfinanciering en/of latere verrekeningen. Op 31 december 2012 beliep de „nominale waarde” van de ontvangen garanties in verband met voorfinanciering 1 348 miljoen EUR. De „lopende waarde” van die garanties beliep 1 083 miljoen EUR (2011: 1 330 miljoen EUR respectievelijk 1 083 miljoen EUR).

Bepaalde voorfinancieringen die in het kader van het zevende kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling (KP7) worden betaald, worden daadwerkelijk gedekt door het Garantiefonds voor deelnemers. Het bedrag van de in 2012 uitbetaalde voorfinanciering beliep in totaal 4 miljard EUR (2010: 3,3 miljard EUR). Dit fonds is een aparte entiteit van de EU en is niet geconsolideerd in deze rekening (zie toelichting **11.2.3**).

	<i>miljoen EUR</i>	
Beheersvorm	31.12.2012	31.12.2011
Direct gecentraliseerd beheer	1 249	1 219
Indirect gecentraliseerd beheer	1 042	774
Gedecentraliseerd beheer	677	697
Gedeeld beheer	37 214	37 249
Gezamenlijk beheer	592	686
Uitgevoerd door overige instellingen en agentschappen	16	-
Totaal	40 790	40 625

De belangrijkste niet-vlottende voorfinancieringen hielden verband met structurele maatregelen voor de programmeringsperiode 2007-2013: het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Cohesiefonds (23,9 miljard EUR), het Europees Sociaal Fonds (ESF) (6,5 miljard EUR), het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) (6,1 miljard EUR) en het Europees Visserijfonds (EVF) (0,6 miljard EUR). Omdat veel van deze projecten op lange termijn lopen, moeten de voorschotten langer dan een jaar beschikbaar zijn. Daarom worden deze voorfinancieringen geboekt als niet-vlottende activa.

Voorfinanciering maakt een groot deel uit van de totale activa van de EU en krijgt daarom regelmatige en passende aandacht. Het niveau van de voorfinancieringen in de verschillende programma's moet toereikend zijn om de begunstigden te kunnen voorzien van de middelen die zij nodig hebben om hun projecten te kunnen opstarten, maar tegelijkertijd moeten de financiële belangen van de EU worden gevrijwaard en moet er rekening worden gehouden met juridische en operationele beperkingen en overwegingen in verband met kosteneffectiviteit. De Commissie heeft met al deze elementen rekening gehouden om de follow-up van voorfinanciering te proberen te verbeteren.

2.6.2 Voorafbetaalde uitgaven

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Financieringsinstrumenten	2 717	3 378
Steunregelingen	998	720
Totaal	3 715	4 098

In het kader van de programma's van de structuurfondsen 2007-2013 kunnen uit de EU-begroting bedragen aan de lidstaten worden betaald als bijdrage aan financieringsinstrumenten (in de vorm van leningen, aandelen of garanties) die onder de verantwoordelijkheid van de lidstaat worden opgezet en beheerd. Bedragen die aan het einde van het jaar niet door deze instrumenten zijn gebruikt, zijn eigendom van de EU (zoals bij gewone voorfinanciering) en worden daarom als een actief in de balans van de Commissie opgenomen. In de rechtsgrondslagen is echter niet bepaald dat de lidstaten periodiek over het gebruik van die voorschotten verslag moeten uitbrengen aan de Commissie, en in sommige gevallen zijn die voorschotten niet eens opgenomen in de bij de Commissie ingediende uitgavenstaten. Daarom wordt aan het einde van elk jaar een raming gemaakt van de waarde van dit actief, op basis van de informatie die van de lidstaten is ontvangen over het gebruik van de middelen.

De bedragen die onder de rubriek steunregelingen zijn opgenomen, zijn de raming van de Commissie van de open voorschotten voor verschillende steunregelingen (staatssteun, marktmaatregelen van het ELGF).

VLOTTENDE ACTIVA

2.7 VOORRADEN

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Wetenschappelijk materieel	81	78
Overige	57	16

Totaal	138	94
---------------	------------	-----------

2.8 VLOTTENDE FINANCIËLE ACTIVA

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
Voor verkoop beschikbare financiële activa	2.8.1	1 858	3 619
Leningen	2.8.2	123	102
Totaal		1 981	3 721

2.8.1 Vlottende voor verkoop beschikbare financiële activa

Voor verkoop beschikbare financiële activa worden gekocht vanwege hun rendement of opbrengst of om een bepaalde activastructuur of een secundaire liquiditeitsbron te creëren, en kunnen dus worden verkocht naargelang de liquiditeitsbehoefte of renteschommelingen. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de voor verkoop beschikbare financiële activa waarvan de looptijd voor eind 2013 verstrijkt:

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Garantiefonds	268	-
EGKS in liquidatie	490	1 463
BUFI-beleggingen	845	1 358
Financieringsfaciliteit met risicodeling	160	547
Garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten	23	97
Europees Chemicaliënagentschap	69	151
Overige voor verkoop beschikbare beleggingen	3	3
Totaal	1 858	3 619

Zoals gezegd in toelichting 2.4.1 is de presentatie van de voor verkoop beschikbare financiële activa vanaf 2012 gewijzigd. Als dezelfde aanpak in de rekening 2011 was gevolgd, zouden de vergelijkbare cijfers als volgt zijn geweest:

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Garantiefonds	268	201
EGKS in liquidatie	490	481
BUFI-beleggingen	845	770
Financieringsfaciliteit met risicodeling	160	182
Garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten	23	49
Europees Chemicaliënagentschap	69	60
Overige voor verkoop beschikbare beleggingen	3	3
Totaal	1 858	1 746

2.8.2 Vlottende leningen

In deze rubriek zijn leningen met een eindvervaldatum binnen de twaalf maanden na de balansdatum opgenomen (zie toelichting 2.4.2.2 voor meer informatie). In deze rubriek zijn ook de termijndeposito's van de Europese Dienst voor extern optreden (42 miljoen EUR) en de EGKS in liquidatie (22 miljoen EUR) opgenomen.

2.9 VLOTTENDE VORDERINGEN EN VERHAALBARE BEDRAGEN

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
Geldboeten	2.9.1	4 090	3 125
Lidstaten	2.9.2	6 270	2 693
Overlopende posten	2.9.3	3 368	3 267

Overige vorderingen en verhaalbare bedragen	2.9.4	311	392
Totaal		14 039	9 477

Bovenstaand totaal bevat een geraamd bedrag van 13 729 miljoen EUR (2011: 8 955 miljoen EUR) in verband met niet-ruiltransacties.

2.9.1 Geldboeten

Dit betreft de door de Commissie opgelegde geldboeten die moeten worden geïnd ten belope van 4 357 miljoen EUR (2011: 3 369 miljoen EUR) min een afschrijving van 267 miljoen EUR (2011: 244 miljoen EUR).

Op 31 december 2012 waren er voor de uitstaande geldboeten in totaal 2 513 miljoen EUR garanties ontvangen (2011: 3 012 miljoen EUR) met betrekking tot deze vorderingen. Opgemerkt zij dat op 31 december 2012 was 1 471 miljoen EUR van de vorderingen nog niet vervallen.

2.9.2 Lidstaten

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
ELGF en plattelandsontwikkeling:		
ELGF	1 172	1 439
ELFPO	14	23
OIPO	44	37
Sapard	136	142
Afschrijving	(814)	(771)
Totaal	552	870
Betaalde en terugvorderbare btw	44	41
Eigen middelen:		
Vastgesteld in de A-boekhouding	45	29
Vastgesteld in de specifieke boekhouding	1 294	1 263
Te ontvangen eigen middelen	3 617	-
Afschrijving	(773)	(779)
Overige	16	114
Totaal	4 199	627
Overige vorderingen op de lidstaten:		
Verwachte terugvordering van voorfinanciering	1 220	963
Overige	255	192
Totaal	1 475	1 155
Totaal	6 270	2 693

ELGF en plattelandsontwikkeling

Deze post betreft voornamelijk de bedragen die op 31 december verschuldigd zijn door de lidstaten, zoals die op 15 oktober door de lidstaten zijn ingediend en gecertificeerd. Er werd een raming gemaakt voor de vorderingen die in de periode gaande van de indiening tot 31 december ontstonden. De Commissie raamt ook een afschrijving van de bedragen die begunstigen verschuldigd zijn en die zij waarschijnlijk niet zal kunnen innen. Dat een dergelijke aanpassing wordt gedaan, betekent niet dat de Commissie afziet van een toekomstige inning van de betrokken bedragen. In de aanpassing is ook een vermindering van 20 % opgenomen, die overeenstemt met het bedrag dat de lidstaten mogen inhouden om de administratieve kosten te dekken.

Eigen middelen

De aanzienlijke stijging van de vorderingen op de lidstaten wordt voornamelijk verklaard door de 3 617 miljoen EUR aan eigen middelen die op 31 december 2012 moet worden ontvangen met betrekking tot de gewijzigde begrotingen nrs. 5 en 6/2012. Die gewijzigde begrotingen werden goedgekeurd op 21 november 2012 respectievelijk 12 december 2012. Volgens artikel 10 van Verordening 1150/2000 werden de opnames die overeenstemmen met de heraanpassingen van de bni-bijdragen op de eerste werkdag van januari 2013 uitgevoerd.

Aangezien de lidstaten 25 % van de traditionele eigen middelen als inningskosten mogen inhouden, worden de bovenvermelde cijfers weergegeven na aftrek van deze vermindering. Op basis van de ramingen die de lidstaten hebben verstrekt, is een afschrijving afgetrokken van de post „vorderingen op

de lidstaten". Dit betekent echter niet dat de Commissie afziet van een toekomstige inning van de betrokken bedragen.

2.9.3 Overlopende posten

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Toegerekende baten	3 002	2 952
Uitgestelde lasten	351	296
Overige	15	19
Totaal	3 368	3 267

Het belangrijkste bedrag in deze rubriek zijn toegerekende baten:

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Eigen middelen	2 388	2 644
Bestemmingsontvangen op het gebied van landbouw november en december	218	111
Cohesiefonds en EFRO: financiële correcties	276	16
Overige toegerekende baten	120	181
Totaal	3 002	2 952

2.9.4 Overige vorderingen en verhaalbare bedragen

In deze rubriek zijn voornamelijk terugvorderingen van voorfinancieringen opgenomen, alsook terugvorderingen van uitgaven en overige ontvangsten uit administratieve en beleidsmaatregelen.

2.10 VLOTTENDE VOORFINANCIERING

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
Voorfinanciering	2.10.1	9 548	8 089
Voorafbetaalde uitgaven	2.10.2	3 690	2 918
Totaal		13 238	11 007

2.10.1 Voorfinanciering

miljoen EUR

Beheersvorm	31.12.2012	31.12.2011
Direct gecentraliseerd beheer	3 289	3 048
Indirect gecentraliseerd beheer	3 908	3 037
Gedecentraliseerd beheer	301	330
Gedeeld beheer	1 008	761
Gezamenlijk beheer	844	803
Uitgevoerd door overige instellingen en agentschappen	198	110
Totaal	9 548	8 089

De vlottende voorfinancieringsbalans bestaat uit twee afzonderlijke onderdelen: de brutovoortfinanciering en de toegerekende baten op die voortfinanciering (om de geraamde daarmee verband houdende uitgaven aan het einde van het jaar weer te geven). Voor een correcte analyse van de wijziging van de vlottende huidige voortfinancieringsbalans van het ene naar het andere jaar moet met beide elementen rekening worden gehouden.

Eenzijds deed er zich in het jaar 2012 een verdere daling voor met 3 miljard EUR in de bruto vlottende voortfinanciering onder gedeeld beheer, als gevolg van het feit dat het afsluitingsproces van de vorige programmeringsperiode 2000-2006 aanzienlijk gevorderd is. Anderzijds zijn de toegerekende baten op die voortfinanciering met 3,3 miljard EUR gedaald, wat tot een globale stijging met 0,3 miljard EUR in de netto vlottende financiering heeft geleid. De reden voor deze mutaties ligt in de overlapping van de vorige programmeringsperiode 2000-2006 (die nu in haar afsluitingsfase verkeert) met de huidige programmeringsperiode 2007-2013. Omdat de voortfinanciering met betrekking tot de vorige

programmeringsperiode geraamd wordt volledig te zijn gebruikt (d.w.z. nettobalans nul), wordt de voorfinanciering van de huidige programmeringsperiode geraamd slechts gedeeltelijk te zijn gebruikt op 31 december 2012. Geraamd wordt dat het overblijvende deel in 2013 of later zal worden gebruikt.

Voor het direct gecentraliseerd beheer wordt een soortgelijke situatie vastgesteld: de brutovoortfinanciering is met 741 miljoen EUR gedaald, terwijl de nettovoortfinanciering licht is gestegen met 241 miljoen EUR.

2.10.2 Voorafbetaalde uitgaven

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Financieringsinstrumenten	1 358	1 126
Steunregelingen	2 332	1 792
Totaal	3 690	2 918

2.11 GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

miljoen EUR			
	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
Niet aan restricties onderhevige geldmiddelen:	2.11.1		
Rekeningen bij schatkisten en centrale banken		2 203	7 450
Rekeningen-courant		967	1 099
Gelden ter goede rekening		38	43
Transfers (geld in omloop)		(1)	(5)
Totaal		3 207	8 587
Geldmiddelen behorend tot financieringsinstrumenten en termijndeposito's	2.11.2	2 345	2 028
Aan restricties onderhevige geldmiddelen	2.11.3	5 122	8 320
Totaal		10 674	18 935

2.11.1 Niet aan restricties onderhevige geldmiddelen

Niet aan restricties onderhevige geldmiddelen omvatten alle financiële tegoeden van de EU op haar rekeningen in de lidstaten en de EVA-landen (bij de schatkist of de centrale bank), op zichtrekeningen, haar gelden ter goede rekening en kleine kassen.

De aanzienlijke daling van de niet aan restricties onderhevige geldmiddelen werd voornamelijk veroorzaakt door een daling van de rekeningen bij schatkisten en centrale banken. De eindbalans van 2012 was aanzienlijk lager dan de eindbalans van 2011 als gevolg van het hoge begrotingsuitvoeringspercentage voor 2012. Voorts werden de aanvullende geldmiddelen in verband met de gewijzigde begrotingen nrs. 5/2012 en 6/2012 pas in 2013 ontvangen.

2.11.2 Tot financiële instrumenten en termijndeposito's behorende geldmiddelen

De bedragen in deze rubriek zijn voornamelijk kasequivalenten (1 845 miljoen EUR) die namens de Commissie door fiduciaires worden beheerd voor de uitvoering van bepaalde programma's met financiële instrumenten die uit de EU-begroting worden gefinancierd, en andere termijndeposito's (500 miljoen EUR). De tot financiële instrumenten behorende geldmiddelen kunnen dus alleen worden gebruikt voor het betrokken programma met financiële instrumenten. Aan het einde van het jaar was 100 miljoen EUR vastgelegd voor financiële instrumenten die door fiduciaires worden beheerd, maar nog niet door de andere partijen zijn opgevraagd.

Zoals gezegd in toelichting 2.4.1 is de presentatie van de voor verkoop beschikbare financiële activa en de daarmee verband houdende geldmiddelen en kasequivalenten vanaf 2012 gewijzigd. In 2012 bevat deze rubriek de geldmiddelen en kasequivalenten van het Garantiefonds, terwijl in het totaal van 2011 het bedrag van 302 miljoen EUR aan geldmiddelen en kasequivalenten van het Garantiefonds voor 2011 niet is opgenomen; dit was opgenomen onder de niet-vlottende voor verkoop beschikbare financiële activa. Als de nieuwe presentatie, waarbij de tot alle financiële instrumenten behorende geldmiddelen op een afzonderlijke lijn worden getoond, in de rekening 2011 was gevolgd, zouden de vergelijkbare cijfers

963 miljoen EUR voor vlottende rekeningen en 2 466 miljoen EUR voor tot financiële instrumenten en termijndeposito's behorende geldmiddelen zijn geweest.

2.11.3 Aan restricties onderhevige geldmiddelen

Aan restricties onderhevige geldmiddelen omvatten bedragen die worden ontvangen uit door de Commissie opgelegde geldboeten in nog niet afgesloten zaken. Zij staan op speciaal daarvoor bestemde rekeningen die niet voor andere activiteiten worden gebruikt. Wanneer beroep is aangetekend of wanneer het niet bekend is of door de andere partij beroep zal worden aangetekend, wordt het onderliggende bedrag getoond als een vlottend passief in toelichting 5.2.

Er zijn twee redenen voor de daling in de aan restricties onderhevige geldmiddelen: enerzijds waren er een aantal definitieve uitspraken van het Hof van Justitie met betrekking tot aanzienlijke bedragen en anderzijds werd er meer gebruik gemaakt van het speciaal opgerichte fonds voor geldboeten (BUFI). Sedert 1 januari 2010 worden alle voorlopige geïnde geldboeten door de Commissie beheerd in dit fonds en belegd in financiële instrumenten die als voor verkoop beschikbare financiële activa worden ingedeeld (zie de toelichtingen 2.4 en 2.8).

NIET-VLOTTENDE PASSIVA

2.12 PENSIOENEN EN ANDERE PERSONEELSBELONINGEN

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Pensioenen - personeel	37 528	30 617
Pensioenen – anderen	968	777
Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering	4 007	3 441
Totaal	42 503	34 835

De sterke stijging in de pensioenverplichting wordt verklaard door de forse daling van de toegepaste disconteringsvoet, die resulteert in een groot actuair verlies voor het jaar.

2.12.1 Pensioenen - personeel

Op grond van artikel 83 van het personeelsstatuut komen de uitkeringen krachtens de pensioenregeling van de Europese ambtenaren ten laste van de EU-begroting. Er is voor deze verplichting geen kapitaaldekking, doch de lidstaten waarborgen gezamenlijk de uitbetaling van deze uitkeringen volgens de verdeelsleutel die voor de financiering van deze uitgaven is vastgesteld. Tevens dragen de ambtenaren door middel van een verplichte bijdrage voor een derde bij in de langetermijnfinanciering van deze pensioenregeling.

De verplichtingen van de pensioenregeling werden op basis van het aantal personeelsleden en gepensioneerd op 31 december 2012 en de regels van het op die datum van toepassing zijnde statuut geëvalueerd. Deze waardering werd uitgevoerd volgens de methodiek van IPSAS 25 (en derhalve ook boekhoudregel 12 van de EU). Om deze verplichting te berekenen, werd de „projected unit credit”-methode gebruikt. De voornaamste actuair veronderstellingen die op de waarderingdatum beschikbaar waren en voor de waardering werden gebruikt, zijn de volgende:

Pensioenverplichting personeel	31.12.2012	31.12.2011
Nominale disconteringsvoet	3,6%	4,9%
Verwacht inflatiepercentage	2,0%	1,8%
Reële disconteringsvoet	1,6%	3,0%
Huwelijkscoëfficiënt: man/vrouw	84%/38%	84%/38%
Algemene salaristoename/herwaardering van de pensioenen	0%	0%
2008 International Civil Servants Life Table	Ja	Ja

Ontwikkeling in de brutoverplichting personeelsbeloningen

	<i>miljoen EUR</i>	
	Pensioenen	Ziekteverzekering

Brutoverplichting aan het einde van het vorige jaar	34 233	3 711
Dienst/normale kosten	1 144	-
Rentekosten	1 043	-
Betaalde beloningen	(1 243)	-
Actuariële verliezen	6 691	567
Wijzigingen ingevolge nieuwkomers	93	-
Brutoverplichting aan het einde van het jaar	41 961	4 278
Op pensioenen toegepaste correctiecoëfficiënten	1 022	n.v.t.
Aftrek van belastingen op pensioenen	(5 455)	n.v.t.
Fondsbeleggingen	n.v.t.	(271)
Nettoverplichting aan het einde van het jaar	37 528	4 007

2.12.2 Pensioenen - anderen

Dit betreft de verplichting opgenomen betreffende de pensioenverplichtingen voor de leden en gewezen leden van de Commissie, het Hof van Justitie (en het Gerecht van eerste aanleg), de Rekenkamer, de secretarissen-generaal van de Raad, de Ombudsman, de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming en het Gerecht voor ambtenarenzaken van de Europese Unie. In deze rubriek is ook een verplichting opgenomen betreffende de pensioenen van bepaalde Parlementsleden.

2.12.3 Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering

Er is ook een waardering gemaakt voor de geraamde verplichting die de EU heeft in verband met haar bijdragen aan het gemeenschappelijke stelsel van ziektekostenverzekering voor haar gepensioneerde personeelsleden. Deze brutoverplichting is gewaardeerd op 4 278 miljoen EUR. Fondsbeleggingen ten belope van 271 miljoen EUR zijn van deze brutoverplichting afgetrokken om te komen tot de nettoverplichting. De disconteringsvoet en de algemene salarismgroei die voor de berekening zijn gebruikt, zijn dezelfde als die welke voor de waardering van de pensioenverplichting zijn gebruikt.

2.13 NIET-VLOTTENDE VOORZIENINGEN

	Bedrag op 31.12.2011	Aanvullende voorzieningen	Terugge- boekte ongebruikte bedragen	Gebruikte bedragen	Overdracht naar korte termijn	Wijziging in raming	Bedrag op 31.12.2012
Rechtszaken	368	58	(241)	(53)	0	0	132
Ontmanteling kerninstallaties	1 005	0	0	(3)	(29)	24	997
Financieel	100	38	0	0	(33)	3	108
Overige	22	1	(1)	(1)	0	0	21
Totaal	1 495	97	(242)	(57)	(62)	27	1 258

Rechtszaken

Dit is de raming van de bedragen die waarschijnlijk meer dan twaalf maanden na het einde van het jaar zullen moeten worden betaald in verband met een aantal lopende rechtszaken. De daling in de voorziening voor rechtszaken valt voornamelijk toe te schrijven aan de afsluiting van een ELGF-zaak in 2012.

Ontmanteling kerninstallaties

In 2008 heeft een consortium van onafhankelijke deskundigen zijn studie van 2003 geactualiseerd en de kosten van de ontmanteling van de kerninstallaties van het JRC en het afvalbeheerprogramma geraamd. Hun herziene raming van 1 222 miljoen EUR (voorheen 1 145 miljoen EUR) dient als uitgangspunt voor de voorziening die in de financiële staten moet worden opgenomen. In overeenstemming met de boekhoudregels van de EU is deze voorziening voor inflatie geïndexeerd en vervolgens omgerekend naar de netto contante waarde ervan (met behulp van de swapcurve van de nulcoupon in euro). Gezien de geraamde duur van dit programma (ongeveer twintig jaar) moet worden opgemerkt dat er enige onzekerheid bestaat ten aanzien van deze raming, en dat de uiteindelijke kosten van de huidige raming kunnen afwijken.

Financiële voorzieningen

Dit zijn voorzieningen voor de geraamde verliezen die zullen worden opgelopen in verband met de garanties die in het kader van de MKB-garantiefaciliteit 1998, de MKB-garantiefaciliteit 2001, de MKB-

garantiefaciliteit 2007 van het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie en de Europese Progress-microfinancieringsfaciliteit (garantie) zijn verstrekt. Het EIF is bevoegd in eigen naam, evenwel ten behoeve en voor rekening van de Commissie, garanties te verstrekken. Het financiële risico dat verbonden is aan de opgevraagde en de niet-opgevraagde garanties is echter beperkt. De niet-vlottende financiële voorzieningen worden omgerekend tot hun netto contante waarde (met behulp van de swapcurve van de nulcoupon in euro).

2.14 NIET-VLOTTENDE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

	miljoen EUR	
	31.12.2012	31.12.2011
Niet-vlottende leningen	57 252	41 200
Eliminatie Garantiefonds*	(20)	(21)
Totaal	57 232	41 179

* Het Garantiefonds is houder van EFSM-obligaties die door de Commissie zijn uitgegeven, die derhalve buiten beschouwing zijn gelaten.

Niet-vlottende leningen

	miljoen EUR					
	MFB	Euratom	Betalingsbalans	EFSM	EGKS in liquidatie	Totaal
Totaal op 31.12.2011	595	451	11 625	28 344	236	41 251
Nieuwe leningen	39	-	-	15 800	-	15 839
Terugbetalingen	(84)	(24)	-	-	(46)	(154)
Wisselkoersverschillen	-	-	-	-	4	4
Veranderingen in boekwaarde	(1)	(2)	(2)	332	-	327
Totaal op 31.12.2012	549	425	11 623	44 476	194	57 267
Bedrag te betalen op < 1 jaar	15	-	-	-	-	15
Bedrag te betalen op > 1 jaar	534	425	11 623	44 476	194	57 252

Onder deze rubriek zijn de leningen van de EU met vervaldatum over meer dan een jaar opgenomen. De leningen omvatten de in een waardepapier belichaamde schulden, die 57 026 miljoen EUR belopen (2011: 41 011 miljoen EUR). De veranderingen in boekwaarde stemmen overeen met de veranderingen in de vervallen rente. Nadere informatie over de verstrekte en de opgenomen leningen kan in toelichting 7 worden gevonden.

2.15 OVERIGE NIET-VLOTTENDE VERPLICHTINGEN

	miljoen EUR	
	31.12.2012	31.12.2011
Financiëleleaseschulden	2 040	1 603
Gebouwen betaald in termijnen	352	367
Overige	135	89
Totaal	2 527	2 059

VLOTTENDE PASSIVA

2.16 VLOTTENDE VOORZIENINGEN

miljoen
EUR

	Bedrag op 31.12.2011	Aanvullende voorzieningen	Terugge- boekte ongebruikte bedragen	Gebruikte bedragen	Overdrachten van niet- vlottend	Wijziging in raming	Bedrag 31.12.2012
Rechtszaken	17	218	(2)	(9)	0	0	224
Ontmanteling kerninstallaties	29	0	0	(29)	29	0	29
Financieel	165	30	0	(43)	33	3	188
Overige	59	342	(32)	(5)	1	0	365
Totaal	270	590	(34)	(86)	63	3	80

2.17 VLOTTENDE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Deze rubriek betreft leningen (zie toelichting 2.14) met vervaldatum binnen de twaalf maanden na de balansdatum.

2.18 CREDITEUREN

	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
<i>miljoen EUR</i>			
Vlottend deel van niet-vlottende verplichtingen	2.18.1	89	81
Schulden	2.18.2	21 558	22 311
Overlopende posten	2.18.3	68 436	69 081
Totaal		90 083	91 473

2.18.1 Vlottend deel van niet-vlottende verplichtingen

	31.12.2012	31.12.2011
<i>miljoen EUR</i>		
Financiëleleaseschulden	70	66
Overige	19	15
Totaal	89	81

2.18.2 Schulden

	31.12.2012	31.12.2011
<i>miljoen EUR</i>		
Lidstaten	23 029	22 200
Leveranciers en overige	1 704	1 611
Geraamde niet-subsidiabele bedragen en uitstaande vooruitbetalingen	(3 175)	(1 500)
Totaal	21 558	22 311

Schulden omvatten kostendeclaraties die de Commissie ontvangt in het kader van de subsidieactiviteiten. Deze worden gecrediteerd voor het gevraagde bedrag op het moment dat de declaratie wordt ontvangen. Indien de tegenpartij een lidstaat is, worden zij als zodanig ingedeeld. Voor facturen en kredietnota's bij opdrachten wordt dezelfde procedure gevolgd. Bij de afsluitingsprocedure aan het einde van het jaar wordt met de betrokken kostendeclaraties rekening gehouden. Bij deze afsluitingsboekingen zijn de geraamde subsidiabele bedragen derhalve als uitgaven vermeld, terwijl de niet-subsidiabele bedragen zijn vermeld als „geraamde niet-subsidiabele bedragen en uitstaande vooruitbetalingen” (zie hieronder). Om de activa en passiva niet te overschatten, is besloten dat het te betalen nettobedrag onder de vlottende passiva wordt opgenomen.

Lidstaten

De belangrijkste bedragen hier hebben betrekking op onbetaalde kostendeclaraties voor structurele maatregelen (5,6 miljard EUR voor het ESF en 15,6 miljard EUR voor het EFRO en het Cohesiefonds).

Leveranciers en overige

In deze rubriek zijn overige schulden ingevolge subsidie- en aanbestedingsactiviteiten opgenomen, alsook bedragen die aan publieke organen en niet-geconsolideerde entiteiten verschuldigd zijn (bv. het EOF).

Geraamde niet-subsidiabele bedragen en uitstaande vooruitbetalingen

Deze schulden worden verminderd met dat deel van de verzoeken om terugbetaling dat ontvangen maar nog niet gecontroleerd werd, dat niet-subsidiabel werd geacht. De grootste bedragen betreffen de DG's van de structurele maatregelen. Schulden worden ook verminderd met dat deel van de ontvangen verzoeken om terugbetaling dat overeenstemt met vooruitbetaalde uitgaven die aan het einde van het jaar nog moeten worden betaald (2,4 miljard EUR).

2.18.3 Overlopende posten

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Toegerekende lasten	68 216	68 577
Uitgestelde baten	201	490
Overige	19	14
Totaal	68 436	69 081

De toegerekende lasten worden als volgt uitgesplitst:

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
ELGF en plattelandsontwikkeling:		
ELGF: rechtstreekse steun periode 16/10 tot 31/12	33 040	33 774
ELGF: rechtstreekse steun – andere rechten	11 492	10 701
ELGF: herstructurering suiker	0	224
ELGF: overige	1	23
ELFPO	12 497	12 127
Totaal	57 030	56 849
Structurele maatregelen:		
EVF/FIOV	66	56
EFRO en Cohesiefonds	4 359	4 791
ISPA	382	172
ESF	1 378	1 687
Totaal	6 185	6 706
Overige toegerekende lasten:		
Onderzoek en ontwikkeling	1 077	1 157
Overige	3 924	3 865
Totaal	5 001	5 022
Totaal	68 216	68 577

NETTOACTIVA**2.19 RESERVES**

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
Reëlewaarderreserve	2.19.1	150	(108)
Reserve Garantiefonds	2.19.2	2 079	1 911

Overige reserves	2.19.3	1 832	1 805
Totaal		4 061	3 608

2.19.1 Reëlewaardereserve

Overeenkomstig de boekhoudregels wordt de aanpassing aan de reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa geboekt door middel van de reëlewaardereserve. In 2012 werd in verband met voor verkoop beschikbare financiële activa een nettobedrag van 5 miljoen EUR (2011: 24 miljoen EUR) aan gecumuleerde reëlewaardedalingen uit de reëlewaardereserve genomen en in de economische resultatenrekening opgenomen.

2.19.2 Reserve Garantiefonds

Deze reserve vormt de neerslag van het streefbedrag van 9 % van de uitstaande en door het Fonds gegarandeerde bedragen, die als activa moeten worden gehouden.

2.19.3 Overige reserves

Het bedrag heeft in hoofdzaak betrekking op de reserve van de EGKS in liquidatie (1 534 miljoen EUR) voor de activa van het Fonds voor onderzoek inzake kolen en staal. Die reserve werd gecreëerd in de context van de opheffing van de EGKS.

2.20 BIJ DE LIDSTATEN OP TE VRAGEN BEDRAGEN*miljoen EUR*

	Bedrag
Bij de lidstaten op te vragen bedragen op 31.12.2011	37 458
Terugbetaling van het begrotingsoverschot van 2011 aan de lidstaten	1 497
Mutatie in reserve Garantiefonds	168
Overige mutaties in reserves	25
Economisch resultaat van het jaar	5 329
Totaal bij de lidstaten op te vragen bedragen op 31.12.2012	44 477
Uitgesplitst tussen:	
Personeelsbeloningen	42 503
Overige bedragen	1 974

Dit bedrag vertegenwoordigt dat deel van de uitgaven dat de Commissie op 31 december 2012 reeds heeft opgelopen en dat ten laste komt van toekomstige begrotingen. Heel wat uitgaven worden volgens de boekhoudregels op transactiebasis aan jaar N toegerekend, ofschoon zij maar effectief in jaar N+1 zullen worden betaald met de begroting van jaar N+1. De boeking van deze passiva heeft, in combinatie met het feit dat de overeenkomstige bedragen uit toekomstige begrotingen worden gefinancierd, tot gevolg dat de passiva aan het einde van het jaar veel groter zijn dan de activa. De belangrijkste bedragen waarop moet worden gewezen, zijn de ELGF-activiteiten. In feite wordt het grootste deel van de op te vragen bedragen door de lidstaten betaald binnen twaalf maanden na het einde van het betrokken begrotingsjaar als onderdeel van de begroting van het daaropvolgende jaar.

In principe worden alleen de verplichtingen inzake personeelsbeloningen van de Commissie tegenover haar personeel uitbetaald over een langere periode, waarbij de financiering van de pensioenbetalingen door de jaarlijkse begrotingen door de lidstaten wordt gegarandeerd. Alleen ter informatie wordt hieronder een raming van de uitsplitsing van toekomstige betalingen van personeelsbeloningen gegeven:

miljoen EUR

	Bedrag
In 2013 te betalen bedragen	1 399
Na 2013 te betalen bedragen	41 104
Totaal verplichtingen personeelsbeloningen op 31.12.2012	42 503

Opgemerkt zij dat het voorgaande geen effect heeft op het begrotingsresultaat. De begrotingsontvangsten moeten altijd gelijk zijn aan of groter dan de begrotingsuitgaven, aangezien elk overschot op de ontvangsten aan de lidstaten wordt terugbetaald.

3. TOELICHTINGEN BIJ DE STAAT VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN

3.1 ONTVANGSTEN UIT EIGEN MIDDELEN EN BIJDAGEN

miljoen EUR

	Toelichting	2012	2011
Bni-middelen		98 061	88 442
Traditionele eigen middelen: douanerechten		16 087	16 528
suikerheffingen		157	161
Btw-middelen		14 871	14 763
Ontvangsten uit eigen middelen	3.1.1	129 176	119 894
Budgettaire aanpassingen	3.1.2	1 439	4 533
Bijdragen van derde landen (inclusief EVA-landen)		304	250
Totaal		130 919	124 677

3.1.1 Ontvangsten uit eigen middelen

De ontvangsten uit eigen middelen vormen het hoofdelement van de beleidsontvangsten van de EU. Het grootste deel van de uitgaven wordt dus met eigen middelen gefinancierd. De overige ontvangsten vertegenwoordigen immers slechts een klein deel van de totale financiering. Er zijn drie categorieën eigen middelen: traditionele eigen middelen, btw-middelen en bni-middelen. De traditionele eigen middelen omvatten suikerheffingen en douanerechten. Een mechanisme voor de correctie van begrotingsonevenwichtigheden (korting voor het Verenigd Koninkrijk) en een brutokorting op de jaarlijkse bijdrage op bni-grondslag van Nederland en Zweden maken eveneens deel uit van het stelsel van eigen middelen. De lidstaten houden als inningskosten 25 % van de traditionele eigen middelen in. De bovenvermelde bedragen zijn nettobedragen.

Opgemerkt zij dat de Belgische autoriteiten in 2011 een verzoek om terugbetaling van ongeveer 126 miljoen EUR (netto) indienden met betrekking tot bedragen die als traditionele eigen middelen aan de EU-begroting waren overgemaakt. Uit de inspecties van de Commissie en de audits van de Rekenkamer is gebleken dat de Belgische goedkeurings- en boekhoudsystemen verschillende gebreken hebben, die de betrouwbaarheid van de bedragen die als traditionele eigen middelen aan de EU begroting worden overgemaakt, in het gedrang brengen. In het eerste semester van 2013 hebben de diensten van de Commissie een aanvullende inspectie verricht, waarbij de resultaten van de audit alsook het verzoek om terugbetaling en de corrigerende maatregelen die waar nodig zijn genomen, zijn geëvalueerd. Uit de conclusies van de audit, die door de inspectie van de Commissie werden bevestigd, bleek dat het verzoek om terugbetaling geen materiële fouten bevat en dat de berekening betrouwbaar is. Bijgevolg werd op 31 december 2012 in de rekening van de Commissie een voorziening geboekt om de terugbetaling van het verzoek van de Belgische autoriteiten, die in 2013 zal worden verwerkt, te dekken.

3.1.2 Budgettaire aanpassingen

De budgettaire aanpassingen omvatten het begrotingsoverschot uit 2011 (1 497 miljoen EUR), dat indirect aan de lidstaten wordt terugbetaald door het in mindering te brengen op de bedragen aan eigen middelen die zij het volgende jaar aan de EU moeten betalen. Het betreft dus ontvangsten voor 2012.

3.2 OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN

miljoen EUR

	Toelichting	2012	2011
Geldboeten	3.2.1	1 884	868
Landbouwheffingen	3.2.2	87	65
Teruggevorderde uitgaven:	3.2.3		
Direct gecentraliseerd beheer		63	76
Indirect gecentraliseerd beheer		30	17
Gedecentraliseerd beheer		27	106
Gezamenlijk beheer		8	3
Gedeeld beheer		1 376	845
Totaal		1 504	1 047
Ontvangsten uit administratief beheer:	3.2.4		
Personeel		1 209	1 141
Ontvangsten uit vaste bedrijfsmiddelen		23	94
Overige administratieve ontvangsten		59	119
Totaal		1 291	1 354
Diverse beleidsontvangsten:	3.2.5		
Aanpassingen/voorzieningen		280	59
Wisselkoersbaten		335	476
Overige		1 445	1 507
Totaal		2 060	2 042
Totaal		6 826	5 376

3.2.1 Geldboeten

Deze ontvangsten hebben betrekking op geldboeten die zijn opgelegd door de Commissie voor inbreuken van de mededingingsregels. Vorderingen en de daarmee samenhangende baten worden opgenomen wanneer het besluit van de Commissie om een geldboete op te leggen is genomen en officieel ter kennis is gebracht van de betrokkene. De stijging van de ontvangsten uit geldboeten in vergelijking met 2011 valt toe te schrijven aan een hoge geldboete in een zaak met betrekking tot tv- en computerschermen in 2012.

In maart 2013 is aan Microsoft een geldboete van 561 miljoen EUR opgelegd omdat het bij gebruikers in de EU geen reeks webbrowsers promoot, maar alleen Internet Explorer.

3.2.2 Landbouwheffingen

Deze bedragen betreffen voornamelijk melkheffingen die een instrument zijn om de markt te beheren en waarmee melkproducenten die hun referentiehoeveelheden overschrijden, kunnen worden gestraft. Aangezien zij niet samenhangen met eerdere betalingen door de Commissie, worden zij in de praktijk beschouwd als ontvangsten voor een specifiek doeleinde.

3.2.3 Teruggevorderde uitgaven

Deze rubriek omvat de door de Commissie opgestelde invorderingsopdrachten en verminderingen van volgende betalingen die in het boekhoudstelsel van de Commissie zijn opgenomen, waarmee uitgaven die vroeger uit de algemene begroting zijn betaald, op basis van controles, afgesloten audits of subsidiabiliteitsanalyse worden teruggevorderd, alsook de invorderingsopdrachten die door lidstaten zijn afgegeven tegen begunstigden van uitgaven van het ELGF. Deze rubriek omvat ook de wijziging van de ramingen van de toegerekende baten vanaf het einde van vorig jaar tot nu.

Opgemerkt zij dat deze cijfers alleen het boekhoudkundige effect van de corrigerende activiteiten van de EU weergeven, op basis van de geldende boekhoudregels van de EU. Om deze reden tonen deze cijfers niet de volledige omvang van de terugvorderingen van EU-uitgaven, en kunnen die ook niet tonen, met name voor de aanzienlijke uitgavengebieden van de structurele maatregelen, waarin specifieke mechanismen van kracht zijn die ervoor zorgen dat niet-subsidiabele uitgaven worden terugbetaald, doorgaans zonder dat een invorderingsopdracht hoeft te worden opgesteld. Voorts worden de terugvorderingen van voorfinancieringen evenmin als ontvangsten opgenomen, in overeenstemming met de boekhoudregels van de EU. Nadere informatie over de financiële correcties en invorderingen van uitgaven kan in toelichting 6 worden gevonden.

Landbouw: ELGF en plattelandontwikkeling

In het kader van het ELGF en het ELFPO is het bedrag dat in deze rubriek als ontvangsten van het jaar is geboekt, namelijk 1 020 miljoen EUR, als volgt samengesteld:

- 724 miljoen EUR aan conformiteitscorrecties waartoe tijdens het jaar besloten is;
- 296 miljoen EUR in verband met fraude en onregelmatigheden: 195 miljoen EUR aan terugbetalingen die de lidstaten gedeclareerd hebben en tijdens het jaar hebben geïnd, plus de nettostijging van de uitstaande bedragen betreffende fraude en onregelmatigheden die voor terugvordering aan het einde van het jaar door de lidstaten zijn gedeclareerd (101 miljoen EUR).

Structurele maatregelen

- De in het kader van structurele maatregelen teruggevorderde uitgaven bedroegen 356 miljoen EUR (2011: 109 miljoen EUR). De belangrijkste bedragen in deze subrubriek omvatten invorderingsopdrachten die door de Commissie zijn afgegeven om onverschuldigde uitgaven in de vorige jaren terug te vorderen voor een bedrag van 95 miljoen EUR (inclusief 5 miljoen EUR in verband met EOGFL-Oriëntatie), en de wijziging (stijging) van de toegerekende ontvangsten aan het einde van het jaar voor 261 miljoen EUR.

Slechts in de volgende gevallen worden invorderingsopdrachten afgegeven:

- formele financiële correctiebesluiten van de Commissie na het ontdekken van onregelmatige uitgaven in de door de lidstaten gevraagde bedragen;
- aanpassingen bij de afsluiting van een programma die een vermindering van de EU-bijdrage meebrengen, wanneer een lidstaat niet voldoende subsidiabele uitgaven heeft gedeclareerd om de totale voorfinanciering en de reeds gedane tussentijdse betalingen te rechtvaardigen. Dergelijke verrichtingen kunnen plaatsvinden zonder een formeel besluit van de Commissie indien de lidstaat deze aanvaardt;
- terugbetaling van teruggevorderde bedragen na afsluiting ingevolge het resultaat van gerechtelijke procedures die aan de gang waren op het ogenblik van afsluiting.

Andere met betrekking tot structurele maatregelen opgestelde invorderingsopdrachten betreffen de terugvordering van voorfinanciering (zie toelichting 6.5). Deze bedragen worden niet als ontvangsten opgevoerd, maar gecrediteerd in de rubriek voorfinanciering in de balans.

3.2.4 Ontvangsten uit administratief beheer

Deze ontvangsten vloeien voort uit inhoudingen op de salarissen van het personeel en bestaan hoofdzakelijk uit twee bedragen: pensioenbijdragen en belastingen op inkomen.

3.2.5 Diverse beleidsontvangsten

Een bedrag van 672 miljoen EUR (2011: 535 miljoen EUR) houdt verband met van toetredingslanden ontvangen bedragen. Wisselkoersbaten, behalve die welke betrekking hebben op de in toelichting 3.5 behandelde financiële activiteiten, zijn eveneens in deze rubriek opgenomen. Deze baten vloeien voort uit de dagelijkse activiteiten en daarmee verband houdende transacties die worden verricht in andere valuta dan de euro, alsmede uit de herwaardering aan het einde van het jaar die nodig is voor het opstellen van de rekeningen. Het betreft zowel gerealiseerde als niet-gerealiseerde winsten. De netto wisselkoersbaten voor het jaar bedroegen 52 miljoen EUR (2011: 94 miljoen EUR).

3.3 ADMINISTRATIEVE UITGAVEN

	<i>miljoen EUR</i>	
	2012	2011
Personeelsuitgaven	5 708	5 416
Afschrijvingen en waardeverminderingen	451	412
Overige administratieve uitgaven	3 161	3 148
Totaal	9 320	8 976

In deze rubriek zijn uitgaven van 379 miljoen EUR (2011: 358 miljoen EUR) opgenomen voor operationele leases – de volgende bedragen zijn vastgelegd voor betaling tijdens de verdere looptijd van deze leasecontracten:

	<i>miljoen EUR</i>			
	In de toekomst te betalen bedragen			
	< 1 jaar	1- 5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Gebouwen	340	947	575	1 862
IT-materiaal en overige uitrusting	5	7	0	12
Totaal	345	954	575	1 874

3.4 BELEIDSUITGAVEN*miljoen EUR*

	Toelichting	2012	2011
Primaire beleidsuitgaven:	3.4.1		
Direct gecentraliseerd beheer		9 883	10 356
Indirect gecentraliseerd beheer		4 151	4 119
Gedecentraliseerd beheer		1 019	766
Gedeeld beheer		106 378	104 067
Gezamenlijk beheer		1 819	1 714
Totaal		123 250	121 022
Overige beleidsuitgaven:	3.4.2		
Aanpassingen/voorzieningen		427	251
Wisselkoersverliezen		281	382
Overige		675	2 123
Totaal		1 383	2 756
Totaal		124 633	123 778

3.4.1 Primaire beleidsuitgaven

De beleidsuitgaven van de EU bestrijken de verschillende rubrieken van het financieel kader en nemen verschillende vormen aan, afhankelijk van de wijze waarop de financiële middelen worden uitgekeerd en beheerd. Het grootste deel van de uitgaven valt onder de rubriek „gedeeld beheer“, hetgeen inhoudt dat taken aan de lidstaten worden gedelegeerd, onder meer op gebieden als de ELGF-uitgaven en de maatregelen die via de verschillende structuurfondsen worden gefinancierd (het EFRO, het ESF, het ELFPO, het Cohesiefonds en het EVF).

De belangrijkste onderdelen van de bovengenoemde beleidsuitgaven bestrijken de volgende gebieden: landbouw en plattelandontwikkeling (57 miljard EUR), regionale ontwikkeling en cohesie (39 miljard EUR), werkgelegenheid en sociale zaken (11 miljard EUR), onderzoek en communicatienetwerken, content en technologie (6 miljard EUR) en externe betrekkingen (3 miljard EUR).

3.4.2 Overige beleidsuitgaven

Wisselkoersverliezen, behalve die welke betrekking hebben op de in toelichting 3.6 besproken financiële activiteiten, vloeien voort uit de dagelijkse activiteiten en daarmee verband houdende transacties die worden verricht in andere valuta dan de euro, alsmede uit de herwaardering aan het einde van het jaar die nodig is voor het opstellen van de rekeningen. Het betreft zowel gerealiseerde als niet-gerealiseerde verliezen.

De rubriek overige (onder overige beleidsuitgaven) 2011 omvatte voornamelijk de correctie van geldboeten die in de vorige jaren waren opgelegd, ten belope van 1 471 miljoen EUR.

Kosten voor onderzoek en ontwikkeling

Zowel onder administratieve uitgaven (zie toelichting 3.3) als onder beleidsuitgaven zijn kosten voor onderzoek en niet-gekapitaliseerde kosten voor ontwikkeling als volgt opgenomen:

	2012	2011
Kosten voor onderzoek	331	327
Niet-gekapitaliseerde kosten voor ontwikkeling	76	145
Als uitgave opgenomen	407	472

*miljoen EUR***3.5 FINANCIËLE ONTVANGSTEN***miljoen EUR*

	2012	2011
Baten uit dividenden	12	5
Rentebaten:		
Op voorfinanciering	28	40
Op laattijdige betalingen	242	89
Op voor verkoop beschikbare financiële activa	100	113
Op leningen	1 559	921

Op geldmiddelen en kasequivalenten	26	132
Overige	2	5
Totaal	1 957	1 300
Overige financiële ontvangsten:		
Op de verkoop van financiële activa gerealiseerde winst	18	3
Overige	160	178
Totaal	178	181
Huidige waardeaanpassingen	0	1
Wisselkoersbaten	10	4
Totaal	2 157	1 491

De stijging in financiële ontvangsten valt voornamelijk toe te schrijven aan een stijging van de ontvangsten uit rente op leningen. Die stijging is in overeenstemming met de gestegen balans van de EFSM-leningen (zie de toelichtingen 2.4.2 en 7). Aangezien die leningen back-to-back-leningen zijn, stegen ook de rente-uitgaven op leningen dienovereenkomstig (zie toelichting 3.6). De daling van de ontvangsten uit geldmiddelen en kasequivalenten kan worden verklaard door de aanzienlijke daling van de marktrente in 2012. De categorie waarop het effect het grootst was, was de rente uit voorlopig geïnde geldboeten. In die specifieke categorie leidde het gecombineerde effect van de daling van de rentevoet en het grote aantal rekeningen met geldboeten dat in 2012 werd afgesloten, tot de daling van de ontvangsten uit rente met ongeveer 81 miljoen EUR.

3.6 FINANCIËLE UITGAVEN

	<i>miljoen EUR</i>	
	2012	2011
Rentelasten:		
Leasing	88	91
Op opgenomen leningen	1 545	903
Overige	23	30
Totaal	1 656	1 024
Overige financiële uitgaven:		
Aanpassingen aan financiële voorzieningen	75	74
Uitgaven met betrekking tot door fiduciaires beheerde financiële instrumenten	43	47
Waardevermindervingsverliezen op voor verkoop beschikbare financiële activa	8	12
Op de verkoop van financiële activa gerealiseerd verlies	4	5
Overige	143	144
Totaal	273	282
Wisselkoersverliezen	13	49
Totaal	1 942	1 355

3.7 AANDEEL IN HET NETTOTEKORT VAN GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERNEMINGEN EN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN

Overeenkomstig de vermogensmutatiemethode neemt de Commissie in haar staat van de financiële resultaten het aandeel in het netto-overschot van haar gemeenschappelijke ondernemingen en geassocieerde deelnemingen op (zie ook de toelichtingen 2.3.1 en 2.3.2).

3.8 ONTVANGSTEN UIT NIET-RUILTRANSACTIES

In 2012 is een bedrag van 137 023 miljoen EUR (2011: 130 391 miljoen EUR) aan ontvangsten uit niet-ruiltransacties in de staat van de financiële resultaten opgenomen.

3.9 GESEGMENTEERDE INFORMATIE

In het geëgmenteerde verslag worden de beleidsontvangsten en -uitgaven uitgesplitst per beleidsterrein van de Commissie volgens de structuur van de activiteitsgestuurde begroting. De beleidsterreinen kunnen worden gegroepeerd in drie grote categorieën: activiteiten in de Europese Unie, activiteiten buiten de Europese Unie en diensten en overige.

„Activiteiten in de Europese Unie” is de grootste categorie en omvat de talrijke beleidsterreinen die binnen de Europese Unie worden uitgevoerd. „Activiteiten buiten de Europese Unie” betreft het beleid dat buiten de EU wordt gevoerd, bv. op het gebied van handel en ontwikkelingssamenwerking. „Diensten en overige” omvat de interne en horizontale activiteiten die voor het functioneren van de instellingen en organen van de EU noodzakelijk zijn. Opgemerkt zij dat de informatie in verband met de agentschappen onder het desbetreffende beleidsterrein is opgenomen. Daarnaast worden eigen middelen en bijdragen niet uitgesplitst voor de verschillende activiteiten omdat zij door centrale diensten van de Commissie worden berekend, geïnd en beheerd.

	<i>miljoen EUR</i>						
	Activiteiten in de EU	Activiteiten buiten de EU	Diensten en overige	EGKS in liquidatie	Overige instellingen	Buiten de consolidatie	Totaal
Geldboeten	1 884	-	-	-	-	-	1 884
Landbouwheffingen	87	-	-	-	-	-	87
Teruggevorderde uitgaven	1 444	59	1	-	-	-	1 504
Ontvangsten uit administratief beheer	99	1	992	-	664	(465)	1 291
Diverse beleidsontvangsten	2 692	90	440	7	8	(1 177)	2 060
Overige beleidsontvangsten	6 206	150	1 433	7	672	(1 642)	6 826
Personeelsuitgaven	(2 256)	(318)	(1 352)	-	(1 802)	20	(5 708)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	(126)	1	(113)	-	(213)	-	(451)
Overige administratieve uitgaven	(1 003)	(311)	(880)	-	(1 594)	627	(3 161)
Administratieve uitgaven	(3 385)	(628)	(2 345)	-	(3 609)	647	(9 320)
Direct gecentraliseerd beheer	(6 996)	(3 572)	(159)	-	-	844	(9 883)
Indirect gecentraliseerd beheer	(3 762)	(422)	(34)	-	-	67	(4 151)
Gedecentraliseerd beheer	(494)	(525)	-	-	-	-	(1 019)
Gedeeld beheer	(106 464)	83	3	-	-	-	(106 378)
Gezamenlijk beheer	(269)	(1 550)	-	-	-	-	(1 819)
Overige beleidsuitgaven	(774)	(3)	(634)	(48)	(8)	84	(1 383)
Beleidsuitgaven	(118 759)	(5 989)	(824)	(48)	(8)	995	(124 633)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(122 144)	(6 617)	(3 169)	(48)	(3 617)	1 642	(133 953)
Nettobeleidsuitgaven	(115 938)	(6 467)	(1 736)	(41)	(2 945)	0	(127 127)
Ontvangsten uit eigen middelen en bijdragen							130 919
Overschot uit beleidsactiviteiten							3 792
Netto financiële ontvangsten							215
Mutatie in de verplichting pensioenen en andere personeelsbeloningen							(8 846)

Aandeel in het nettotekort van gemeenschappelijke ondernemingen en geassocieerde deelnemingen

(490)

Economisch resultaat van het jaar**(5 329)****GESEGMENTEERDE INFORMATIE – ACTIVITEITEN IN DE EU***miljoen EUR*

	Economische en financiële zaken	Onderneming en industrie	Mededinging	Werkgelegenheid	Landbouw	Vervoer en energie	Milieu	Onderzoek	Informatie-maatschappij
Overige beleidsontvangsten:									
Geldboeten	0	6	1 878	0	0	0	0	0	0
Landbouwheffingen	0	0	0	0	87	0	0	0	0
Teruggevorderde uitgaven	0	1	0	48	1 025	10	3	21	18
Ontvangsten uit administratief beheer	0	18	0	0	0	16	0	7	0
Overige beleidsontvangsten	4	93	0	34	239	220	39	845	12
OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN	4	118	1 878	82	1 351	246	42	873	30
Administratieve uitgaven:	(68)	(210)	(89)	(107)	(127)	(412)	(126)	(432)	(131)
Personeelsuitgaven	(60)	(147)	(83)	(82)	(107)	(281)	(88)	(236)	(107)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	0	(8)	0	(1)	0	(15)	(1)	(15)	0
Overige administratieve uitgaven	(8)	(55)	(6)	(24)	(20)	(116)	(37)	(181)	(24)
Beleidsuitgaven:	(40)	394	(80)	(10 873)	(56 842)	(2 372)	(329)	(4 365)	(1 312)
Direct gecentraliseerd beheer	(40)	211	0	(169)	(48)	(1 061)	(307)	(2 906)	(1 285)
Indirect gecentraliseerd beheer	0	352	0	(3)	0	(1 127)	(10)	(1 408)	(22)
Gedecentraliseerd beheer	0	0	0	(61)	(38)	0	0	0	0
Gedeeld beheer	0	0	0	(10 618)	(56 655)	0	0	0	0
Gezamenlijk beheer	0	(130)	0	(7)	0	(123)	0	0	0
Overige beleidsuitgaven	0	(39)	(80)	(15)	(101)	(61)	(12)	(51)	(5)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(108)	184	(169)	(10 980)	(56 969)	(2 784)	(455)	(4 797)	(1 443)
NETTOBELEIDSUITGAVEN	(104)	302	1 709	(10 898)	(55 618)	(2 538)	(413)	(3 924)	(1 413)

	Gemeen-schappelijk Onderzoeks-centrum	Visserij	Interne markt	Regionaal beleid	Belastingen en douane	Onderwijs en cultuur	Gezondheid en consumenten-bescherming	Justitie, vrijheid en veiligheid	Totaal activiteiten in de EU
Overige beleidsontvangsten:									
Geldboeten	0	0	0	0	0	0	0	0	1 884
Landbouwheffingen	0	0	0	0	0	0	0	0	87
Teruggevorderde uitgaven	0	6	0	303	0	6	2	1	1 444
Ontvangsten uit administratief beheer	39	0	2	0	0	0	16	1	99
Diverse beleidsontvangsten	78	9	225	(3)	1	287	363	246	2 692
OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN	117	15	227	300	1	293	381	248	6 206
Administratieve uitgaven:	(358)	(47)	(229)	(78)	(113)	(205)	(348)	(305)	(3 385)

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

Personeelsuitgaven	(249)	(39)	(150)	(66)	(43)	(110)	(234)	(174)	(2 256)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	(27)	0	(8)	0	(10)	(1)	(25)	(15)	(126)
Overige administratieve uitgaven	(82)	(8)	(71)	(12)	(60)	(94)	(89)	(116)	(1 003)
Beleidsuitgaven:	(82)	(807)	(69)	(38 622)	(14)	(1 808)	(661)	(877)	(118 759)
Direct gecentraliseerd beheer	(60)	(175)	(36)	(41)	(14)	(229)	(436)	(400)	(6 996)
Indirect gecentraliseerd beheer	0	0	0	0	0	(1 478)	(66)	0	(3 762)
Gedecentraliseerd beheer	0	0	0	(395)	0	0	0	0	(494)
Gedeeld beheer	0	(629)	0	(38 186)	0	0	0	(376)	(106 464)
Gezamenlijk beheer	0	0	0	0	0	(2)	(7)	0	(269)
Overige beleidsuitgaven	(22)	(3)	(33)	0	0	(99)	(152)	(101)	(774)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(440)	(854)	(298)	(38 700)	(127)	(2 013)	(1 009)	(1 182)	(122 144)
NETTOBELEIDSUITGAVEN	(323)	(839)	(71)	(38 400)	(126)	(1 720)	(628)	(934)	(115 938)

GESEGMENTEERDE INFORMATIE – ACTIVITEITEN BUITEN DE EU						miljoen EUR
	Externe betrekkingen	Handel	Ontwikkeling	Uitbreiding	Humanitaire hulp	Totaal activiteiten buiten de EU
Overige beleidsontvangsten:						
Teruggevorderde uitgaven	34	0	2	24	(1)	59
Ontvangsten uit administratief beheer	1	0	0	0	0	1
Diverse beleidsontvangsten	5	0	87	(1)	(1)	90
OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN	40	0	89	23	(2)	150
Administratieve uitgaven:	(102)	(72)	(342)	(80)	(32)	(628)
Personeelsuitgaven	(15)	(65)	(165)	(49)	(24)	(318)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	1	0	0	0	0	1
Overige administratieve uitgaven	(88)	(7)	(177)	(31)	(8)	(311)
Beleidsuitgaven:	(2 876)	(11)	(1 091)	(863)	(1 148)	(5 989)
Direct gecentraliseerd beheer	(1 729)	(6)	(782)	(485)	(570)	(3 572)
Indirect gecentraliseerd beheer	(350)	0	(19)	(53)	0	(422)
Gedecentraliseerd beheer	(218)	0	(37)	(270)	0	(525)
Gedeeld beheer	83	0	0	0	0	83
Gezamenlijk beheer	(662)	(5)	(252)	(54)	(577)	(1 550)
Overige administratieve uitgaven	0	0	(1)	(1)	(1)	(3)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(2 978)	(83)	(1 433)	(943)	(1 180)	(6 617)
NETTOBELEIDSUITGAVEN	(2 938)	(83)	(1 344)	(920)	(1 182)	(6 467)

GESEGMENTEERDE INFORMATIE – DIENSTEN EN OVERIGE										miljoen EUR
	Pers en communicatie	Bureau voor fraude- bestrijding	Coördinatie	Personeel en administratie	Eurostat	Begroting	Audit	Talen	Overige	Totaal diensten en overige
Overige beleidsontvangsten:										
Teruggevorderde uitgaven	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ontvangsten uit administratief beheer	0	7	2	829	0	56	0	98	0	992
Diverse beleidsontvangsten	(2)	5	1	53	0	9	0	47	327	440
OVERIGE BELEIDSONTVANGSTEN	(1)	12	3	882	0	65	0	145	327	1 433
Administratieve uitgaven:	(124)	(51)	(184)	(1 424)	(91)	(58)	(11)	(441)	39	(2 345)
Personeelsuitgaven	(79)	(38)	(159)	(632)	(70)	(45)	(10)	(358)	39	(1 352)
Uitgaven voor immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen	(2)	(1)	0	(109)	0	0	0	(1)	0	(113)
Overige administratieve uitgaven	(43)	(12)	(25)	(683)	(21)	(13)	(1)	(82)	0	(880)

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

Beleidsuitgaven:					(32)				
	(124)	(22)	(2)	(14)	)	(341)	0	(16)	(273)
Direct gecentraliseerd beheer					(32)				(824)
	(90)	(22)	0	(12)	)	(3)	0	0	(159)
Indirect gecentraliseerd beheer	(34)	0	0	0	0	0	0	0	(34)
Gedeeld beheer	0	0	0	0	0	3	0	0	3
Overige beleidsuitgaven	0	0	(2)	(2)	0	(341)	0	(16)	(634)
TOTAAL BELEIDSUITGAVEN	(248)	(73)	(186)	(1 438)	3)	(399)	(11)	(457)	(234)
NETTOBELEIDSUITGAVEN	(249)	(61)	(183)	(556)	3)	(334)	(11)	(312)	93
									(1 736)

4. TOELICHTINGEN BIJ HET KASSTROOMOVERZICHT

4.1 DOEL EN SAMENSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Informatie over de kasstroom wordt gebruikt om een basis te verschaffen voor het beoordelen van het vermogen van de EU om geldmiddelen en kasequivalenten te genereren, en van haar behoeften om deze kasstromen te gebruiken.

Voor het opstellen van het kasstroomoverzicht is gebruik gemaakt van de indirecte methode. Dat betekent dat de nettowinst of het nettoverlies van het begrotingsjaar wordt aangepast om rekening te houden met de gevolgen van transacties van niet-contante aard, latenties of voorzieningen voor reeds of nog te ontvangen of betalen kasstromen uit de beleidsactiviteiten, en baten of lasten die verband houden met investerings- of financieringskasstromen.

Kasstromen die voortkomen uit transacties in vreemde valuta's moeten worden gepresenteerd in de rapporteringsvaluta van de EU (de euro) door op het bedrag in de vreemde valuta de wisselkoers toe te passen die op de datum van de kasstroom geldt tussen de euro en de vreemde valuta.

Het bovenstaande kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de kasstromen tijdens de periode, ingedeeld volgens beleidsactiviteiten en investeringsactiviteiten (de EU heeft geen financieringsactiviteiten).

4.2 BELEIDSACTIVITEITEN

Beleidsactiviteiten zijn de activiteiten van de EU die geen investeringsactiviteiten zijn. Het betreft het grootste deel van de activiteiten. Aan begunstigten verstrekte leningen (en de daarmee samenhangende opgenomen leningen, indien van toepassing) worden niet beschouwd als investerings- of financieringsactiviteiten, aangezien zij deel uitmaken van de algemene doelstellingen en derhalve van de dagelijkse activiteiten van de EU. Onder de beleidsactiviteiten vallen ook investeringen zoals het EIF, de EBWO en durfkapitaalfondsen. Het doel van deze activiteiten is immers bij te dragen tot de verwezenlijking van beleidsgerichte resultaten.

4.3 INVESTERINGSACTIVITEITEN

Investeringsactiviteiten zijn de verwerving en vervreemding van immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen en van andere investeringen die niet in kasequivalenten zijn vervat. Aan begunstigten verstrekte leningen vallen niet onder de investeringsactiviteiten. Het doel is een overzicht te geven van de echte investeringen van de EU.

5. VOORWAARDELIJKE ACTIVA EN PASSIVA EN ANDERE INFORMATIEVERSCHAFFING

5.1 VOORWAARDELIJKE ACTIVA

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Ontvangen garanties:		
Uitvoeringsgaranties	337	300
Overige garanties	43	34
Overige voorwaardelijke activa	14	19
Totaal	394	353

Uitvoeringsgaranties worden verlangd om ervoor te zorgen dat de begunstigden van middelen van de EU voldoen aan de verplichtingen van hun contract met de EU.

5.2 VOORWAARDELIJKE PASSIVA

miljoen EUR

	Toelichting	31.12.2012	31.12.2011
Verstreckte garanties	5.2.1	22 317	24 394
Geldboeten	5.2.2	6 378	8 951
ELGF, plattelandontwikkeling en pretoetreding	5.2.3	1 188	2 345
Cohesiebeleid	5.2.4	546	318
Rechtszaken en andere geschillen	5.2.5	91	251
Overige voorwaardelijke passiva		1	2
Totaal		30 521	36 261

Alle voorwaardelijke passiva zouden, indien ze zich realiseren, door de EU-begroting van de volgende jaren worden gedragen.

5.2.1 Verstreckte garanties

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Op leningen uit de eigen middelen van de EIB:		
65%-garantie	18 683	20 362
70%-garantie	1 654	1 992
75%-garantie	383	534
100%-garantie	594	724
Totaal	21 314	23 612
Overige verstreckte garanties	1 003	782
Totaal	22 317	24 394

De begroting van de EU staat borg voor de door de EIB tot 31 december 2012 ondertekende en aan derde landen toegestane leningovereenkomsten uit eigen middelen (met inbegrip van de leningen die aan lidstaten werden toegekend voor hun toetreding). De EU-garantie is evenwel beperkt tot een percentage van het maximum van de toegestane kredieten: 65 % (voor het mandaat 2000-2007), 70 %, 75 % of 100 %. Voor het mandaat 2007-2013 is de EU-garantie beperkt tot 65 % van de uitstaande saldi en niet op de toegestane kredietlijnen. Indien het maximum niet bereikt is, geldt de EU-garantie voor het gehele uitstaande bedrag. Op 31 december 2012 beliep het uitstaande bedrag 21 314 miljoen EUR, hetgeen derhalve het maximumrisico vertegenwoordigt dat de EU moet dragen.

In het bovenvermelde bedrag van de 65 %-garantie voor 2011 is geen rekening gehouden met het berekeningsverschil tussen de mandaten 2000-2007 en 2007-2013. Als het bedrag voor 2011 op basis van die differentiatie was berekend, zou het op te nemen bedrag 17 423 miljoen EUR zijn geweest.

De overige verstrekte garanties houden voornamelijk verband met de financieringsfaciliteit met risicodeling (948 miljoen EUR) en het garantie-instrument voor leningen voor Ten-T-projecten (39 miljoen EUR). Nadere informatie over deze faciliteiten kan in toelichting 2.4 worden gevonden.

5.2.2 Geldboeten

Deze bedragen betreffen door de Commissie opgelegde geldboeten voor inbreuken op de mededingingsregels die voorlopig zijn betaald, en waartegen ofwel beroep is aangetekend of waarvan niet bekend is of er beroep tegen zal worden aangetekend. Dit voorwaardelijk passief zal behouden blijven totdat in de zaak definitief uitspraak is gedaan door het Hof van Justitie. De rente op voorlopige betalingen wordt opgenomen in het economisch resultaat van het jaar en tevens als een voorwaardelijk passief vanwege de onzekerheid of de Commissie recht heeft op deze bedragen.

5.2.3 ELGF, plattelandontwikkeling en pretoetreding

Dit zijn voorwaardelijke passiva tegenover de lidstaten in verband met de ELGF-conformiteitsbesluiten en de financiële correcties voor plattelandontwikkeling en pretoetreding, waarover het Hof van Justitie nog geen uitspraak heeft gedaan. De vaststelling van het definitieve bedrag van het passief alsook het jaar waarin het effect van een succesvol beroep ten laste van de begroting zal komen, zijn afhankelijk van de duur van de procedure voor het Hof van Justitie.

5.2.4 Cohesiebeleid

Dit zijn voorwaardelijke passiva tegenover de lidstaten in verband met acties in het kader van het cohesiebeleid, waarover het Hof van Justitie nog geen uitspraak heeft gedaan of waarvoor het nog een mondelinge hoorzitting moet vaststellen.

5.2.5 Rechtszaken en andere geschillen

Deze rubriek heeft betrekking op schadevergoedingszaken die momenteel tegen de Commissie en andere EU-organen zijn ingeleid, op andere rechtsgeschillen en de geraamde gerechtskosten. Opgemerkt zij dat de eiser in een schadevordering krachtens artikel 288 van het EG-Verdrag moet aantonen dat de instelling een rechtsregel waarbij aan particulieren rechten worden verleend, op voldoende ernstige wijze heeft geschonden, dat hij zelf reële schade heeft geleden en dat er een rechtstreeks causaal verband bestaat tussen de onwettige handeling en de schade.

5.3 ANDERE SIGNIFICANTE VERMELDINGEN

5.3.1 Vastleggingen met betrekking tot nog niet gebruikte kredieten

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Vastleggingen met betrekking tot nog niet gebruikte kredieten	175 853	165 236

Dit bedrag bestaat uit de budgettaire RAL („reste à liquider”) verminderd met de daarmee verband houdende bedragen die in de staat van de financiële resultaten 2012 zijn opgenomen als uitgaven. De budgettaire RAL is een bedrag dat de openstaande vastleggingen vertegenwoordigt waarvoor nog geen betalingen en/of vrijmakingen zijn gedaan. Dit is het normale gevolg van het bestaan van meerjarenprogramma's. Op 31 december 2012 was met de budgettaire RAL een bedrag van in totaal 217 810 miljoen EUR gemoeid (2011: 207 443 miljoen EUR).

5.3.2 Significante juridische verbintenissen

	<i>miljoen EUR</i>	
	31.12.2012	31.12.2011
Structurele maatregelen	71 775	142 916
Protocol met de mediterrane landen	264	264
Visserijovereenkomsten	173	37
Galileo-programma	143	320
GMES-programma	233	400
TEN-T	1 331	3 416
Overige contractuele verbintenissen	3 884	4 493
Totaal	77 803	151 846

Deze verbintenissen zijn het gevolg van juridische verbintenissen op lange termijn die door de EU werden aangegaan voor bedragen die nog niet door vastleggingskredieten in de begroting waren gedekt. Het kan gaan om meerjarenprogramma's zoals structurele maatregelen of om bedragen die de EU in de toekomst zal moeten betalen uit hoofde van administratieve contracten die op de balansdatum bestaan (bv. voor het verstrekken van diensten als beveiliging, poetsen enz., maar ook contractuele verbintenissen in verband met specifieke projecten zoals bouwwerken).

Structurele maatregelen

De onderstaande tabel toont een vergelijking tussen de juridische verbintenissen waarvoor nog geen bedragen in de begroting zijn vastgelegd en de maximale vastleggingen van de bedragen die opgenomen zijn in het financieel kader 2007-2013:

	<i>miljoen EUR</i>				
	Bedragen van de financiële vooruitzichten 2007-2013 (A)	Gesloten juridische verbintenissen (B)	Begrotingsvastleggingen 2007-2011 (C)	Juridische verbintenissen min begrotingsvastleggingen (=B-C)	Maximum vastleggingen (=A-C)
Structuurfondsen	347 552	347 521	293 050	54 471	54 502
Natuurlijke hulpbronnen	100 549	100 539	85 058	15 481	15 491
Instrument voor pretoetredingssteun	11 255	9 895	9 473	422	1 782
Totaal	459 356	457 955	387 581	70 374	71 775

Protocolen met de mediterrane landen

Deze vastleggingen hebben betrekking op financiële protocollen met mediterrane landen die geen lid van de EU zijn. Het opgenomen bedrag is het verschil tussen het totale bedrag van de ondertekende protocollen en het bedrag van de in de rekeningen opgenomen budgettaire verplichtingen. Deze protocollen zijn internationale verdragen die niet kunnen worden afgewikkeld zonder de overeenstemming van beide partijen, hoewel de procedure hiervoor reeds is ingezet.

Visserijovereenkomsten

Dit zijn verbintenissen met derde landen uit hoofde van internationale visserijovereenkomsten.

Galileo-programma

Dit zijn bedragen die zijn vastgelegd voor het Galileo-programma voor de ontwikkeling van een Europees wereldwijd systeem voor navigatie per satelliet (zie ook toelichting 2.2).

GMES-programma

De Commissie heeft een contract gesloten met de ESA voor de periode van 2008 tot 2013 voor de tenuitvoerlegging van de ruimtecomponent van de wereldwijde monitoring voor milieu en veiligheid (GMES). Het totale indicatieve bedrag voor die periode bedraagt 728 miljoen EUR.

TEN-T-verbintenissen

Dit bedrag heeft betrekking op subsidies op het gebied van het trans-Europese vervoersnetwerk (TEN-T) voor de periode 2007-2013. Het programma is van toepassing op projecten die zijn vastgesteld voor de ontwikkeling van een trans-Europees vervoersnetwerk om zowel infrastructuurprojecten als projecten voor onderzoek en ontwikkeling te steunen om de integratie van nieuwe technologieën en innovatieve processen op de uitrol van nieuwe vervoersinfrastructuur aan te moedigen. Het totale indicatieve bedrag voor dit programma bedraagt 7 900 miljoen EUR.

De daling in de juridische verbintenissen met betrekking tot TEN-T is het gecombineerde effect van verminderde juridische verbintenissen na wijzigingsbesluiten en verhoogde begrotingsvastleggingen.

Overige contractuele verbintenissen

De opgegeven bedragen stemmen overeen met bedragen waarvoor verbintenissen zijn aangegaan die nog in de loop van de contracten moeten worden betaald. De grootste opgenomen bedragen hebben betrekking op aanbestedingsregelingen van het Agentschap Fusion for Energy in het kader van het ITER-project en op bouwcontracten van het Europees Parlement.

6. BESCHERMING VAN DE EU-BEGROTING

6.1 ACHTERGROND

Bij de uitvoering van de EU-begroting is het zeer belangrijk dat fouten, onregelmatigheden en fraude worden voorkomen, ontdekt en vervolgens gecorrigeerd. De doelstelling van deze toelichting is het verstrekken van: 1) een overzicht van de preventie- en correctiemechanismen waarin de toepasselijke wetgeving voorziet om fouten, onregelmatigheden en fraude die door de EU-organen en door de lidstaten worden ontdekt, te behandelen, en 2) een beste raming van de totale betrokken bedragen zodat in reële termen wordt aangetoond hoe de EU-begroting wordt beschermd.

Hieronder wordt niet alleen informatie verschaft over de maatregelen die op EU-niveau worden genomen, maar ook over de correcties die door de lidstaten onder gedeeld beheer worden verricht na hun eigen controles en audits (alleen voor de programmeringsperiode 2007-2013, aangezien de gegevens die de lidstaten in verband met de vorige programmeringsperiodes hebben ingediend, onvolledig en/of onbetrouwbaar zijn). Die correcties worden niet in het boekhoudsysteem van de Commissie geregistreerd omdat de lidstaten de betrokken bedragen in de meeste gevallen kunnen hergebruiken voor uitgaven die wel aan de regels voldoen. De cijfers voor de lidstaten zijn opgenomen in tabel 6.7 hieronder.

Nadere informatie over de hieronder vermelde bedragen en de betrokken processen kan worden gevonden in een specifieke mededeling die door de Commissie wordt voorbereid en die vanaf 2013 in september aan de kwijtingsautoriteit en Rekenkamer wordt toegezonden (te vinden op de website DG Budget Europa).

6.2 PREVENTIEMECHANISMEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE

In direct beheer omvatten de preventieve maatregelen controles door de verantwoordelijke diensten van de subsidiariteit van uitgaven waarvoor de begunstigden om betaling verzoeken. De controles vooraf maken deel uit van de beheersprocessen van de programma's en zijn bedoeld om redelijke zekerheid te verschaffen over de wettigheid en de regelmatigheid van de betaalde uitgaven. De diensten van de Commissie kunnen ook richtsnoeren verschaffen, met name over contractuele aangelegenheden, om een goed en doeltreffend beheer van de financiering te garanderen en op die manier het risico van onregelmatigheden te verkleinen.

Onder gedeeld beheer (d.w.z. uitgaven op het gebied van landbouw en cohesiebeleid) is het in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de lidstaten om via de uitgavencyclus ervoor te zorgen dat de uit de EU-begroting betaalde uitgaven wettig en regelmatig zijn. Er bestaan ook preventiemechanismen op het niveau van de Commissie in haar rol van toezichthoudend orgaan. De Commissie kan:

- de betalingstermijn van programma's 2007-2013 **onderbreken** gedurende maximaal zes maanden als:
 - (a) zij over bewijs beschikt dat de beheers- en controlesystemen van de betrokken lidstaat ernstige tekortkomingen vertonen; of
 - (b) de diensten van de Commissie aanvullende verificaties moeten verrichten naar aanleiding van informatie dat uitgaven in een gecertificeerde uitgavenstaat verband houden met een ernstige onregelmatigheid ten aanzien waarvan geen corrigerende maatregelen zijn genomen;
- een tussentijdse betaling aan een lidstaat uit hoofde van programma's 2007-2013 geheel of gedeeltelijk **opschorten** in de volgende drie gevallen:
 - (a) zij beschikt over bewijs dat het beheers- en controlesysteem van het programma ernstige tekortkomingen vertoont en de lidstaat niet de nodige corrigerende maatregelen heeft genomen; of
 - (b) uitgaven in een gecertificeerde uitgavenstaat houden verband met een ernstige onregelmatigheid ten aanzien waarvan geen corrigerende maatregelen zijn genomen; of
 - (c) er is sprake van een ernstig verzuim van de lidstaat wat betreft zijn beheers- en controleverplichtingen.

Wanneer de lidstaat niet de nodige maatregelen treft, kan de Commissie besluiten een financiële correctie op te leggen. In toelichting 6.4.1 zijn cijfers over opschortingen en onderbrekingen opgenomen.

6.3 CORRECTIEMECHANISMEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE

6.3.1 Financiële correcties

Onder gedeeld beheer is het in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de lidstaten om fouten, onregelmatigheden of fraude die in eerste instantie door begunstigden zijn gemaakt of gepleegd, te voorkomen, te ontdekken en te corrigeren terwijl de Commissie een globale toezichthoudende rol speelt. Als ernstige tekortkomingen in de beheers- en controlesystemen van de lidstaten hebben geleid of zouden kunnen leiden tot individuele of stelselmatige fouten, onregelmatigheden of fraude, kan de Commissie financiële correcties toepassen. De verwerking van **financiële correcties** verloopt volgens drie grote stappen:

(1) **Hangende financiële correcties**: die correcties kunnen nog veranderen, omdat zij niet nog formeel door de lidstaten zijn aanvaard, bv. omdat na afronding van een audit de contradictoire procedure tussen de Commissie en de betrokken lidstaat nog aan de gang is.

(2) **Bevestigde/besloten financiële correcties**: die bedragen zijn definitief, in de zin dat zij ofwel bevestigd zijn (d.w.z. overeengekomen) met de betrokken lidstaat of besloten zijn in een besluit van de Commissie. Zij zijn opgenomen in tabel **6.4.2.1**.

(3) **Uitgevoerde financiële correcties**: die bedragen vormen de laatste stap in het proces waarbij de waargenomen situatie van onterechte uitgaven definitief wordt gecorrigeerd. De sectorale regelgevingskaders voorzien in verschillende correctiemechanismen. Die cijfers zijn opgenomen in de tabellen **6.4.2.2** en **6.4.3.1**.

6.3.2 Terugvorderingen

Onder direct beheer worden overeenkomstig het Financieel Reglement door de ordonnateur invorderingsopdrachten opgesteld voor onterecht betaalde bedragen. De terugbetaling geschiedt door middel van rechtstreekse overschrijving door de schuldenaar (bv. een lidstaat) of door verrekening met andere bedragen die de Commissie aan de schuldenaar verschuldigd is. Het Financieel Reglement voorziet ook in procedures voor de inning van invorderingsopdrachten waarvan de betalingstermijn is verstreken, waarvoor een specifieke follow-up door de rekenplichtige van de Commissie geldt.

Onder gedeeld beheer zijn de lidstaten voor landbouw verplicht fouten en onregelmatigheden op te sporen en onterecht betaalde bedragen terug te vorderen overeenkomstig de nationale voorschriften en procedures. Bedragen die in het kader van het ELGF van de begunstigden worden teruggevorderd, worden na inhouding van (gemiddeld) 20 % door de lidstaten overgemaakt aan de Commissie, die ze als ontvangsten boekt. Voor het ELFPO worden de teruggevorderde bedragen in mindering gebracht op het volgende betalingsverzoek voordat dit aan de diensten van de Commissie wordt gezonden, zodat het betrokken bedrag voor het programma kan worden hergebruikt. Wanneer een lidstaat niet tot terugvordering overgaat of geen vaart zet achter zijn maatregelen, kan de Commissie besluiten om in te grijpen en de betrokken lidstaat een financiële correctie op te leggen. Voor het cohesiebeleid is het in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de lidstaten (en niet van de Commissie) om van begunstigden onterecht betaalde bedragen, eventueel verhoogd met achterstandsrente, terug te vorderen. In deze toelichting wordt informatie verschaft over de financiële correcties die door de Commissie worden opgelegd, en daarnaast over de door de lidstaten teruggevorderde bedragen. Voor de periode 2007-2013 zijn de lidstaten wettelijk verplicht duidelijke en gestructureerde gegevens aan de Commissie mee te delen over de vóór de voltooiing van de nationale terugvorderingsprocedure aan medefinanciering onttrokken bedragen en de op nationaal niveau daadwerkelijk van begunstigden teruggevorderde bedragen.

6.3.3 Terugvordering van ongebruikte voorfinanciering

Op bijna alle terreinen verstrekt de EU voorfinanciering of voorschotten aan de begunstigden. Zoals uitgelegd in toelichting **1.5.7** zijn dit betalingen om de begunstigde te voorzien van een kasvoorschot, dus van contante middelen. Wanneer een begunstigde niet de totaliteit van een van de EU ontvangen voorfinanciering heeft gebruikt (uitgegeven), geven de diensten van de Commissie een invorderingsopdracht af om ervoor te zorgen dat de gelden terugkeren naar de EU-begroting. Die procedure vormt een belangrijke stap in het controlesysteem van de EU om ervoor te zorgen dat de begunstigde geen saldo houdt zonder degelijke rechtvaardiging van de uitgaven, wat bijdraagt tot de bescherming van de EU-begroting. Die teruggevorderde bedragen zijn opgenomen in tabel **6.5**.

Terugvordering van ongebruikte voorfinanciering mag niet worden verward met de terugvordering van onregelmatige uitgaven. Wanneer de diensten van de Commissie dergelijke uitgaven in verband met uitbetaalde voorfinanciering vaststellen en terugvorderen, worden die opgenomen in de normale processen voor financiële correctie of terugvordering die hierboven in de toelichtingen **6.3.1** en **6.3.2** zijn beschreven.

6.3.4 Ontvangsten uit eigen middelen – teruggevorderde bedragen

Wat de ontvangsten uit eigen middelen betreft, de grootste bron van financiering van de EU-begroting, worden bedragen teruggevorderd bij de follow-up van inspectieverslagen van de Europese Commissie, audits van de Europese Rekenkamer, zaken inzake financiële verantwoordelijkheid als gevolg van administratieve fouten van de lidstaten of te weinig inspanningen om bedrag terug te vorderen, inbreukprocedures en uitspraken van het Europees Hof van Justitie. Daarnaast komen er ook bedragen uit spontane betalingen van de lidstaten en rente op laattijdige betalingen in verband met eigen middelen. Die teruggevorderde bedragen zijn opgenomen in tabel 6.6.

6.4 FINANCIËEL EFFECT VAN PREVENTIEVE EN CORRIGERENDE MAATREGELEN

6.4.1 Onderbrekingen en opschortingen in 2012

Onderbrekingen:

In de tabellen hieronder wordt voor het EFRO, het Cohesiefonds, het ESF en het EVF een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de onderbrekingszaken, zowel qua aantal als qua bedrag. De beginbalans omvat alle zaken die eind 2011 nog hangende waren, ongeacht het jaar waarin de onderbreking aan de lidstaat werd meegedeeld (om die redenen zijn bepaalde cijfers niet direct vergelijkbaar met de cijfers in de jaarrekening 2011). De nieuwe zaken hebben alleen betrekking op de onderbrekingen die in het jaar 2012 zijn meegedeeld. De afgesloten zaken zijn de zaken waarin de betaling van de kostendeclaraties in 2012 werd hernomen, ongeacht het jaar waarin de onderbreking begon. De zaken die eind 2012 nog hangende zijn, zijn de onderbrekingen die op 31 december 2012 nog gelden, d.w.z. de betaling van de kostendeclaraties is nog onderbroken totdat de betrokken lidstaat corrigerende maatregelen neemt.

miljoen EUR

miljoen EUR

Programmerings- periode 2007-2013	EFRO / Cohesiefonds						Totaal hangende zaken op 31.12.2012	
	Totaal hangende zaken op 31.12.2011		Nieuwe zaken 2012		In 2012 afgesloten zaken			
Lidstaat	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag
Duitsland	3	17	2	163			5	180
Spanje			49	1 495	41	1 319	8	176
Frankrijk			6	51	5	24	1	27
Italië*	10	265	20	1 122	19	860	11	526
Letland			5	94	5	94	0	0
Litouwen			4	164	4	164	0	0
Hongarije			3	55			3	55
Polen			5	605			5	605
Roemenië			1	41			1	41
Slovenië			1	6	1	6	0	0
Slowakije	2	71			2	71	0	0
Verenigd Koninkrijk			1	22			1	22
Grensoverschrijdend			11	59	8	52	3	6
Totaal	15	353	108	3 878	85	2 592	38	1 639

* De beginbalans omvat een aanpassing van de in 2011 opgenomen bedragen.

Naast deze onderbrekingsprocedures zijn er in 2012 voor het EFRO 119 waarschuwbrieven (in gevallen waarin er geen kostendeclaratie hangende is) verstuurd, wat ertoe bijdraagt dat onregelmatige bedragen verder worden voorkomen.

Programmerings- periode 2007-2013	ESF						Totaal hangende zaken op 31.12.2012	
	Totaal hangende zaken op 31.12.2011		Nieuwe zaken 2012		In 2012 afgesloten zaken			
Lidstaat	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag
Tsjechië			1	47			1	47
Duitsland			5	165	4	145	1	19
Spanje	2	10	8	159	9	160	1	9

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

Frankrijk	2	25	9	142	4	91	7	76
Italië	4	53	7	207	6	231	5	30
Letland			2	26	2	26	0	0
Litouwen			1	1	1	1	0	0
Roemenië			1	21	1	21	0	0
Slowakije			1	45	1	45	0	0
Verenigd Koninkrijk	2	234	2	69	4	303	0	0
Totaal	10	323	37	881	32	1 023	15	181

Programmerings- periode 2007-2013	EVF						Totaal hangende zaken op 31.12.2012	
	Totaal hangende zaken op 31.12.2011		Nieuwe zaken 2012		In 2012 afgesloten zaken			
Lidstaat	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag	Aantal zaken	Bedrag
Tsjechië			1	1	1	1	0	0
Denemarken	1	0			1	0	0	0
Duitsland	2	1					2	1
Estland	1	0	3	0			4	0
Spanje	1	62	2	32	2	84	1	9
Frankrijk	2	3					2	3
Italië			6	38			6	38
Letland			1	0			1	0
Nederland			3	8	3	8	0	0
Polen			1	2	1	2	0	0
Portugal			3	16	2	12	1	4
Roemenië			5	35			5	35
Slowakije			2	2			2	2
Finland	2	0	3	0	5	1	0	0
Zweden	1	0	2	6			3	6
Verenigd Koninkrijk	1	34	4	7	2	33	3	8
Totaal	11	100	36	149	17	141	30	108

Opschortingen:

Voor het **EFRO** en het **Cohesiefonds** werden voor twee programma's in Duitsland en in Italië opschortingsbesluiten genomen. Beide opschortingen gelden nog op 31 december 2012. Voor het **ESF** werden in 2012 twee opschortingsbesluiten aangenomen, die betrekking hadden op Tsjechië en Slowakije. Voor Tsjechië gold de opschorting nog op 31 december 2012. Voor het **EVF** werden in 2012 geen opschortingsbesluiten genomen.

6.4.2 Financiële correcties en terugvorderingen in 2012
6.4.2.1 In 2012 besloten/bevestigde financiële correcties en terugvorderingen

miljoen EUR

	Financiële Correcties	Terugvorderingen	2012 Totaal	2011 Totaal
Landbouw:				
ELGF	475	162	638	839
Plattelandontwikkeling	76	145	221	228
Cohesiebeleid:				
EFRO	958	n.v.t.	958	424
Cohesiefonds	203	n.v.t.	203	17
ESF	425	n.v.t.	425	227
FIOV/EVF	2	n.v.t.	2	3
EOGFL afdeling Oriëntatie	31	3	34	1
Overige	n.v.t.	19	19	50
Interne beleidsterreinen	1	252	253	270
Externe beleidsterreinen	n.v.t.	107	107	107
Administratie*	n.v.t.	7	7	8

Totaal in 2012 besloten/bevestigd	2 172	695	2 867
<i>Totaal in 2011 besloten/bevestigd</i>	<i>1 406</i>	<i>768</i>	2 174

* Het cijfer voor administratie werd voordien niet opgenomen.

6.4.2.2 In 2012 uitgevoerde financiële correcties en terugvorderingen

miljoen EUR

	Financiële Correcties	Terugvorderingen	2012 Totaal	2011 Totaal
Landbouw:				
ELGF	610	161	771	621
Plattelandontwikkeling	59	166	225	201
Cohesiebeleid:				
EFRO	2 416	n.v.t.	2 416	419
Cohesiefonds	207	n.v.t.	207	115
ESF	430	n.v.t.	430	178
FIOV/EVF	1	n.v.t.	1	(90)
EOGFL afdeling Oriëntatie	17	3	20	1
Overige	n.v.t.	11	11	48
Interne beleidsterreinen	1	229	230	268
Externe beleidsterreinen	n.v.t.	99	99	77
Administratie*	n.v.t.	9	9	2
Totaal in 2012 uitgevoerd	3 742	678	4 419	
<i>Totaal in 2011 uitgevoerd</i>	<i>1 106</i>	<i>733</i>		1 840

* Het cijfer voor administratie werd voordien niet opgenomen.

6.4.2.3 Uitsplitsing per lidstaat van de in 2012 uitgevoerde financiële correcties onder gedeeld beheer

miljoen EUR

Lidstaat	ELGF	Platteland- ontwikkeling	EFRO	Cohesiefonds	ESF	Overige	Totaal 2012	Totaal 2011
België	0	3	0	-	11	0	14	1
Bulgarije	15	7	0	6	1	-	30	25
Tsjechië	0	-	116	8	-	0	125	6
Denemarken	22	-	0	-	-	-	22	0
Duitsland	(16)	3	23	-	0	0	10	1
Estland	0	1	0	0	0	-	1	0
Ierland	(1)	10	-	-	-	-	9	2
Griekenland	85	5	0	13	159	0	262	448
Spanje	47	2	1 952	81	84	7	2 172	159
Frankrijk	64	1	20	-	37	2	123	33
Italië	209	0	57	-	3	7	275	50
Cyprus	8	0	-	-	-	0	8	3
Letland	-	-	1	1	9	0	12	0
Litouwen	3	4	3	1	0	0	10	0
Luxemburg	0	-	0	-	-	-	0	0
Hongarije	6	0	0	-	-	0	6	41
Malta	0	-	-	-	-	-	0	0
Nederland	17	2	0	-	-	0	20	53
Oostenrijk	1	-	-	-	-	0	1	0
Polen	12	2	45	79	23	0	162	148
Portugal	15	1	117	0	-	0	134	26
Roemenië	24	12	22	-	81	-	139	53
Slovenië	0	0	-	-	-	0	0	4
Slowakije	0	-	29	17	11	-	57	5
Finland	1	0	0	-	-	0	1	0
Zweden	72	2	0	-	0	-	74	3

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

Verenigd Koninkrijk	27	4	4	-	12	2	50	44
Interreg/grensoverschrijdend	-	-	24	-	-	-	24	1
TOTAAL UITGEVOERD	610	59	2 416	207	430	19	3 742	1 106

6.4.2.4 Uitleg van de ontwikkeling van de financiële correcties en terugvorderingen in 2012

ELGF en plattelandsontwikkeling: de bevestigde/besloten financiële correcties houden voornamelijk verband met besluiten tot conformiteitsgoedkeuring van de Commissie, naar aanleiding van door de Commissie verrichte audits. Het daadwerkelijk uitgevoerde bedrag verschilt van het besloten bedrag als gevolg van een vertraging in de inning. Voor de terugvorderingen zijn de cijfers vrij stabiel in vergelijking met de cijfers van vorig jaar.

Cohesiebeleid:

EFRO en Cohesiefonds: de bedragen van de bevestigde/besloten financiële correcties en de uitgevoerde financiële correcties zijn aanzienlijk gestegen in vergelijking met vorig jaar:

Besloten/bevestigde bedragen:

- *Periode 2007-2013:* meer dan de helft van de 1 161 miljoen EUR in 2012 bevestigde/besloten financiële correcties (631 miljoen EUR) heeft betrekking op de huidige programmeringsperiode 2007-2013 als gevolg van het strengere toezicht van de Commissie en het feit dat in deze uitvoeringsfase van de programma's steeds meer audits worden voltooid. Het bedrag van de in 2012 besloten/bevestigde correcties met betrekking tot de programmeringsperiode 2007-2013 wordt voornamelijk verklaard door correcties met betrekking tot Spanje (267 miljoen EUR), Tsjechië (111 miljoen EUR), Griekenland (82 miljoen EUR) en Polen (77 miljoen EUR). Die bedragen omvatten niet de correcties van uitgaven die door de begunstigden op het niveau van de lidstaat zijn gedeclareerd en derhalve niet aan de Commissie gecertificeerd zijn als resultaat van haar gevraagde actieplannen.

- *Periode 2000-2006:* het resterende bedrag (531 miljoen EUR) dekt correcties met betrekking tot het hangende afsluitingsproces van de programmeringsperiode 2000-2006. De correcties bij afsluiting vloeien voort uit de analyse van vereffeningsdeclaraties of de extrapolatie van het restfoutenpercentage. De voornaamste correcties betreffen Spanje (316 miljoen EUR), Italië (65 miljoen EUR) en Portugal (53 miljoen EUR). Die correcties zouden in 2013 moeten worden voortgezet naarmate de afsluiting wordt afgerond, evenwel met lagere bedragen.

Uitgevoerde bedragen:

De bedragen die dit jaar zijn opgenomen, betreffen bijna uitsluitend de periode 2000-2006 en financiële correcties die in vorige jaren werden besloten/aanvaard. Een grote correctie voor Spanje (1,8 miljard EUR) is als uitgevoerd opgenomen nadat de verificatie van alle afsluitingsdocumenten was afgerond, de door de autoriteiten van de lidstaat ingediende kostendeclaraties waarop de correcties in mindering waren gebracht, volledig waren gevalideerd en de gedeeltelijke betaling van het resterende saldo aan Spanje was verwerkt. Opgemerkt zij dat door het gebrek aan betalingskredieten in de begroting 2012 aan het einde van het jaar (na de verwerping door de begrotingsautoriteit van het voorstel voor een gewijzigde begroting met hogere betalingskredieten), de diensten van de Commissie het aan Spanje verschuldigde saldo niet volledig konden betalen.

ESF:

- *2000-2006:* de meeste opgenomen financiële correcties hebben ofwel betrekking op de extrapolatie van het restfoutenpercentage bij afsluiting (na de analyse van de vereffeningsdeclaraties) ofwel op nettocorrecties bij afsluiting. De afsluitaudits zijn nog aan de gang.

- *2007-2013:* de opgenomen bedragen hebben betrekking op onregelmatige bedragen die in mindering zijn gebracht op verzoeken om tussentijdse betaling die tijdens de levenscyclus van het programma door de lidstaten zijn ingediend. De daling in de opgenomen bedragen vloeit voort uit de gezamenlijke auditstrategie die voor deze programmeringsperiode is ontwikkeld.

6.4.3 Gecumuleerde cijfers voor uitgevoerde financiële correcties en terugvorderingen

6.4.3.1 Uitgevoerde financiële correcties – cumulatieve cijfers

De informatie hieronder toont de cumulatieve financiële correcties per programmeringsperiode:

miljoen EUR								
Financiële correcties	Programmeringsperiode			Gecumu- leerde ELGF- besluiten	Totaal eind 2012	%	Totaal nog niet uitgevoerd eind 2012	Uitgevoerd eind 2011
	Periode 1994- 1999	Periode 2000- 2006	Periode 2007- 2013			Uitgevoerd/ Besloten-bevestigd		
Landbouw:	-	93	81	7 728	7 902	92,7%	623	7 139
ELGF	-	-	-	7 728	7 728	93,3%	558	7 024

miljoen EUR

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

<i>Plattelandsontwikkeling*</i>	-	93	81	-	174	72,8%	65	115
Cohesiebeleid:	2 535	6 359	779	-	9 673	89,7%	1 114	
<i>EFRO</i>	1 764	4 626	154	-	6 544	89,6%	761	4 128
<i>Cohesiefonds</i>	264	464	87	-	815	82,8%	169	608
<i>ESF</i>	407	1 206	538	-	2 150	96,7%	74	1 720
<i>FIOV/EVF</i>	100	5	0	-	105	52,2%	96	104
<i>EOGFL afdeling Oriëntatie</i>	0	58	-	-	58	80,6%	14	41
Overige	-	-	-	2	2	100,0%	-	0
Totaal	2 535	6 452	861	7 730	17 577	91,0%	1 737	13 741

* Bepaalde bedragen die voordien als financiële correcties waren opgenomen, zijn nu onder terugvorderingen opgenomen.

De bedragen van de financiële correcties die in deze tabel voor landbouw zijn opgenomen, zijn brutobedragen in verband met besluiten tot conformiteitsgoedkeuring. In de in toelichting **6.4.2.2** opgenomen bedragen is echter ook rekening gehouden met financiële goedkeuringsbesluiten.

Voor het **ELGF** omvat het gecumuleerde uitgevoerde bedrag van 7 728 miljoen EUR alle correcties die zijn gedaan vanaf het eerste besluit in 1999. Voor **plattelandsontwikkeling** omvat het gecumuleerde bedrag van 174 miljoen EUR alle correcties en terugvorderingen van onregelmatigheden vanaf 2007. Opgemerkt zij dat in sommige zaken de uitvoeringsdatum met verschillende jaren werd uitgesteld en dat sommige besluiten ook zijn terugbetaald in uitgestelde jaarlijkse tranches. Dit is het geval voor lidstaten die financiële bijstand krijgen overeenkomstig de Europese kaderovereenkomst voor financiële stabiliteit, die op 7 juni 2010 werd ondertekend. Als gevolg daarvan is er een toenemende discrepantie tussen de cumulatieve besloten en uitgevoerde bedragen.

Voor het **cohesiebeleid**:

Periode 2000-2006: de stijging van het uitvoeringspercentage voor het EFRO voor de programmeringsperiode 2000-2006 in 2012 (van 53 % in 2011 tot 92 % in 2012) wordt verklaard door het feit dat eind 2012 aan alle lidstaten op zeven na EFRO-afsluitingsbrieven zijn gestuurd met betrekking tot beleidsprogramma's, gevolgd door de toestemming tot gedeeltelijke betaling van de verzoeken om saldobetaling voor het EFRO 2000-2006 (binnen de grenzen van de beschikbare kredieten). Dit hoge uitvoeringspercentage eind 2012 geldt ook voor het **ESF**. Voor het **FIOV** worden de afsluitingsdocumenten en de verzoeken om saldobetaling nog verwerkt door de diensten van de Commissie, wat het lage uitvoeringspercentage voor deze programmeringsperiode verklaart.

Periode 2007-2013: als gevolg van het strengere toezicht van de Commissie worden in deze uitvoeringsfase van de programma's steeds meer audits voltooid. Het aantal bevestigde/besloten of uitgevoerde correcties zal de komende jaren blijven stijgen, als gevolg van de toezichthoudende rol van de Commissie en de EU-audits.

In de bovenstaande tabel zijn financiële correcties opgenomen die door sommige lidstaten worden betwist (rekening houdende met de ervaring dat de Commissie in dergelijke gevallen slechts uiterst zelden bedragen heeft moeten terugbetalen). Nadere informatie kan in toelichting **5.2.4** worden gevonden.

6.4.3.2 Uitgevoerde terugvorderingen – cumulatieve cijfers

Voor terugvorderingen is er slechts vanaf 2008 betrouwbare cumulatieve informatie beschikbaar, omdat in dat jaar in het boekhoudsysteem van de Commissie een specifieke functie werd ingevoerd om die terugvorderingen beter op te sporen en op te nemen. Hieronder zijn de terugvorderingen uitgesplitst per jaar:

							miljoen EUR
Terugvorderingen	Jaren					Totaal eind 2012	Totaal eind 2011
	2008	2009	2010	2011	2012		
Landbouw:							
<i>ELGF</i>	356	148	172	178	161	1 015	854
<i>Plattelandsontwikkeling</i>	0	25	114	161	166	466	301
Cohesie	31	102	25	48	14	219	205
Interne beleidsterreinen	40	100	162	268	229	799	570
Externe beleidsterreinen	32	81	136	77	99	425	326
Administratie	0	9	5	2	9	25	16
Totaal	459	464	614	734	678	2 949	2 272

6.5 TERUGVORDERING VAN ONGEBRUIKTE VOORFINANCIERING

miljoen EUR

	2012	2011
Landbouw:		
ELGF	0	0
Plattelandontwikkeling	0	0
Cohesiebeleid:		
EFRO	38	13
Cohesiefonds	5	2
ESF	214	17
FIOV/EVF	0	0
EOGFL afdeling Oriëntatie	5	10
Interne beleidsterreinen	207	212
Externe beleidsterreinen	104	72
Administratie	2	0
Totaal teruggevorderd	575	327

De bovenvermelde bedragen zijn bij aankomst in mindering gebracht op de voorfinanciering die in de toelichtingen 2.6 en 2.10 is opgenomen.

6.6 TERUGVORDERINGEN IN VERBAND MET ONTVANGSTEN UIT EIGEN MIDDELEN

miljoen EUR

	2012	2011
Teruggevorderde bedragen:		
- Hoofdsom	133	63
- Rente	160	312
Totaal teruggevorderd	293	375

6.7 AANVULLENDE CORRECTIES (INTREKKINGEN EN TERUGVORDERINGEN) OPGENOMEN ALS UITGEVOERD DOOR LIDSTATEN VOOR DE PERIODE 2007-2013

miljoen EUR

Lidstaat	EFRO/Cohesiefonds	ESF	EVF	Totaal eind 2012
België	3	11	-	14
Bulgarije	13	2	0	15
Tsjechië	191	37	-	228
Denemarken	0	0	0	0
Duitsland	290	49	1	340
Estland	4	0	0	4
Ierland	0	5	0	5
Griekenland	63	-	0	63
Spanje	204	39	9	252
Frankrijk	42	37	0*	79
Italië	141	27	0	168
Cyprus	0	0	0	1
Letland	10	-	0	10
Litouwen	6	0	0	6
Luxemburg	-	0	-	0
Hongarije	26	-	0	26

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

Malta	1	0	-	1
Nederland	1	2	0	3
Oostenrijk	4	1	0	5
Polen	204	-	0	204
Portugal	46	28	1	75
Roemenië	43	-	0	43
Slovenië	5	5	-	10
Slowakije	33	4	0	37
Finland	1	0	0	1
Zweden	2	1	1	4
Verenigd Koninkrijk	38	13	1	52
Grensoverschrijdend	8	-	-	8
TOTAAL UITGEVOERD	1 377	261	14	1 652

* Uit de auditbevindingen blijkt dat de manier waarop de Franse certificeringsautoriteit verslag uitbrengt over de terugvorderingen voor het EVF, aanzienlijk moet worden verbeterd.

Uit bovenstaande tabel blijken de gecumuleerde financiële correcties die door elke lidstaat zijn gemeld sedert het begin van de programmeringsperiode 2007-2013 tot eind 2012. Die komen bovenop de correcties die cumulatief door de Commissie zijn opgenomen (zie toelichting **6.4.3**).

Om aanvullende zekerheid te verkrijgen over de volledigheid en de betrouwbaarheid van de verslaglegging van de lidstaten over terugvorderingen en intrekkingen, startte de Commissie in 2011 een audit van de structurele maatregelen (EFRO, Cohesiefonds, ESF, EVF) om te garanderen dat de rapportage van de lidstaten volledig en betrouwbaar is. Op basis van een risicoanalyse werd een steekproef van twaalf certificeringsautoriteiten in tien lidstaten geselecteerd¹. In 2012 verkregen de bevoegde diensten van de Commissie redelijke zekerheid dat elf van de twaalf aan de audit onderworpen certificeringsautoriteiten toereikende regelingen hebben ingevoerd om de bedragen in verband met terugvordering en intrekking van onverschuldigde betalingen bij te houden en daarover aan de Commissie verslag uit te brengen.

De diensten van de Commissie zullen die audit in 2013 en daarna voortzetten in andere lidstaten, na een analyse van de in 2013 te ontvangen jaarlijkse staten van de lidstaten over intrekkingen en terugvorderingen.

¹ De bevindingen van die audit, die gebaseerd waren op de eindverslagen en de follow-up die daaraan door de betrokken lidstaten werd gegeven, werden aan de kwijtingsautoriteit meegedeeld.

7. FINANCIËLE ONDERSTEUNINGSMECHANISMEN

Bedoeling van deze toelichting is een volledig overzicht te geven van de momenteel bestaande financiële ondersteuningsmechanismen in de EU, en zo informatie te geven die aansluit op die in toelichting 2. De informatie in het eerste deel van deze toelichting (7.1) heeft betrekking op leningsactiviteiten van de EU die door de Commissie worden beheerd. De informatie in het tweede deel van deze toelichting (7.2) betreft intergouvernementele financiële stabiliteitsmechanismen die buiten het kader van het EU-Verdrag vallen en dus geen effect hebben op de EU-begroting.

7.1 DOOR DE COMMISSIE BEHEERDE LENINGSACTIVITEITEN

7.1.1 Leningsactiviteiten - overzicht

Bedragen aan boekwaarde						miljoen EUR	
	MFB	Euratom	Betalingsbalans	EFSM	EGKS in liquidatie	Totaal 31.12.2012	Totaal 31.12.2011
Verstrekte leningen (toelichting 2.4.2)	549	425	11 623	44 476	221	57 294	41 281
Opgenomen leningen (toelichting 2.14)	549	425	11 623	44 476	194	57 267	41 251

De bovenvermelde bedragen zijn aan boekwaarde, terwijl in de tabellen hieronder de nominale waarden zijn opgenomen.

Krachtens het EU-Verdrag is de EU gemachtigd om leningprogramma's vast te stellen waarmee de financiële middelen kunnen worden ingezet om haar mandaat uit te voeren. Namens de EU voert de Europese Commissie momenteel drie belangrijke programma's uit, namelijk het Europees financieel stabilisatiemechanisme (EFSM), betalingsbalans (BB) en macrofinanciële bijstand (MFB), in het kader waarvan zij leningen kan toekennen en die kan financieren door uitgifte van schuldinstrumenten op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen.

Wat zijn de belangrijkste punten of kenmerken waarop voor deze drie instrumenten moet worden gewezen?

- De EU neemt leningen op op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen en niet uit de begroting, aangezien het de EU niet toegestaan is leningen op te nemen om haar gewone begrotingsuitgaven of een begrotingstekort te financieren.
- De omvang van de opgenomen leningen varieert van kleine particuliere plaatsingen van enkele (tientallen) miljoenen EUR tot operaties met een benchmarkkarakter in het kader van de betalingsbalansleningen en het EFSM.
- De aangetrokken middelen worden back-to-back, d.w.z. met dezelfde coupon en looptijd en voor hetzelfde bedrag, uitgeleend aan het begunstigde land. Wel blijft de schuldendienst van de obligatie een juridische verbintenis voor de EU, die ervoor moet zorgen dat alle obligatiebetalingen volledig op tijd geschieden. Daarom moeten de begunstigten van betalingsbalansleningen de terugbetalingen zeven dagen vóór de vervaldatum verrichten en de begunstigten van het EFSM 14 dagen vóór de vervaldatum, zodat de Commissie voldoende tijd heeft om in alle omstandigheden tijdig te kunnen betalen.
- Voor elk landprogramma worden het globale toegekende bedrag, de te betalen termijnen, de maximale individuele looptijd en de maximale gemiddelde looptijd van het leningspakket bij besluiten van de Raad en de Commissie vastgesteld. Vervolgens moeten de Commissie en de begunstigde lidstaat overeenstemming bereiken over de lenings-/financieringsparameters, de termijnen en de betaling van tranches. Daarnaast hangen alle termijnen van de lening (met uitzondering van de eerste) af van de naleving van strenge voorwaarden, met soortgelijke voorwaarden als voor IMF-steun, in het kader van een gezamenlijke EU/IMF-financiële steun, wat een andere factor is die de timing van de financiering beïnvloedt.
- De timing en looptijden van emissies hangen dus af van de desbetreffende EU-leningsactiviteit.
- De financiering is uitsluitend in euro en de looptijden variëren van 5 tot 30 jaar.

- Leningen zijn directe en onvoorwaardelijke verbintenissen van de EU en worden gegarandeerd door de 28 EU-lidstaten.
- Mocht een begunstigde lidstaat in gebreke blijven, dan zal de schuldendienst worden onttrokken uit het beschikbare kassaldo van de Commissie, indien mogelijk. Mocht dat niet mogelijk zijn, dan zal de Commissie de nodige middelen bij de lidstaten ophalen. De EU-lidstaten zijn op grond van de EU-wetgeving inzake eigen middelen (artikel 12 van Verordening 1150/2000 van de Raad) wettelijk verplicht om voldoende middelen ter beschikking te stellen om te voldoen aan de verplichtingen van de EU. De investeerders zijn dus alleen blootgesteld aan het kredietrisico van de EU, en niet aan dat van de begunstigde van de gefinancierde leningen.
- Met back-to-back-leningen loopt de EU-begroting geen rente- of wisselkoersrisico's.

Daarnaast neemt de juridische entiteit **Euratom** (die door de Commissie wordt vertegenwoordigd) leningen op om aan lidstaten en niet-lidstaten leningen te verstrekken voor de financiering van projecten in verband met energie-installaties. Ten slotte heeft de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (**EGKS**) in liquidatie na een herstructurering van de schuld van een in gebreke blijvende schuldenaar in 2002 en 2007 orderbriefjes van de EIB (rating AAA) verworven. Op de balansdatum beliep de boekwaarde van die orderbriefjes 221 miljoen EUR.

Over elk van deze instrumenten wordt hieronder nadere informatie verschaft. De effectieve rentevoeten (uitgedrukt als een rente-interval) waren als volgt:

Verstrekte leningen	31.12.2012	31.12.2011
Macrofinanciële bijstand	0,298%-4,54%	1,58513%-4,54%
Euratom	0,431%-5,76%	1,067%-5,76%
Betalingsbalans	2,375%-3,625%	2,375%-3,625%
EFSM	2,375%-3,750%	2,375%-3,50%
EGKS in liquidatie	5,2354%-5,8103%	1,158%-5,8103%

Opgenomen leningen	31.12.2012	31.12.2011
Macrofinanciële bijstand	0,298%-4,54%	1,58513%-4,54%
Euratom	0,351%-5,6775%	0,867%-5,6775%
Betalingsbalans	2,375%-3,625%	2,375%-3,625%
EFSM	2,375%-3,750%	2,375%-3,50%
EGKS in liquidatie	6,92%-9,78%	1,158%-9,2714%

7.1.2 Europees financieel stabilisatiemechanisme (EFSM)

Nominale waarde EFSM			<i>miljoen EUR</i>
	Ierland	Portugal	Totaal
Totaal toegekende leningen	22 500	26 000	48 500
Uitbetaald op 31.12.2011	13 900	14 100	28 000
Uitbetaald in 2012	7 800	8 000	15 800
Leningen uitbetaald op 31.12.2012	21 700	22 100	43 800
Leningen terugbetaald op 31.12.2012*	0	0	0
Leningen uitstaand op 31.12.2012	21 700	22 100	43 800
Niet-opgevraagde bedragen op 31.12.2012	800	3 900	4 700

* Aan het einde van toelichting 7.1.3 wordt een tabel gegeven met daarin het terugbetalingsschema voor deze leningen.

Op 11 mei 2010 nam de Raad het EFSM aan om de financiële stabiliteit in Europa te vrijwaren (Verordening (EU) nr. 407/2010 van de Raad). Dit mechanisme is gebaseerd op artikel 122, lid 2, van het VWEU en maakt het mogelijk financiële bijstand te verlenen aan een lidstaat die zich voor een feitelijke of ernstig dreigende serieuze verstoring gesteld ziet die wordt veroorzaakt door buitengewone gebeurtenissen die deze lidstaat niet kan beheersen. De bijstand kan de vorm aannemen van een lening of een kredietlijn. De Commissie gaat namens de EU leningen op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen aan en leent deze middelen aan de begunstigde lidstaat. Voor elk land dat een lening in het

kader van het EFSM ontvangt, wordt per kwartaal beoordeeld of de aan de lening gehechte beleidsvoorwaarden zijn vervuld, voordat een tranche wordt uitgekeerd.

Volgens de conclusies van de Raad (Ecofin) van 9 mei 2010 worden de middelen van de faciliteit beperkt tot 60 miljard EUR, maar de juridische limiet is vastgelegd in artikel 2, lid 2, van Verordening nr. 407/2010 van de Raad, op grond waarvan het uitstaande bedrag van de leningen of kredietlijnen wordt beperkt tot de beschikbare marge onder het plafond van de eigen middelen. De leningen die worden opgenomen om in het kader van het EFSM leningen te verstrekken, worden door de EU-begroting gewaarborgd: op 31 december 2012 was de begroting in verband met deze leningen blootgesteld aan een mogelijk risico van ten hoogste 44 476 miljoen EUR (de bovenvermelde 43,8 miljard EUR zijnde de nominale waarde). Aangezien de leningen in het kader van het EFSM door de EU-begroting worden gewaarborgd, volgt het Europees Parlement de EFSM-acties van de Commissie en oefent het controle uit in het kader van de begrotings- en kwijtingsprocedure.

De Raad besloot in december 2010 bij uitvoeringsbesluit een lening aan Ierland van ten hoogste 22,5 miljard EUR toe te kennen, en in mei 2011 een lening aan Portugal van ten hoogste 26 miljard EUR. De initiële uitvoeringsbesluiten stelden rente vast met een marge, hetgeen resulteert in soortgelijke voorwaarden als die welke voor de IMF-bijstand worden gesteld. Met zijn uitvoeringsbesluiten nrs. 682/2011 en 683/2011 van 11 oktober 2011 schafte de Raad de rentemarge met terugwerkende kracht af en werd de maximale gemiddelde looptijd van 7,5 jaar verlengd tot 12,5 jaar en de looptijd van afzonderlijke tranches tot 30 jaar. Op 12 april 2013 stemde Ecofin ermee in de maximale gemiddelde looptijd van de EFSM-leningen aan Ierland en Portugal met zeven jaar te verlengen tot 19,5 jaar. Door de verlenging zou het schuldaflossingsprofiel van beide landen worden verzacht en zouden hun behoeften aan herfinanciering in de post-programmeringsperiode worden verlaagd.

De EU is van plan in het kader van het EFSM in het laatste kwartaal van 2013 verdere obligaties uit te geven voor een totaal bedrag van 3 miljard EUR, voor leningen aan Ierland en Portugal. Het EFSM zal niet langer nieuwe financieringsprogramma's aangaan of nieuwe leningfaciliteitsovereenkomsten aangaan, maar zal actief blijven in de financiering van de lopende programma's voor Portugal en Ierland (zie ook toelichting 7.2.2).

7.1.3 Betalingsbalans

De betalingsbalansfaciliteit, een financieel beleidsinstrument, biedt financiële bijstand op middellange termijn aan de lidstaten van de EU. Er kunnen leningen worden verstrekt aan lidstaten die zich voor feitelijke of ernstig dreigende moeilijkheden met betrekking tot hun betalingsbalans of kapitaalverkeer gesteld zien. Alleen lidstaten die niet deelnemen aan de euro, komen voor dit mechanisme in aanmerking. Het maximum uitstaande bedrag van in het kader van het instrument toegekende leningen is 50 miljard EUR. De leningen die voor deze leningen worden opgenomen, worden door de EU-begroting gewaarborgd. Op 31 december 2012 was de begroting in verband met deze leningen blootgesteld aan een mogelijk risico van ten hoogste 11 623 miljoen EUR (de 11,4 miljard EUR hieronder zijnde de nominale waarde).

Betalingsbalans nominale waarde				<i>miljoen EUR</i>	
	Hongarije	Letland	Roemenië	Totaal	
Totaal toegekende leningen	6 500	3 100	6 400	16 000	
Uitbetaald in 2008	2 000	-	-	2 000	
Uitbetaald in 2009	3 500	2 200	1 500	7 200	
Uitbetaald in 2010	-	700	2 150	2 850	
Uitbetaald in 2011	-	-	1 350	1 350	
Uitbetaald in 2012	-	-	-	-	
Leningen uitbetaald op 31.12.2012	5 500	2 900	5 000	13 400	
Leningen terugbetaald op 31.12.2012	(2 000)	-	-	(2 000)	
Uitstaand bedrag op 31.12.2012	3 500	2 900	5 000	11 400	
Niet-opgevraagde bedragen op 31.12.2012	0	0	1 400	1 400	

* Aan het einde van deze toelichting wordt een tabel gegeven met daarin het terugbetalingsschema voor deze leningen.

Tussen november 2008 en eind 2012 werden ten belope van 16 miljard EUR leningen verstrekt aan Hongarije, Letland en Roemenië, waarvan tegen eind 2012 13,4 miljard EUR was uitbetaald. Opgemerkt zij dat het betalingsbalans-bijstandsprogramma voor Hongarije in november 2010 afliep (1 miljard EUR was nog niet opgevraagd) en dat de eerste terugbetaling van 2 miljard EUR zoals gepland in december 2011 werd ontvangen. Het betalingsbalans-bijstandsprogramma voor Letland liep in januari 2012 af (200 miljoen EUR was nog niet opgevraagd). Het eerste betalingsbalans-bijstandsprogramma voor Roemenië liep in mei 2012 af en alle toegekende bedragen waren uitbetaald.

In februari 2011 verzocht Roemenië in het kader van het betalingsbalansmechanisme om verdere anticiperende financiële bijstand om nieuwe impulsen aan de economische groei te kunnen geven. Op 12 mei 2011 besloot de Raad tot de terbeschikkingstelling aan Roemenië van anticiperende betalingsbalanssteun van de EU ten belope van maximaal 1,4 miljard EUR (Besluit 2011/288/EU van de Raad). Indien een beroep werd gedaan op de financiële bijstand, dan zou die worden verstrekt in de vorm van een lening met een maximale looptijd van zeven jaar. Die anticiperende bijstand verstreek eind maart 2013 zonder te zijn opgevraagd.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het geplande terugbetalingsschema in nominale waarde voor uitstaande EFSM- en betalingsbalansleningen op de datum van ondertekening van deze rekening:

Jaar	Betalingsbalans				EFSM			<i>miljard EUR</i>
	Hongarije	Letland	Roemenië	Totaal	Ierland	Portugal	Totaal	Totaal
2014	2,0	1,0		3,0				3,0
2015		1,2	1,5	2,7	5,0		5,0	7,7
2016	1,5			1,5		4,75	4,75	6,25
2017			1,15	1,15				1,15
2018			1,35	1,35	3,9	0,6	4,5	5,85
2019		0,5	1,0	1,5				1,5
2021					3,0	6,75	9,75	9,75
2022						2,7	2,7	2,7
2025		0,2		0,2				0,2
2026					2,0	2,0	4,0	4,0
2027					1,0	2,0	3,0	3,0
2028					2,3		2,3	2,3
2032					3,0		3,0	3,0
2038						1,8	1,8	1,8
2042					1,5	1,5	3,0	3,0
Totaal	3,5	2,9	5,0	11,4	21,7	22,1	43,8	55,2

7.1.4 Macrofinanciële bijstand, Euratom en EGKS in liquidatie

Macrofinanciële bijstand is een financieel beleidsinstrument voor niet-gebonden en niet-specifieke betalingsbalans- en/of begrotingssteun aan derde partnerlanden die geografisch gezien dicht bij het grondgebied van de EU gelegen zijn. Macrofinanciële bijstand wordt verstrekt in de vorm van middellange- of langetermijnleningen of subsidies, of een combinatie daarvan, en dient in het algemeen ter aanvulling van de financiering in het kader van een door het IMF gesteund aanpassings- en hervormingsprogramma. Op 31 december 2012 had de Commissie nog eens 100 miljoen EUR aan leningsovereenkomsten aangegaan, die echter nog niet voor het einde van het jaar door de andere partij waren opgenomen. De Commissie heeft voor deze leningen nog geen garanties van derden ontvangen, maar zij zijn gewaarborgd door het Garantiefonds (zie toelichting 2.4).

Euratom is een juridische entiteit van de EU die wordt vertegenwoordigd door de Europese Commissie. Euratom verstrekt leningen aan de lidstaten voor de financiering van investeringsprojecten in de lidstaten voor de industriële productie van elektriciteit door middel van kernenergie en voor industriële splijtstofcyclusinstallaties. Euratom verstrekt ook leningen aan niet-lidstaten voor het verbeteren van de veiligheid en de doelmatigheid van kerncentrales en splijtstofcyclusinstallaties die in werking of in aanbouw zijn. Voor de dekking van deze leningen zijn garanties van derden ten belope van 423 miljoen EUR (2011: 447 miljoen EUR) ontvangen.

EGKS-leningen worden verstrekt door de EGKS in liquidatie uit opgenomen leningen overeenkomstig de artikelen 54 en 56 van het EGKS-Verdrag, alsmede drie niet-genoteerde obligaties van de EIB als vervanging van een in gebreke gebleven debiteur. Deze obligaties zullen tot het einde van de looptijd (2017 en 2019) worden aangehouden om de schuldendienst van de opgenomen leningen te dekken. De veranderingen in boekwaarde stemmen overeen met de veranderingen in de vervallen rente plus de jaarlijkse afschrijving van betaalde premies en transactiekosten die bij aanvang werden gemaakt, berekend op basis van de effectieverentemethode.

7.2 INTERGOUVERNEMENTELE MECHANISMEN VOOR FINANCIËLE STABILITEIT BUITEN HET KADER VAN HET EU-VERDRAG

7.2.1 Europese Faciliteit voor financiële stabiliteit (EFSF)

De Europese Faciliteit voor financiële stabiliteit („EFSF”) werd opgericht door de lidstaten van de eurozone na de besluiten die op 9 mei 2010 door de Raad Ecofin werden vastgesteld. Haar mandaat is de vrijwaring van de financiële stabiliteit in Europa, door financiële bijstand te verlenen aan de lidstaten van de eurozone. Overeenkomstig de huidige kaderovereenkomst zal de EFSF na 1 juli 2013 (zie toelichting **7.2.2**) niet langer beschikbaar zijn voor nieuwe leningen. Op grond van een akkoord tussen de staatshoofden en regeringsleiders van de eurozone van juli 2011, mag de EFSF de volgende instrumenten gebruiken, mits zij de nodige voorwaarden stelt:

- leningen verstrekken aan landen in financiële moeilijkheden;
- tussenkomen in de primaire en secundaire schuldenmarkten. Tussenkomst op de secundaire markt zal alleen mogelijk zijn op basis van een analyse van de ECB waarin het bestaan van buitengewone omstandigheden op de financiële markten en de risico's voor de financiële stabiliteit worden erkend;
- handelen op basis van een anticiperend programma;
- herkapitaliserings van financiële instellingen financieren via leningen aan regeringen;
- gedeeltelijke beschermingscertificaten verstrekken bij nieuwe uitgaven van kwetsbare staten.

De EFSF wordt gedekt door garantievastleggingen van de lidstaten van de eurozone voor een totaal van 780 miljard EUR en heeft een leningscapaciteit van 440 miljard EUR. Zij wordt niet gewaarborgd door de EU-begroting. De EFSF is een in Luxemburg geregistreerde commerciële onderneming, die het eigendom is van de lidstaten van de eurozone buiten het kader van het EU-Verdrag. Als zodanig is zij geen EU-orgaan en is zij volledig apart van en niet geconsolideerd in de EU-rekeningen. Zij heeft bijgevolg geen gevolgen voor de EU-rekeningen, buiten de hieronder beschreven mogelijke sancties.

De Commissie is verantwoordelijk voor het onderhandelen van de beleidsvoorwaarden die aan de financiële bijstand worden verbonden, en voor het toezien op de naleving van die voorwaarden. Verordening 1173/2011 van het Europees Parlement en de Raad maakt het mogelijk sancties op te leggen in de vorm van boeten voor lidstaten met de euro als munt. Deze boeten, namelijk 0,2 % van het bbp van de lidstaat in het voorgaande jaar, kunnen worden toegepast in gevallen waarin een lidstaat geen passende maatregelen heeft genomen om een einde te maken aan zijn buitensporig begrotingstekort, of wanneer de statistieken zijn gemanipuleerd. Verordening 1174/2011 inzake macro-economische onevenwichtigheden voorziet daarnaast ook in een jaarlijkse boete van 0,1 % van het bbp van een lidstaat van de eurozone, wanneer een lidstaat niet de gevraagde corrigerende maatregelen heeft genomen of geen toereikend plan met corrigerende maatregelen heeft ingediend. Verordening 1177/2011 wijzigde Verordening 1467/97 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten. Ook deze gewijzigde verordening voorziet in de mogelijkheid om lidstaten van de eurozone boeten op te leggen (gelijk aan 0,2 % van het bbp plus een variabel bestanddeel). Volgens deze drie verordeningen worden alle geldboeten die door de Commissie worden geïnd, toegewezen aan de EFSF of de opvolger daarvan. Momenteel worden deze boeten in de EU-begroting opgenomen en vervolgens aan de EFSF overgedragen. Dit betekent dat die bedragen begrotingsontvangsten en begrotingsuitgaven vormen, zodat zij geen effect hebben op het globale begrotingsresultaat. Zij hebben dus evenmin effect op het economisch resultaat dat in de financiële staten van de EU is opgenomen.

Nominale waarde EFSF

miljoen EUR

	Ierland	Portugal	Griekenland*	Totaal
Totaal toegekende leningen	17 700	26 000	109 100	152 800

Uitbetaalde leningen op 31.12.2012	12 000	18 200	73 700	103 900
Terugbetaalde leningen op 31.12.2012	-	-	-	-
Uitstaande leningen op 31.12.2012	12 000	18 200	73 700	103 900
Niet-opgevraagde bedragen op 31.12.2012	5 700	7 800	35 400	48 900

* Tweede programma.

7.2.2 Europees stabilisatiemechanisme (ESM)

De Europese Raad is op 17 december 2010 overeengekomen dat de lidstaten van de eurozone een permanent stabiliteitsmechanisme moeten instellen: het Europees stabilisatiemechanisme („ESM”), een intergouvernementele organisatie onder internationaal publiekrecht buiten het kader van het EU-Verdrag. Het ESM-verdrag werd op 2 februari 2012 ondertekend door de 17 lidstaten van de eurozone en werd in oktober 2012 operationeel. Het ESM heeft de taken overgenomen die door het EFSM worden vervuld en, vanaf 1 juli 2013, de taken die door de EFSF worden vervuld en is zo het enige en permanente mechanisme geworden om te reageren op nieuwe verzoeken om financiële bijstand van lidstaten van de eurozone. De EFSF en het EFSM zullen bijgevolg niet langer nieuwe financieringsprogramma's aangaan of nieuwe leningfaciliteitsovereenkomsten aangaan, maar zullen actief blijven in de financiering van de lopende programma's voor Portugal, Ierland en Griekenland. Onder het EFSM verleende leningen zullen volgens de EFSM-regels worden uitbetaald en terugbetaald en de daarmee verband houdende leningen zullen nog steeds door de EU-begroting worden gewaarborgd en zullen op de balans van de EU blijven. De oprichting van het ESM zal dus geen effect hebben op de bestaande vastleggingen onder het EFSM. Opgemerkt zij dat de EU-begroting de ESM-leningen niet zal waarborgen.

Het ESM wordt gedekt door een stevige kapitaalstructuur, met een totaal ingeschreven kapitaal van 700 miljard EUR, waarvan 80 miljard EUR in de vorm van volgestort kapitaal dat door de lidstaten van de eurozone wordt verstrekt. Met een dergelijk kapitaal moet zijn leningscapaciteit in beginsel 500 miljard EUR bereiken. Om bijstand uit het ESM te krijgen, zullen voorwaarden worden gesteld, die passen bij het gekozen bijstandsinstrument. Aan leningen aan begunstigde lidstaten zal de voorwaarde verbonden zijn dat overeenkomstig bestaande regelingen een streng economisch en budgettair aanpassingsprogramma ten uitvoer wordt gelegd. Aangezien dit mechanisme eigen rechtspersoonlijkheid heeft en rechtstreeks door de lidstaten van de eurozone wordt gefinancierd, is het geen EU-orgaan en is er geen effect op de EU-rekeningen of de EU-begroting, buiten de hieronder beschreven mogelijke sancties. De Commissie is verantwoordelijk voor het onderhandelen van de beleidsvoorwaarden die aan de financiële bijstand worden verbonden, en voor het toezien op de naleving van die voorwaarden (net als bij de EFSF hierboven). Voor elk land dat financiële bijstand uit het ESM ontvangt, zal regelmatig worden beoordeeld of de voorwaarden worden nageleefd, voordat elke tranche kan worden uitbetaald.

Zoals hierboven gezegd, zullen de boeten die op grond van de Verordeningen 1173/2011, 1174/2011 en 1177/2011 worden geheven, in de EU-begroting worden opgenomen en aan het ESM worden overgedragen, zodra de EFSF niet langer operationeel is. Voorts voorziet het Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur, dat door 25 lidstaten (met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk en Tsjechië) is ondertekend, in financiële sancties voor een „verdragsluitende partij”, indien die lidstaat niet de nodige maatregelen heeft genomen om een te hoog tekort te voorkomen. De opgelegde financiële sancties (die niet meer kunnen bedragen dan 0,1 % van het bbp) zullen aan het ESM moeten worden betaald, indien deze aan lidstaten van de eurozone worden opgelegd (en hebben dus geen gevolgen voor het begrotingsresultaat van de EU, net als bij de EFSF hierboven), of aan de EU-begroting voor lidstaten die geen lid zijn van de eurozone (zie artikel 8, lid 2, van het Verdrag). In dat laatste geval zal de financiële sanctie een ontvangst zijn voor de EU-begroting en als zodanig in haar rekeningen worden opgenomen.

Nominale waarde ESM

miljoen EUR

	Spanje
Totaal toegekende leningen	100 000
Uitbetaalde leningen op 31.12.2012	39 468
Terugbetaalde leningen op 31.12.2012	-
Uitstaande leningen op 31.12.2012	39 468
Niet-opgevraagde leningen op 31.12.2012	60 532

8. FINANCIËEL RISICOBEBEER

De hieronder verschaft informatie met betrekking tot het beheer van de financiële risico's van de EU heeft betrekking op:

- leningsactiviteiten van de Europese Commissie via: Europees financieel stabilisatiemechanisme (EFSM), betalingsbalans (BB), macrofinanciële bijstand (MFB), Euratom en Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (in liquidatie);
- de kasverrichtingen die door de Europese Commissie zijn verricht om de EU-begroting uit te voeren, met inbegrip van het ontvangen van geldboeten; en
- het Garantiefonds voor externe acties.

8.1 TYPES RISICO

Marktrisico is het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen schommelen als gevolg van veranderingen in de marktprijzen. Marktrisico bestaat niet alleen uit potentieel verlies, maar ook uit potentiële baten. Het omvat het valutarisico, het renterisico en overige prijsrisico's (de EU heeft geen materiële overige prijsrisico's).

1. **Valutarisico** is het risico dat de verrichtingen van de EU of de waarde van haar investeringen beïnvloed zullen worden door veranderingen in de wisselkoers. Dit risico vloeit voort uit de verandering van de koers van de ene valuta tegenover een andere.
2. **Renterisico** is de mogelijkheid dat de waarde van een effect, en dan vooral een obligatie, vermindert, door een stijging van de rentevoet. Over het algemeen leiden hogere rentevoeten tot lagere prijzen van obligaties met vaste rentevoet en omgekeerd.

Kredietrisico is het risico van verlies doordat een schuldenaar/leningnemer een lening of een andere kredietlijn (hoofdsom of rente (coupon) of beide) niet betaalt of op een andere manier zijn contractuele verplichtingen niet nakomt. Het kan gaan om laattijdige terugbetalingen, herstructurering van de terugbetalingen van de leningnemer en faillissement.

Liquiditeitsrisico is het risico dat voortvloeit uit de moeilijkheid om een actief te verkopen, bv. het risico dat een bepaald effect of actief niet snel genoeg kan worden verhandeld op de markt om een verlies te voorkomen of een verplichting na te komen.

8.2. RISICOBEBEERBELEID

Leningsactiviteiten

De leningstransacties alsmede het daarmee samenhangende beheer van de kasmiddelen worden door de EU verricht overeenkomstig de respectieve besluiten van de Raad, indien van toepassing, en interne richtsnoeren. Er zijn schriftelijke procedurehandleidingen opgesteld die betrekking hebben op specifieke terreinen, zoals opgenomen leningen, verstrekte leningen en het beheer van kasmiddelen, die door de betrokken operationele eenheden worden gebruikt. In de regel worden geen afdekkingsactiviteiten („hedging”) verricht om rente- of valutaschommelingen te compenseren, aangezien verstrekte leningen doorgaans door middel van opgenomen back-to-back-leningen worden gefinancierd en er dus geen open rente- of valutaposities ontstaan. De toepassing van het back-to-back-beginsel wordt op gezette tijden gecontroleerd.

De Europese Commissie beheert de liquidatie van de verplichtingen van de EGKS en er zijn geen nieuwe leningen of overeenstemmende middelen voor de EGKS in liquidatie gepland. Opname van nieuwe leningen door de EGKS blijft dus beperkt tot herfinancieringen met als oogmerk de financieringskosten te verminderen. Ten aanzien van de kasverrichtingen worden de beginselen van behoedzaamheid toegepast teneinde de financiële risico's te beperken.

Kasverrichtingen

De voorschriften en beginselen voor het beheer van de kasverrichtingen van de Commissie voor de uitvoering van de begroting zijn vastgelegd in Verordening 1150/2000 van de Raad (gewijzigd bij

Verordeningen 2028/2004 en 105/2009 van de Raad) en in het Financieel Reglement (Verordening 1605/2002 van de Raad, gewijzigd bij Verordeningen 1995/2006, 1525/2007 en 1081/2010 van de Raad) en de uitvoeringsvoorschriften daarvan (Verordening 2342/2002 van de Commissie, gewijzigd bij Verordeningen 1261/2005, 1248/2006 en 478/2007 van de Commissie).

Als gevolg van de bovenvermelde regelgeving zijn de volgende hoofdprincipes van toepassing:

- de eigen middelen worden door de lidstaten betaald op rekeningen die daartoe op naam van de Commissie werden geopend bij de schatkist van elke lidstaat of bij het orgaan dat de lidstaat aangewezen heeft. De Commissie mag slechts geld van de bovenvermelde rekeningen afhalen om aan haar behoeften aan kasmiddelen te voldoen;
- de eigen middelen worden door de lidstaten betaald in hun eigen nationale munt, terwijl de betalingen door de Commissie meestal in euro luiden;
- bankrekeningen die zijn geopend in naam van de Commissie mogen niet overschreden worden. Deze beperking geldt niet voor de eigenmiddelenrekening van de Commissie in geval van wanbetaling met betrekking tot leningen die overeenkomstig de verordeningen en besluiten van de Raad van de EU zijn gesloten of gewaarborgd;
- het saldo van rekeningen die luiden in andere munten dan de euro, wordt ofwel gebruikt voor betalingen in dezelfde munt, ofwel periodiek omgezet in euro.

Naast de eigenmiddelenrekeningen heeft de Commissie nog andere bankrekeningen geopend bij centrale banken en commerciële banken om andere betalingen te verrichten en te ontvangen dan de bijdragen van de lidstaten aan de begroting.

De kasverrichtingen en de betalingen zijn sterk geautomatiseerd en maken gebruik van moderne informaticasystemen. Er worden specifieke procedures toegepast om de veiligheid van het systeem te waarborgen en om te garanderen dat de taken gescheiden worden conform het Financieel Reglement, de internecontrolenormen van de Commissie en de controleprincipes.

Een op schrift gestelde reeks richtsnoeren en procedures regelt het beheer van de kasverrichtingen en betalingen van de Commissie met als doel het operationele en financiële risico te beperken en een gepast controleniveau te waarborgen. Zij betreffen de verschillende werkingsgebieden (bv. uitvoering van betalingen en beheer van de liquide middelen, prognoses van de kasmiddelen, bedrijfscontinuïteit enz.) en de naleving van de richtsnoeren en procedures wordt periodiek gecontroleerd. Daarnaast vinden tussen DG BUDG en DG ECFIN bijeenkomsten plaats om informatie uit te wisselen over risicobeheer en beste praktijken.

Geldboeten

Voorlopig geïnde geldboeten: deposito's

Vóór 2010 ontvangen bedragen blijven op bankrekeningen staan bij banken die specifiek geselecteerd zijn voor het deponeren van voorlopig geïnde geldboeten. De selectie van banken vindt plaats volgens de aanbestedingsprocedures die in het Financieel Reglement zijn vastgesteld. De plaatsing van middelen bij specifieke banken wordt bepaald op grond van het intern risicobeheerbeleid waarin bepaalde eisen zijn vastgesteld qua kredietrating en het bedrag van de middelen die in verhouding tot het vermogen van de tegenpartij kunnen worden geplaatst. Financiële en operationele risico's worden vastgesteld en beoordeeld en de naleving van het interne beleid en de interne procedures wordt periodiek gecontroleerd.

Voorlopig geïnde geldboeten: portefeuille (BUFI)

Met ingang van 2010 worden voorlopig geïnde geldboeten gestort in een speciaal daartoe opgericht fonds, BUFI genoemd. De Commissie verricht het activabeheer voor voorlopig geïnde geldboeten overeenkomstig interne richtsnoeren en de richtsnoeren voor activabeheer. Er zijn procedurehandleidingen opgesteld die betrekking hebben op specifieke terreinen, zoals het beheer van kasmiddelen, die door de betrokken operationele eenheden worden gebruikt. Financiële en operationele risico's worden vastgesteld en beoordeeld en de naleving van de interne richtsnoeren en procedures wordt periodiek gecontroleerd.

Het activabeheer is erop gericht de aan de Commissie betaalde boeten op zodanige wijze te beleggen dat:

- (a) gemakkelijk over het geld kan worden beschikt wanneer dat nodig is; en
- (b) het in normale omstandigheden een rendement oplevert dat gemiddeld gelijk is aan het rendement van de BUFI-referentiebelegging minus gemaakte kosten.

Beleggingen blijven in beginsel beperkt tot de volgende categorieën: termijndeposito's bij de centrale banken van de eurozone, de agentschappen voor de schuld van de landen van de eurozone, banken die volledig in handen van de overheid zijn of onder staatswaarborg werken, of supranationale instellingen;

obligaties, depositocertificaten en ander papier uitgegeven door overheidsentiteiten die een directe blootstelling op een staat van de eurozone vormen, of uitgegeven door supranationale instellingen.

Bankgaranties

Er zijn voor aanzienlijke bedragen garanties van financiële instellingen verstrekt aan de Commissie in verband met de geldboeten die zij oplegt aan bedrijven die de EU-mededingingsregels niet naleven (zie toelichting **2.9.1**). De bedrijven die een geldboete moeten betalen, verstrekken deze garanties als een alternatief voor voorlopige betalingen. De garanties worden beheerd overeenkomstig het interne risicobeheerbeleid. Financiële en operationele risico's worden vastgesteld en beoordeeld en de naleving van het interne beleid en de interne procedures wordt periodiek gecontroleerd.

Garantiefonds

De regels en beginselen voor het beheer van de activa van het Garantiefonds (zie toelichting **2.4**) zijn vastgelegd in de overeenkomst tussen de Europese Commissie en de EIB van 25 november 1994 en de latere wijzigingen daarvan van 17/23 september 1996, 8 mei 2002, 25 februari 2008 en 9 november 2010. Het Garantiefonds werkt alleen in euro. Het investeert uitsluitend in deze valuta teneinde wisselkoersrisico's te vermijden. Het beheer van de activa is gebaseerd op de traditionele regels inzake behoedzaamheid die worden gehanteerd voor financiële activiteiten. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de vermindering van de risico's en er wordt voor gezorgd dat de beheerde activa een voldoende mate van liquiditeit en overdraagbaarheid hebben, gelet op de gedekte verplichtingen.

8.3 VALUTARISICO

Leningactiviteiten

De meeste financiële activa en verplichtingen zijn in euro uitgedrukt, dus in die gevallen staat de EU niet bloot aan een valutarisico. Via het financiële instrument Euratom verstrekt de EU echter leningen die in Amerikaanse dollar (USD) zijn uitgedrukt en die gefinancierd zijn met leningen van hetzelfde bedrag in USD (back-to-back-verrichtingen). Op de balansdatum staat de EU niet bloot aan een valutarisico in verband met Euratom. De EGKS in liquidatie loopt een klein nettovalutarisico dat gelijk is 1,35 miljoen EUR en dat voortvloeit uit woningleningen (het equivalent van 1,13 miljoen EUR) en banksaldi (het equivalent van 0,22 miljoen EUR).

Kasverrichtingen

De eigen middelen die door de lidstaten in andere valuta's dan de euro worden betaald, worden overeenkomstig het eigenmiddelenbesluit aangehouden op de eigenmiddelenrekeningen. Zij worden in euro omgezet wanneer dat nodig is om betalingen uit te voeren. De procedures die voor het beheer van deze middelen moeten worden gevolgd, zijn in het eigenmiddelenbesluit vastgesteld. Af en toe worden zij onmiddellijk gebruikt voor betalingen die in dezelfde valuta worden uitgevoerd.

De Commissie houdt een aantal rekeningen in andere Europese munten dan de euro, en in Amerikaanse dollar en Zwitserse frank aan bij commerciële banken om betalingen in deze valuta's te verrichten. Deze rekeningen worden aangevuld naargelang het bedrag van de te verrichten betalingen, zodat er geen blootstelling van het saldo aan valutarisico's aanwezig is.

Wanneer diverse bedragen (behalve eigen middelen) in andere munten dan de euro worden ontvangen, worden zij ofwel overgeschreven naar andere rekeningen van de Commissie in dezelfde valuta wanneer dat nodig is om de uitvoering van betalingen te dekken, ofwel omgezet in euro en overgeschreven naar andere rekeningen in euro. Gelden ter goede rekening in andere munten dan de euro worden aangevuld naargelang de verwachte behoefte aan plaatselijke betalingen op korte termijn in dezelfde munten. De saldi op deze rekeningen worden onder hun respectieve bovengrenzen gehouden.

Geldboeten

Voorlopig geïnde geldboeten (deposito's en BUFI-portefeuille) en bankgaranties
Aangezien alle opgelegde boeten in euro worden betaald, is er geen valutarisico.

Garantiefonds

De financiële activa zijn in euro uitgedrukt en derhalve is er geen valutarisico.

8.4 RENTERISICO

Leningactiviteiten

Opgenomen en verstrekte leningen met variabele rentevoeten

Gezien de aard van de verstrekte en opgenomen leningen heeft de EU aanzienlijke rentedragende activa en passiva. De MFB- en Euratomleningen tegen variabele rentevoeten stellen de EU bloot aan renterisico. De renterisico's die voortvloeien uit opgenomen leningen worden echter gecompenseerd door verstrekte leningen waarvan de termijnen en voorwaarden vergelijkbaar zijn (back-to-back-verrichtingen). Op de balansdatum belooft het bedrag aan verstrekte leningen van de EU met variabele rente (uitgedrukt in nominale bedragen) 0,7 miljard EUR (2011: 0,8 miljard EUR). Aanpassingen vinden om de zes maanden plaats.

Opgenomen en verstrekte leningen met vaste rentevoeten

De EU heeft ook MFB- en Euratomleningen met vaste rentevoeten voor in totaal 271 miljoen EUR in 2012 (2011: 236 miljoen EUR), die een looptijd hebben tussen één en vijf jaar (25 miljoen EUR) en meer dan vijf jaar (246 miljoen EUR). Belangrijker is dat de EU onder het financiële instrument betalingsbalans tien leningen met vaste rentevoeten heeft voor in totaal 11,4 miljard EUR in 2012 (2011: 11,4 miljard EUR), die een looptijd hebben tussen één en vijf jaar (8,4 miljard EUR) en meer dan vijf jaar (3,0 miljard EUR). In het kader van het financiële instrument EFSM heeft de EU 18 leningen met vaste rentevoeten voor in totaal 43,8 miljard EUR in 2012, die een looptijd hebben tussen één en vijf jaar (9,8 miljard EUR) en meer dan vijf jaar (34 miljard EUR).

Vanwege de aard van haar activiteiten staat de EGKS in liquidatie bloot aan een renterisico. Het renterisico dat voortvloeit uit opgenomen leningen, wordt meestal geneutraliseerd door verstrekte leningen tegen soortgelijke voorwaarden. In termen van vermogensbeheer bevat de EGKS-portefeuille 4 % obligaties met een variabele rente. Op de balansdatum bestond 8 % van de obligatieportefeuille uit nulcouponobligaties.

Kasverrichtingen

Voor de kasverrichtingen van de Commissie worden geen leningen opgenomen. Bijgevolg is zij niet blootgesteld aan een renterisico. Zij ontvangt echter rente op de saldi op haar verschillende bankrekeningen. De Commissie heeft daarom maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat de verkregen rente overeenstemt met de marktrente en de mogelijke schommelingen daarvan.

Rekeningen geopend bij schatkisten of nationale centrale banken van lidstaten leveren geen rente op en zijn vrij van kosten. Voor alle andere rekeningen bij nationale centrale banken hangt de vergoeding af van de specifieke voorwaarden van elke bank. De rentevoeten zijn variabel en volgen de schommelingen op de markt.

Overnightsaldi op rekeningen die bij commerciële banken worden aangehouden, leveren dagelijks rente op. Die is gebaseerd op de variabele marktrente waarop een contractuele marge (positief of negatief) wordt toegepast. Voor de meeste rekeningen is de rentevoet gekoppeld aan de EONIA (Euro over night index average) en wordt hij aangepast aan eventuele schommelingen daarvan. Voor sommige andere rekeningen is de rentevoet gekoppeld aan de marginale rentevoet van de ECB voor haar belangrijkste herfinancieringstransacties. De Commissie loopt dus geen risico dat zij een rente ontvangt die lager ligt dan de geldende markttarieven.

Geldboeten

Voorlopig geïnde geldboeten (deposito's en BUFI-portefeuille) en bankgaranties

Deposito's en bankgaranties zijn niet blootgesteld aan renterisico's. De rente op deposito's volgt de rentevoeten op de markt alsook hun mogelijke schommeling. De BUFI-portefeuille bevat geen obligaties met een variabele rente.

Garantiefonds

Schuldeffecten in het Garantiefonds die met variabele rentevoeten zijn uitgegeven, ondergaan de volatiliteitseffecten van die rentevoeten, terwijl schuldeffecten met vaste rentevoeten een risico lopen in verband met hun reële waarde. Op de balansdatum maken obligaties met vaste rentevoet ongeveer 67 % uit van de investeringsportefeuille (2011: 83 %).

8.5 KREDIETRISICO

Leningactiviteiten

De blootstelling aan kredietrisico wordt in de eerste plaats beheerd door garanties van landen te krijgen in het geval van Euratom, dan via het Garantiefonds (MFB en Euratom), dan via de mogelijkheid de nodige middelen te onttrekken uit de eigenmiddelenrekeningen van de Commissie bij de lidstaten en uiteindelijk via de begroting van de EU. In de eigenmiddelenwetgeving is het plafond voor betalingen van eigen middelen vastgesteld op 1,23 % van het bni van de lidstaten en in 2012 werd 0,93 % daadwerkelijk gebruikt om betalingskredieten te dekken. Dit betekent dat er op 31 december 2012 een beschikbare marge van 0,3 % bestond om deze garantie te dekken. Het Garantiefonds voor externe

leningen werd in 1994 ingesteld ter dekking van risico's van wanbetaling in verband met opgenomen leningen waaruit leningen aan landen buiten de EU worden gefinancierd. In elk geval wordt de blootstelling aan kredietrisico gemilderd doordat een beroep kan worden gedaan op de eigenmiddelenrekeningen van de Commissie bij de lidstaten naast de activa op die rekeningen wanneer een schuldenaar een verschuldigd bedrag niet volledig kan terugbetalen. Hiervoor mag de EU een beroep doen op alle lidstaten om ervoor te zorgen dat de juridische verbintenis van de EU ten opzichte van haar leners kan worden nageleefd.

Wat de kasmiddelen betreft, moeten de richtsnoeren inzake de keuze van de tegenpartijen worden toegepast. De operationele eenheid zal bijgevolg alleen overeenkomsten kunnen sluiten met in aanmerking komende banken, die als tegenpartij over voldoende limieten beschikken.

De blootstelling van de EGKS aan kredietrisico wordt beheerd door geregeld te onderzoeken of de ontleners in staat zijn te voldoen aan rente- en kapitaal terugbetalingsverplichtingen. Het kredietrisico wordt ook beheerd door het verkrijgen van zakelijke en persoonlijke, alsmede landen- en bedrijfsgaranties. Wat de kasmiddelen betreft, moeten de richtsnoeren inzake de keuze van de tegenpartijen worden toegepast. De operationele eenheid mag alleen overeenkomsten sluiten met in aanmerking komende banken, die als tegenpartij over voldoende limieten beschikken.

Kasverrichtingen

De meeste kasmiddelen van de Commissie worden conform Verordening 1150/2000 van de Raad aangehouden op rekeningen die geopend zijn door de lidstaten voor de betaling van hun bijdragen (eigen middelen). Al deze rekeningen worden aangehouden bij de schatkist of de nationale centrale banken van de lidstaten. Deze instellingen houden voor de Commissie zo goed als geen krediet- of tegenpartijrisico in, aangezien het gaat om blootstelling op de lidstaten. Voor het deel van de kasmiddelen van de Commissie dat wordt aangehouden bij commerciële banken ter dekking van betalingen, worden de rekeningen precies op tijd aangevuld. Dit gebeurt automatisch door het kasmiddelenbeheersysteem van de afdeling thesaurie. Op elke rekening wordt het laagst mogelijke saldo aangehouden, in verhouding tot het gemiddelde bedrag van de betalingen die dagelijks vanuit die rekening worden verricht. Bijgevolg zijn de bedragen die overnight op deze rekeningen staan, voortdurend zeer laag (gemiddeld tussen 20 en 100 miljoen EUR, gespreid over meer dan 20 rekeningen). Hierdoor is de Commissie hier slechts in beperkte mate blootgesteld aan kredietrisico. Deze bedragen moeten worden gezien in het licht van het totaal van de kasmiddelensaldi, dat fluctueert tussen 1 miljard EUR en 35 miljard EUR, en in het licht van het totale bedrag van de betalingen die in 2012 zijn verricht, dat gelijk is aan 139,5 miljard EUR.

Bovendien worden specifieke richtsnoeren toegepast voor de selectie van de commerciële banken om het kredietrisico waaraan de Commissie is blootgesteld, nog verder te minimaliseren:

- Alle commerciële banken worden via openbare aanbestedingen geselecteerd. Om toegelaten te worden tot de aanbestedingsprocedures, dienen de banken minimaal over een kortetermijnrating te beschikken van Moody's P-1 of gelijkwaardig (S&P A-1 of Fitch F1). In bepaalde, naar behoren gerechtvaardigde, omstandigheden volstaat een lagere rating.
- De kredietrating van de commerciële banken waarbij de Commissie rekeningen heeft, wordt minstens maandelijks bekeken en indien nodig met een hogere frequentie. Naar aanleiding van de financiële crisis werden strengere toezichtsmaatregelen en dagelijkse controles van de ratings van commerciële banken ingevoerd, die gedurende 2012 van toepassing bleven.
- In delegaties buiten de EU worden gelden ter goede rekening aangehouden bij lokale banken die geselecteerd worden met behulp van een vereenvoudigde aanbestedingsprocedure. De vereiste ratings zijn afhankelijk van de plaatselijke situatie en kunnen aanzienlijk verschillen van land tot land. Om de blootstelling aan risico te beperken, worden de saldi op deze rekening zo laag mogelijk gehouden (rekening houdend met de operationele behoeften); zij worden van middelen voorzien en de toegepaste plafonds worden jaarlijks herzien.

Geldboeten

Voorlopig geïnde geldboeten: deposito's

De banken die deposito's houden voor de vóór 2010 ontvangen voorlopig geïnde geldboeten worden geselecteerd in een aanbestedingsprocedure volgens het risicobeheerbeleid waarin bepaalde eisen zijn vastgesteld qua kredietrating en het bedrag van de middelen die in verhouding tot het vermogen van de tegenpartij kunnen worden geplaatst.

Voor commerciële banken die specifiek zijn geselecteerd voor het deponeren van voorlopig geïnde geldboeten (aan restricties onderhevige kasmiddelen) geldt als algemene regel een minimale langetermijnrating A (S&P of gelijkwaardig) in de drie belangrijke ratingagentschappen en een minimale kortetermijnrating A-1 (S&P of gelijkwaardig). Er gelden specifieke maatregelen ingeval de rating van de

banken in die groep wordt verlaagd. Daarnaast is het bedrag dat bij elke bank wordt gedeponneerd beperkt tot een bepaald percentage van haar eigen middelen, dat varieert volgens het ratingniveau van elke instelling. Bij de berekening van die limiet wordt ook rekening gehouden met de uitstaande garanties die diezelfde instelling aan de Commissie heeft verstrekt. Op gezette tijden wordt nagegaan of de uitstaande garanties voldoen aan de geldende eisen van het beleid.

Voorlopig geïnde geldboeten: portefeuille (BUFI)

Voor de beleggingen uit voorlopig geïnde boeten houdt de Commissie rekening met een kredietrisico, dat wil zeggen het risico dat een tegenpartij niet in staat zal zijn haar betalingsverplichtingen volledig na te komen. De blootstelling is het grootst op Frankrijk en Duitsland, die respectievelijk 53 % en 24 % van de totale portefeuille uitmaken.

Bankgaranties

Er zijn ook voor aanzienlijke bedragen garanties van financiële instellingen verstrekt aan de Commissie in verband met de geldboeten die zij oplegt aan bedrijven die de EU-mededingingsregels niet naleven (zie toelichting **2.9.1**). De bedrijven die een geldboete moeten betalen, verstrekken deze garanties als een alternatief voor voorlopige betalingen. In 2012 is het risicobeheerbeleid bij de aanvaarding van dergelijke garanties herzien en zijn er in het licht van de huidige financiële omgeving in de EU nieuwe eisen in verband met de kredietrating en beperkingen van het percentage per tegenpartij (volgens de eigen middelen van elke tegenpartij) vastgesteld. Op die manier blijft de Commissie zich verzekeren van een hoge kredietkwaliteit. Op gezette tijden wordt nagegaan of de uitstaande garanties voldoen aan de geldende eisen van het beleid.

Garantiefonds

Overeenkomstig de tussen de EU en de EIB gesloten overeenkomst betreffende het beheer van het Garantiefonds dienen alle interbancaire beleggingen minimaal een rating P-1 van Moody's of gelijkwaardig te hebben. Op 31 december 2012 waren bij dergelijke tegenpartijen vastetermijndeposito's gedaan ten belope van 242 miljoen EUR (2011: 300 miljoen EUR).

8.6 Liquiditeitsrisico

Leningactiviteiten

Het liquiditeitsrisico dat voortvloeit uit leningsactiviteiten wordt meestal geneutraliseerd door leningen tegen soortgelijke voorwaarden (back-to-back-verrichtingen). Voor de macrofinanciële bijstand en Euratom dient het Garantiefonds als liquiditeitsreserve (of vangnet) ingeval de leners niet of laatijdig betalen. Voor het betalingsbalansmechanisme voorziet Verordening 431/2009 in een procedure die voldoende tijd laat om middelen uit de eigenmiddelenrekeningen van de Commissie bij de lidstaten te mobiliseren. Voor het EFSM voorziet Verordening 407/2010 van de Raad in een soortgelijke procedure.

In het kader van het beheer van de activa en passiva van de EGKS in liquidatie beheert de Commissie de liquiditeitsvereisten op basis van een prognose omtrent de uitbetalingen die werd opgesteld na overleg met de verantwoordelijke diensten van de Commissie.

Kasverrichtingen

De begrotingsbeginselen van de EU garanderen dat de totale kasmiddelen voor het jaar volstaan om alle betalingen uit te voeren. De totale bijdragen van de lidstaten zijn in feite gelijk aan het bedrag van de betalingskredieten voor het begrotingsjaar. De bijdragen van de lidstaten worden echter in de loop van het jaar ontvangen in twaalf maandelijke tranches, terwijl de betalingen tot op zekere hoogte seizoensgebonden zijn. Voorts worden de bijdragen van de lidstaten in verband met (gewijzigde) begrotingen die na de 16e van een bepaalde maand (N) zijn goedgekeurd, overeenkomstig Verordening 1150/2000 van de Raad (eigenmiddelenverordening) pas in maand N+2 ter beschikking gesteld, terwijl de daarmee verband houdende betalingskredieten onmiddellijk beschikbaar zijn. Om ervoor te zorgen dat in elke maand de kasmiddelen altijd toereikend zijn om de uit te voeren betalingen te dekken, worden procedures gevolgd om periodiek een prognose van de kasmiddelen te maken. Onder bepaalde voorwaarden kunnen eigen middelen of aanvullende financiering vroegtijdig bij de lidstaten worden afgeroepen. Daarnaast zorgen automatische instrumenten voor kasmiddelenbeheer ervoor dat er dagelijks op elke bankrekening van de Commissie voldoende liquiditeit is om de dagelijkse verrichtingen te kunnen doen.

Garantiefonds

Het fonds wordt beheerd volgens het beginsel dat de activa voldoende liquide moeten zijn om voor de betrokken verbintenissen te kunnen worden gemobiliseerd. Het fonds moet minstens 100 miljoen EUR in portefeuille houden met een looptijd van minder dan 12 maanden, die in monetaire instrumenten moeten worden belegd. Op 31 december 2012 beliepen deze beleggingen inclusief geldmiddelen

250 miljoen EUR. Voorts moet minstens 20 % van de nominale waarde van het fonds bestaan uit monetaire instrumenten, obligaties met vaste rentevoet met een resterende looptijd van minder dan een jaar en obligaties met variabele rentevoet. Op 31 december 2012 bedroeg dit aandeel 52 %.

9. INFORMATIEVERSCHAFFING OVER VERBONDEN PARTIJEN

9.1 VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen van de EU zijn de andere geconsolideerde EU-entiteiten en de leidinggevenden van die entiteiten. Verrichtingen tussen deze entiteiten maken deel uit van de normale verrichtingen van de EU en derhalve gelden er overeenkomstig de boekhoudregels van de EU geen specifieke verplichtingen tot informatieverstopping voor deze verrichtingen.

9.2 RECHTEN VAN LEIDINGGEVENDEN

Voor de informatieverstopping over verrichtingen met verbonden partijen met betrekking tot de leidinggevenden van de EU, werden deze in vijf categorieën onderverdeeld:

Categorie 1: de voorzitter van de Europese Raad, de voorzitter van de Commissie en de voorzitter van het Hof van Justitie.

Categorie 2: de vicevoorzitter van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de EU voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de andere vicevoorzitters van de Commissie.

Categorie 3: de secretaris-generaal van de Raad, de leden van de Commissie, de rechters en de advocaten-generaal van het Hof van Justitie, de voorzitter en de leden van het Gerecht van eerste aanleg, de voorzitter en de leden van het Gerecht voor ambtenarenzaken, de Ombudsman en de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming.

Categorie 4: de voorzitter en de leden van de Rekenkamer.

Categorie 5: de topambtenaren van de instellingen en agentschappen.

Hieronder volgt een overzicht van hun geldelijke rechten. Verdere informatie kan worden gevonden in het Publicatieblad van de EU (L 187 van 8.8.1967, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EU, Euratom) nr. 904/2012 van de Raad van 24 september 2012 (L 269 van 4.10.2012) en L 268 van 20.10.1977, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG, Euratom) nr. 1293/2004 van de Raad van 30 april 2004 (L 243 van 15.7.2004)). Overige informatie kan ook worden gevonden in het Statuut dat bekendgemaakt is op de Europa-website. Het Statuut is het officiële document waarin de rechten en plichten van alle ambtenaren van de EU zijn beschreven. Leidinggevenden hebben geen preferentiële leningen van de EU ontvangen.

GELDELIJKE RECHTEN VAN LEIDINGGEVENDEN

EUR

Rechten (per personeelslid)	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4	Categorie 5
Basissalaris (per maand)	25 351,76	22 963,55 -23 882,09	18 370,84 -20 667,20	19 840,51 -21 126,47	11 681,17 -18 370,84
Verblijfstoelage/Ontheemdingstoelage	15%	15%	15%	15%	16%
Gezinstoelagen:					
Kostwinnerstoelage (% salaris)	2%+170,5	2%+170,52	2%+170,52	2%+170,52	2%+170,52
Kindertoelage	2	372,61	372,61	372,61	372,61
Voorschoolse toelage	372,61	91,02	91,02	91,02	91,02
Schooltoelage of	91,02	252,81	252,81	252,81	252,81
Schooltoelage buiten standplaats	252,81 505,39	505,39	505,39	505,39	505,39
Voorzitterstoelage	n.v.t.	n.v.t.	500 -810,74	n.v.t.	n.v.t.
Representatietoelage	1 418,07	0-911,38	500 -607,71	n.v.t.	n.v.t.
Jaarlijkse reiskosten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Ja
Overdrachten naar lidstaat:					
Schooltoelage*	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
% van salaris*	5%	5%	5%	5%	5%
% van salaris zonder correctiecoëfficiënt	max. 25%	max. 25%	max. 25%	max. 25%	max. 25%
Representatiekosten	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	n.v.t.	n.v.t.
Ambtsaanvaarding:					
Inrichtingskosten	50 703,52	45 927,10 -47 764,18	36 741,68 -41 334,40	39 681,02 -42 252,94	terugbetaald
Reiskosten familie	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Verhuiskosten	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Ambtsneerlegging:					
Inrichtingskosten	25 351,76	22 963,55 -23 882,09	18 370,84 -20 667,20	19 840,51 -21 126,47	terugbetaald
Reiskosten familie	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Verhuiskosten	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald	terugbetaald
Overbrugging (% salaris)**	40% - 65%	40% - 65%	40% - 65%	40% - 65%	n.v.t.
Ziektekostenverzekering	gedekt	gedekt	gedekt	gedekt	facultatief
Pensioen (% salaris, vóór belastingen)	max. 70%	max. 70%	max. 70%	max. 70%	max. 70%
Inhoudingen:					
Gemeenschapsbelasting	8% - 45%	8% - 45%	8% - 45%	8% - 45%	8% - 45%
Ziektekostenverzekering (% salaris)	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%
Speciale heffing op salaris	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%
Pensioenbijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	11,6%
Aantal personen aan het einde van het jaar	3	8	91	27	109

* Met toepassing van de correctiecoëfficiënt.

** Betaald gedurende de eerste drie jaar na vertrek.

10. GEBEURTENISSEN NA DE BALANSDATUM

Op de datum van ondertekening van deze rekeningen zijn er geen relevante punten onder de aandacht gekomen van de rekenplichtige van de Commissie die een afzonderlijke vermelding in deze rubriek zouden vereisen. Evenmin waren dergelijke punten bij hem aangemeld. Bij het opstellen van de jaarrekeningen en de bijbehorende toelichtingen werd gebruik gemaakt van de recentste beschikbare gegevens en dit komt tot uiting in de hierboven opgenomen informatie.

11. CONSOLIDATIEBEREIK

11.1 GECONSOLIDEERDE ENTITEITEN

A. ENTITEITEN WAAROVER ZEGGENSCHAP WORDT UITGEOEFEND (51)

1. Instellingen en raadgevende organen (11)

Europees Parlement	Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming
Europese Raad	Europees Economisch en Sociaal Comité
Europese Commissie	Europese Ombudsman
Comité van de Regio's	Europese Rekenkamer
Hof van Justitie van de Europese Unie	Raad van de Europese Unie
Europese Dienst voor extern optreden	

2. EU-agentschappen (38)

2.1. Uitvoerende agentschappen (6)

Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur	Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie
Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en consumenten	Uitvoerend Agentschap voor het trans-Europees vervoersnetwerk
Uitvoerend Agentschap Onderzoek	Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad

2.2. Gedecentraliseerde agentschappen (32)

Europees Agentschap voor maritieme veiligheid	Europese Autoriteit voor voedselveiligheid
Europees Geneesmiddelenbureau	Europees Spoorwegbureau
Europese Toezichtautoriteit voor het GNSS	Communautair Bureau voor plantenrassen
Europees Chemicaliënagentschap	Communautair Bureau voor visserijcontrole
Fusion for Energy (Europese Gemeenschappelijke Onderneming voor ITER en de ontwikkeling van fusie-energie)	Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving
Eurojust	Europese Politieacademie
Europees Genderinstituut	Europese Politiedienst (Europol)
Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk	Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart
Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding	Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging
Europees Milieuagentschap	Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten
Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding	Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen
Europees Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators	Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie
Europese Bankautoriteit	Europese Autoriteit voor effecten en markten
Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken*	Europese Stichting voor opleiding
Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie	Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden
Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de EU	Harmonisatiebureau voor de interne markt (merken, tekeningen en modellen)

3. Overige entiteiten waarover zeggenschap wordt uitgeoefend (2)

Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (in liquidatie)	Europees Instituut voor innovatie en technologie
--	--

B. GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERNEMINGEN (5)

Internationale ITER-Organisatie voor fusie-energie	Gemeenschappelijke onderneming Galileo in liquidatie
Gemeenschappelijke onderneming SESAR	Gemeenschappelijke onderneming IMI
Gemeenschappelijke onderneming FCH	

C. GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN (4)

* Voor het eerst geconsolideerd in 2012.

11.2 NIET-GECONSOLIDEERDE ENTITEITEN

Hoewel de EU de activa beheert van de hieronder vermelde entiteiten, voldoen deze niet aan de consolidatievereisten en zijn zij derhalve niet in de rekening van de EU opgenomen.

11.2.1 Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)

Het EOF is het voornaamste instrument voor het verstrekken van ontwikkelingssamenwerking van de EU in de landen van Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-staten) en de landen en gebieden overzee (LGO). Het Verdrag van Rome van 1957 voorzag al in de oprichting van dit fonds om technische en financiële bijstand te verlenen, oorspronkelijk aan de Afrikaanse landen die toen nog niet onafhankelijk waren en waarmee sommige landen historische banden hadden.

Het EOF wordt niet gefinancierd uit de EU-begroting doch met rechtstreekse bijdragen van de lidstaten, die in het kader van onderhandelingen worden vastgelegd. De Commissie en de EIB beheren de middelen van het EOF. Elk EOF wordt gewoonlijk voor een periode van ongeveer vijf jaar gesloten. Sinds de sluiting van de eerste partnerschapsovereenkomst in 1964 volgen de EOF-programmeringscycli in het algemeen die van de partnerschapsovereenkomsten.

Het EOF heeft een eigen Financieel Reglement (PB L 78 van 19.3.2008) dat voorziet in de presentatie van eigen financiële staten, los van deze van de EU. De jaarrekening en het middelenbeheer van het EOF vallen onder de externe controle van de Rekenkamer en het Europees Parlement. Ter informatie zijn de balans en de economische resultatenrekening van het 8e, 9e en 10e EOF hieronder opgenomen:

BALANS – 8e, 9e en 10e EOF

miljoen EUR

	31.12.2012	31.12.2011
Niet-vlottende activa	438	380
Vlottende activa	2 094	2 510
TOTAAL ACTIVA	2 532	2 890
Vlottende passiva	(1 057)	(1 033)
Niet-vlottende passiva	(40)	-
TOTAAL PASSIVA	(1 097)	(1 033)
NETTOACTIVA	1 435	1 857
MIDDELEN EN RESERVES		
Afgeroepen middelen van het fonds	29 579	26 979
Overige reserves	2 252	2 252
Van vorige jaren overgedragen economisch resultaat	(27 374)	(24 674)
Economisch resultaat van het jaar	(3 023)	(2 700)
NETTOACTIVA	1 435	1 857

STAAT VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN – 8e, 9e en 10e EOF

miljoen EUR

	2012	2011
Beleidsontvangsten	124	99
Beleidsuitgaven	(3 017)	(2 702)
Administratieve uitgaven	(107)	(75)
TEKORT VAN BELEIDSACTIVITEITEN	(3 001)	(2 679)
Financiële activiteiten	(22)	(21)
ECONOMISCH RESULTAAT VAN HET JAAR	(3 023)	(2 700)

11.2.2 Gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering

In het kader van het ziektekostenstelsel wordt de ziektekostenverzekering geregeld van de personeelsleden van de verschillende organen van de EU. De middelen van het ziektekostenstelsel zijn eigendom van het stelsel en worden niet door de EU gecontroleerd, hoewel de financiële activa van het stelsel door de Commissie worden beheerd. Het stelsel wordt gefinancierd met bijdragen van zijn leden (personeelsleden) en van de werkgevers (de instellingen/agentschappen/organen). Alle overschotten blijven binnen het stelsel.

Het stelsel heeft vier verschillende entiteiten. Het belangrijkste stelsel heeft betrekking op de personeelsleden van de instellingen en agentschappen van de EU en drie kleinere stelsels hebben betrekking op de personeelsleden van het Europees Universitair Instituut, de Europese scholen en de personeelsleden die buiten de EU werkzaam zijn zoals personeelsleden in de delegaties van de EU. De totale activa van het stelsel bedroegen op 31 december 2012 296 miljoen EUR (2011: 294 miljoen EUR).

11.2.3 Garantiefonds voor deelnemers

Bepaalde voorfinancieringen die in het kader van het zevende kaderprogramma voor onderzoek en technologische ontwikkeling (KP7) worden betaald, worden daadwerkelijk gedekt door het Garantiefonds voor deelnemers. Het bedrag van de in 2012 uitbetaalde voorfinanciering beliep in totaal 4 miljard EUR (2011: 3,3 miljard EUR). Dit fonds is een aparte entiteit van de Europese Commissie en is niet geconsolideerd in deze rekening.

Het is een instrument voor onderlinge verzekering, dat is opgezet om de financiële risico's van de EU en de deelnemers te dekken tijdens de uitvoering van indirecte maatregelen van KP7, aangezien het kapitaal en de rente ervan een uitvoeringsgarantie vormen. Alle deelnemers aan indirecte maatregelen die de vorm van een subsidie aannemen, dragen 5 % van de totale bijdrage van de EU bij aan het kapitaal van het Garantiefonds voor deelnemers voor de duur van de maatregel. Als zodanig zijn de deelnemers de eigenaars van het Garantiefonds voor deelnemers en de EU, vertegenwoordigd door de Commissie, treedt alleen op als hun uitvoerend agent. Aan het einde van een indirecte maatregel dienen de deelnemers hun bijdrage in het kapitaal volledig terug te krijgen, behalve wanneer het Garantiefonds voor de deelnemers verlies lijdt doordat begunstigden in gebreke blijven. In dat geval dienen de deelnemers minstens 80 % van hun bijdrage terug te krijgen. Het Garantiefonds voor deelnemers staat garant voor de financiële belangen van zowel de EU als de deelnemers.

Op 31 december 2012 beliepen de activa van het Garantiefonds in totaal 1 452 miljoen EUR (2011: 1 171 miljoen EUR). De middelen van het Garantiefonds voor deelnemers zijn eigendom van het fonds en worden niet door de EU gecontroleerd, hoewel de financiële activa van het stelsel door de EIB worden beheerd.

EUROPESE UNIE

**SAMENGEVOEGDE
VERSLAGEN OVER DE
UITVOERING VAN DE BEGROTING
EN TOELICHTINGEN DAARBIJ***

BEGROTINGSJAAR 2012

** Opgelet: doordat de cijfers afgerond zijn tot miljoen euro, kan het lijken alsof sommige financiële gegevens in deze begrotingstabellen niet correct zijn opgeteld.*

INHOUDSOPGAVE

Blz.

DEEL II: SAMENGEVOEGDE VERSLAGEN OVER DE UITVOERING VAN DE BEGROTING EN TOELICHTINGEN DAARBIJ

1. Resultaat van de uitvoering van de EU-begroting en toelichtingen daarbij:

1.1 EU-begrotingsresultaat	95
1.2 Afstemming van het economisch resultaat op het begrotingsresultaat	95
1.3 Staat van vergelijking van de begroting en de werkelijke bedragen	96

Samengevoegde verslagen over de uitvoering van de begroting

2. Ontvangsten: overzicht van de uitvoering van de ontvangstenzijde van de begroting 109

3. Uitgaven:

3.1 Samenstelling en ontwikkeling van de vastleggings- en betalingskredieten per rubriek van het financieel kader	110
3.2 Besteding van de vastleggingskredieten per rubriek van het financieel kader	110
3.3 Besteding van de betalingskredieten per rubriek van het financieel kader	112
3.4 Ontwikkeling van de nog betaalbaar te stellen vastleggingen per rubriek van het financieel kader	113
3.5 Samenstelling van de nog betaalbaar te stellen vastleggingen naar jaar van oorsprong per rubriek van het financieel kader	113
3.6 Samenstelling en ontwikkeling van de vastleggings- en betalingskredieten per beleidsterrein	114
3.7 Besteding van de vastleggingskredieten per beleidsterrein	115
3.8 Besteding van de betalingskredieten per beleidsterrein	116
3.9 Ontwikkeling van de nog betaalbaar te stellen vastleggingen per beleidsterrein	118
3.10 Samenstelling van de nog betaalbaar te stellen vastleggingen naar jaar van oorsprong per beleidsterrein	120

4. Instellingen en agentschappen:

4.1 Overzicht van de uitvoering van de ontvangstenzijde van de begroting per instelling	122
4.2 Besteding van de vastleggings- en betalingskredieten per instelling	123
4.3 Inkomsten agentschap: begrotingsramingen, vastgestelde rechten en ontvangen bedragen	125
4.4 Vastleggings- en betalingskredieten per agentschap	127
4.5 Begrotingsresultaat met inbegrip van de agentschappen	129

RESULTAAT VAN DE UITVOERING VAN DE EU-BEGROTING

1.1 EU-BEGROTINGSRESULTAAT

miljoen EUR

	2012	2011
Ontvangsten van het begrotingsjaar	139 541	130 000
Betalingen uit de kredieten van het lopende jaar	(137 738)	(128 043)
Naar jaar n+1 overgedragen betalingskredieten	(936)	(1 019)
Annulering van niet-bestede betalingskredieten overgedragen uit jaar n-1	92	457
Wisselkoersverschillen voor het jaar	60	97
Begrotingsresultaat*	1 019	1 492

* Waarvan de EVA goed is voor (4) miljoen EUR in 2012 en (5) miljoen EUR in 2011.

Het begrotingsoverschot voor de EU (1 023 miljoen EUR) wordt in de loop van het volgende jaar terugbetaald aan de lidstaten door een vermindering van de bedragen die de lidstaten voor dat jaar zijn verschuldigd.

1.2 AFSTEMMING VAN HET ECONOMISCH RESULTAAT OP HET BEGROTINGSRESULTAAT

miljoen EUR

	2012	2011
ECONOMISCH RESULTAAT VAN HET JAAR	(5 329)	(1 789)
Ontvangsten		
Rechten die in het lopende jaar zijn vastgesteld, maar nog niet geïnd zijn	(2 000)	(371)
Rechten die in vorige jaren zijn vastgesteld en in het lopende jaar geïnd zijn	4 582	2 072
Toegerekende baten (netto)	(38)	(236)
Uitgaven		
Toegerekende uitgaven (netto)	(1 933)	3 410
Uitgaven van een vorig jaar betaald in het lopende jaar	(2 695)	(936)
Netto-effect voorfinanciering	1 210	1 131
Betalingskredieten overgedragen naar volgend jaar	(4 666)	(1 211)
Betalingen gedaan uit overdrachten en annulering van niet-gebruikte betalingskredieten	4 768	2 000
Mutaties in voorzieningen	7 805	(2 109)
Overige	(670)	(378)
Economisch resultaat agentschappen en EGKS	(15)	(91)
BEGROTINGSRESULTAAT VAN HET JAAR	1 019	1 492

1.3 STAAT VAN VERGELIJKING VAN DE BEGROTING EN DE WERKELIJKE BEDRAGEN

1.3.1 ONTVANGSTEN

miljoen EUR

	Oorspronkelijke begroting	Definitieve begroting	Werkelijke ontvangsten
1. Eigen middelen	127 512	128 655	128 886
<i>Waarvan douanerechten</i>	19 171	16 701	16 261
<i>Waarvan btw</i>	14 499	14 546	14 648
<i>Waarvan bni</i>	93 719	97 284	97 856
3. Overschotten, saldi en aanpassingen	0	1 994	2 041
4. Ontvangsten afkomstig van personen die verbonden zijn aan de instellingen en andere EU-organen	1 312	1 312	1 236
5. Ontvangsten voortvloeiende uit de administratieve werking van de instellingen	60	68	612
6. Bijdragen en terugbetalingen in het kader van EU-overeenkomsten en programma's	50	50	2 928
7. Achterstandsrente en geldboeten	123	3 648	3 807
8. Opgenomen en verstrekte leningen	0	0	0
9. Diverse ontvangsten	30	30	31
Totaal	129 088	135 758	139 541

1.3.2 VASTLEGGINGEN PER RUBRIEK VAN HET FINANCIËEL KADER

miljoen EUR

	Oorspronkelijke begroting	Definitieve begroting*	Vastleggingen
1. Duurzame groei	67 506	70 842	69 000
2. Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	59 976	62 198	60 817
3. Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	2 065	2 994	2 892
4. De EU als mondiale partner	9 406	9 931	9 753
5. Administratie	8 280	9 113	8 822
6. Compensaties	0	0	0
Totaal	147 232	155 077	151 284

1.3.3 VASTLEGGINGEN PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

	Oorspronkelijke begroting	Definitieve begroting*	Vastleggingen
01 Economische en financiële zaken	611	536	535
02 Ondernemingen	1 148	1 276	1 236
03 Mededinging	92	96	94
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	11 581	11 818	11 782
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	58 587	60 877	59 514
06 Mobiliteit en vervoer	1 664	1 754	1 713
07 Milieu- en klimaatactie	493	508	496
08 Onderzoek	5 930	7 618	7 059
09 Informatiemaatschappij en media	1 678	1 985	1 878
10 Eigen onderzoek	411	932	494
11 Maritieme zaken en visserij	1 033	1 011	1 007
12 Interne markt	101	107	101
13 Regionaal beleid	42 045	42 662	42 647
14 Belastingen en douane-unie	143	147	144
15 Onderwijs en cultuur	2 697	3 292	3 088
16 Communicatie	262	271	265
17 Gezondheid en consumentenbescherming	687	653	639
18 Binnenlandse zaken	1 264	1 322	1 290
19 Externe betrekkingen	4 817	4 969	4 872
20 Handel	104	106	104
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-landen	1 498	1 733	1 719
22 Uitbreiding	1 088	1 166	1 135
23 Humanitaire hulp	900	1 299	1 294
24 Fraudebestrijding	79	79	79
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	194	204	196
26 Administratie van de Commissie	1 017	1 200	1 149

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

27 Begroting	69	63	61
28 Audit	12	12	12
29 Statistiek	134	144	135
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	1 335	1 321	1 318
31 Taalkundige diensten	399	477	435
32 Energie	718	764	731
33 Justitie	218	233	222
40 Reserves	759	461	0
90 Overige instellingen	3 464	3 983	3 841
Totaal	147 232	155 077	151 284

* Met inbegrip van gewijzigde begrotingen, overgedragen kredieten en bestemmingsontvangsten.

1.3.4 UITGAVEN PER RUBRIEK VAN HET FINANCIËEL KADER

miljoen EUR

	Oorspronkelijke begroting	Definitieve begroting*	Gedane betalingen
1. Duurzame groei	55 337	63 753	61 585
2. Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	57 034	60 409	59 096
3. Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	1 484	2 477	2 375
4. De EU als mondiale partner	6 955	7 182	7 064
5. Administratie	8 278	9 824	8 564
6. Compensaties	0	0	0
Totaal	129 088	143 644	138 683

1.3.5 UITGAVEN PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

	Oorspronkelijke begroting	Definitieve begroting*	Gedane betalingen
01 Economische en financiële zaken	511	493	484
02 Ondernemingen	1 079	1 395	1 271
03 Mededinging	92	103	92
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	9 075	11 755	11 699
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	55 880	59 242	57 948
06 Mobiliteit en vervoer	1 079	1 156	1 105
07 Milieu- en klimaatactie	393	409	382
08 Onderzoek	4 218	6 245	5 307
09 Informatiemaatschappij en media	1 357	1 776	1 501
10 Eigen onderzoek	404	893	466
11 Maritieme zaken en visserij	806	757	745
12 Interne markt	98	112	99
13 Regionaal beleid	35 538	38 282	38 254
14 Belastingen en douane-unie	110	140	130
15 Onderwijs en cultuur	2 112	3 059	2 761
16 Communicatie	253	278	256
17 Gezondheid en consumentenbescherming	592	652	635
18 Binnenlandse zaken	756	860	835
19 Externe betrekkingen	3 276	3 271	3 233
20 Handel	102	111	105
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-landen	1 310	1 475	1 429
22 Uitbreiding	921	976	943
23 Humanitaire hulp	842	1 141	1 128
24 Fraudebestrijding	74	83	71
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	193	219	195
26 Administratie van de Commissie	1 001	1 343	1 149
27 Begroting	69	73	61

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

28 Audit	12	13	12
29 Statistiek	122	148	128
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	1 335	1 321	1 318
31 Taalkundige diensten	399	501	433
32 Energie	1 339	782	723
33 Justitie	187	206	190
40 Reserves	90	0	0
90 Overige instellingen	3 464	4 376	3 596
Totaal	129 088	143 644	138 683

* Met inbegrip van gewijzigde begrotingen, overgedragen kredieten en bestemmingsontvangsten.

Het bedrag van de vastleggingskredieten in de oorspronkelijk goedgekeurde begroting, die op 1 december 2011 door de voorzitter van het Europees Parlement werd ondertekend, werd vastgelegd op 129 088 miljoen EUR, voor 127 512 miljoen EUR uit eigen middelen te financieren. De geraamde ontvangsten en uitgaven in de oorspronkelijke begroting worden doorgaans in de loop van het begrotingsjaar aangepast en die wijzigingen worden in gewijzigde begrotingen opgenomen. Wijzigingen in de eigenmiddelenbetalingen op basis van het bni garanderen dat de begrote ontvangsten precies overeenstemmen met de begrote uitgaven. In overeenstemming met het evenwichtsbeginsel moeten de ontvangsten en de uitgaven van de begroting (betalingskredieten) in evenwicht zijn.

Ontvangsten:

In 2012 werden zes gewijzigde begrotingen goedgekeurd. Met inachtneming van die gewijzigde begrotingen bedroegen de definitieve ontvangsten voor de begroting 2012 in totaal 135 758 miljoen EUR. Die werden voor een totaal van 128 655 miljoen EUR (dus 1 143 miljoen EUR meer dan oorspronkelijk geraamd) uit eigen middelen gefinancierd en voor de rest uit andere ontvangsten. De grotere behoefte aan financiering van betalingskredieten werd voornamelijk gedekt door in gewijzigde begroting nr. 6/2012 3 525 miljoen EUR aan geldboeten en achterstandsrente op te nemen.

Wat het resultaat van de eigen middelen betreft, lag de inning van traditionele eigen middelen dicht bij de geraamde bedragen. De begrotingsramingen werden gewijzigd bij het opstellen van gewijzigde begroting nr. 4/2012 (verlaging met 1 520 miljoen EUR volgens de nieuwe macro-economische prognoses van het voorjaar 2012). Bij de gewijzigde begroting nr. 6/2012 werden de begrotingsramingen opnieuw gewijzigd om rekening te houden met het werkelijke ritme van inning. Ze werden nogmaals verlaagd met 950 miljoen EUR.

De definitieve btw- en bni-betalingen van de lidstaten lagen ook dicht bij de laatste begrotingsraming. De verschillen tussen de geraamde bedragen en de werkelijk betaalde bedragen worden veroorzaakt door de verschillen tussen de eurokoersen die voor begrotingsdoeleinden zijn gebruikt en de koersen die golden op het ogenblik waarop de lidstaten die geen deel uitmaken van de EMU, hun betalingen daadwerkelijk hebben verricht.

Uitgaven:

Het jaar 2012 was het zesde en voorlaatste jaar van de huidige programmeringsperiode 2007-2013. Alle grote programma's waren op kruissnelheid en er stroomden aanzienlijk meer betalingsverzoeken binnen, wat normaal is naarmate de cyclus ten einde loopt. Gelet op de algemene context van begrotingsconsolidatie in de lidstaten bleef de goedgekeurde begroting voor 2012 eerder conservatief. De combinatie van een aanzienlijk bedrag aan onbetaalde betalingsverzoeken van 2011 en de toenemende verzoeken om vergoeding legde hoge druk op de betalingskredieten, die in het jaar moest worden aangepakt met voorzichtig begrotingsbeheer en uiteindelijk door middel van een gewijzigde begroting.

Wat de vastleggingen betreft, werden de goedgekeurde begroting en bijgevolg de politieke doelstellingen volledig uitgevoerd (99,6 %). De meeste opmerkelijke aanpassingen door middel van gewijzigde begrotingen in het betrokken jaar betroffen verhogingen van 650 miljoen EUR voor ITER, overeenkomstig het akkoord van december 2011 voor zijn financiering, en 688 miljoen EUR voor de mobilisatie van het Solidariteitsfonds van de EU, wat per definitie onvoorzienbare uitgaven zijn. In gewijzigde begroting nr. 6/2012 werden de vastleggingen verlaagd met 142 miljoen EUR, door ongebruikte bedragen naar de marge terug te brengen, met name in verband met de reserve voor internationale visserijovereenkomsten en programma's voor de uitroeiing en monitoring van dierziekten.

Het totale bedrag van betalingskredieten werd aan het einde van het jaar verhoogd door middel van gewijzigde begroting nr. 6/2012 voor een bedrag van 6 miljard EUR, waardoor de oorspronkelijke begroting met 4,8 % werd verhoogd. Het gebrek aan betalingen trof zo goed als alle rubrieken en in het bijzonder rubriek 1b Cohesie voor groei en werkgelegenheid. Er zij ook aan herinnerd dat de afgesproken 6 miljard EUR 3 miljard EUR lager was dan het door de Commissie gevraagde bedrag. Ten slotte eindigde het jaar 2012 met uitstaande betalingsverzoeken van 16,2 miljard EUR voor de huidige programmeringsperiode van het cohesiebeleid (2007-2013) en nog eens 1,1 miljard EUR voor de afsluiting van de programma's 2000-2006. Deze bedragen zullen in 2013 moeten worden betaald. Net als bij de vastleggingen werd het begrotingsonderdeel voor het Solidariteitsfonds van de EU in de loop van het jaar versterkt met 688 miljoen EUR aan betalingskredieten. De ongebruikte goedgekeurde betalingskredieten beliepen 1 102 miljoen EUR

(2011: 1 582 miljoen EUR) en na de overdracht naar 2013 vervalt een totaal van 166 miljoen EUR (2011: 562 miljoen EUR).

In het verslag over het begrotings- en financieel beheer – Begrotingsjaar 2012 van de Commissie, deel A (overzicht op begrotingsniveau) en deel B (over elke rubriek van het meerjarig financieel kader afzonderlijk), is een gedetailleerde analyse opgenomen van de begrotingsaanpassingen, hun specifieke context, hun motivering en hun effect.

TOELICHTINGEN BIJ DE UITVOERING VAN DE EU-BEGROTING

1. Algemeen overzicht

De begrotingsboekhouding wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 (PB L 298 van 26.10.2012) houdende vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (hierna „het Financieel Reglement” genoemd) en Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1268/2012 van de Commissie van 29 oktober 2012 houdende uitvoeringsvoorschriften van dat Financieel Reglement. De algemene begroting, het voornaamste instrument van het financiële beleid van de Unie, is het besluit waarbij elk jaar de ontvangsten en uitgaven van de Unie worden geraamd en toegestaan.

Elk jaar maakt de Commissie voor het komende jaar een raming op van de ontvangsten en uitgaven van alle instellingen en stelt zij een ontwerpbegroting op die zij bij de begrotingsautoriteit indient. Op basis van deze ontwerpbegroting stelt de Raad zijn standpunt vast, waarover de twee takken van de begrotingsautoriteit vervolgens onderhandelen. De vaststelling van het gemeenschappelijk ontwerp wordt geconstateerd door de voorzitter van het Parlement, die daarmee de begroting uitvoerbaar maakt. De uitvoering van de begroting is een opdracht die vooral toevalt aan de Commissie.

De **begrotingsstructuur** bestaat voor de Commissie uit administratieve en beleidskredieten. De overige instellingen hebben alleen administratieve kredieten. De begroting onderscheidt nog twee soorten kredieten: niet-gesplitste en gesplitste kredieten. Niet-gesplitste kredieten zijn bestemd voor de financiering van acties die beperkt zijn tot het jaar (en voldoen aan het jaarperiodiciteitsbeginsel). De gesplitste kredieten zijn ingevoerd om het jaarperiodiciteitsbeginsel te verzoenen met het beheer van meerjarenacties. Ze zijn bedoeld om voornamelijk meerjarige operaties te dekken. De gesplitste kredieten bestaan uit vastleggingskredieten en betalingskredieten:

- **vastleggingskredieten**: dekken de totale kosten van de juridische verbintenissen die in het begrotingsjaar zijn aangegaan voor maatregelen waarvan de tenuitvoerlegging zich over verschillende begrotingsjaren uitstrekt. De begrotingsvastleggingen voor acties die zich over meer dan één begrotingsjaar uitstrekken, mogen echter door middel van jaartranches over verschillende jaren worden gespreid wanneer het basisbesluit daarin voorziet;
- **betalingskredieten**: dekken de uitgaven die voortvloeien uit de nakoming van de verplichtingen die in het begrotingsjaar en/of in vorige begrotingsjaren zijn aangegaan.

Herkomst van de kredieten

De belangrijkste bron van kredieten is de EU-begroting van het lopende jaar. Daarnaast bestaan nog andere soorten kredieten die voortvloeien uit de bepalingen van het Financieel Reglement. Het gaat om kredieten die afkomstig zijn van vorige begrotingsjaren of uit externe bronnen.

- De **oorspronkelijke begrotingskredieten** die voor het lopende jaar zijn goedgekeurd, kunnen worden aangevuld met **overschrijvingen** tussen begrotingsonderdelen en door gewijzigde begrotingen.
- De huidige begroting wordt ook aangevuld met van het vorige jaar **overgedragen kredieten** of wederopgevoerde kredieten. Dit zijn: i) niet-gesplitste betalingskredieten die van rechtswege uitsluitend naar het volgende begrotingsjaar kunnen worden overgedragen; ii) bij besluit van de instellingen overgedragen kredieten in een van de twee volgende gevallen: de voorbereidende stadia zijn beëindigd, of de rechtsgrondslag is laat in het jaar goedgekeurd. Naar aanleiding van vrijmakingen wederopgevoerde kredieten: hierbij gaat het om vastleggingskredieten met betrekking tot de structuurfondsen die opnieuw in de begroting worden opgenomen nadat zij zijn vrijgemaakt. Deze wederopvoering geschiedt bij wijze van uitzondering indien de Commissie een fout heeft begaan of het bedrag onmisbaar blijkt voor de uitvoering van het programma.
- **Bestemmingsontvangsten**, die bestaan uit:

- i) terugbetalingen die bestemd zijn voor het begrotingsonderdeel ten laste waarvan de oorspronkelijke uitgave kwam en die onbeperkt kunnen worden overgedragen;
- ii) EVA-kredieten: de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte voorziet in een financiële deelneming van haar leden aan bepaalde activiteiten in de EU-begroting. De betrokken begrotingsonderdelen en de uitgetrokken bedragen worden gepubliceerd in bijlage III bij de EU-begroting. De betrokken onderdelen worden verhoogd met de EVA-bijdrage. De kredieten die aan het einde van het jaar niet zijn gebruikt, worden geannuleerd en aan de EER-landen terugbetaald;
- iii) ontvangsten van derden/andere landen die met de EU overeenkomsten hebben gesloten die voorzien in een financiële deelneming in EU-activiteiten: de in verband hiermee ontvangen bedragen worden beschouwd als van derden afkomstige ontvangsten en zijn bestemd voor de desbetreffende begrotingsonderdelen (vaak op het gebied van onderzoek), en kunnen onbeperkt worden overgedragen;
- iv) werken voor derden: in het kader van hun onderzoeksactiviteiten kunnen de EU-onderzoekscentra werkzaamheden verrichten voor externe organisaties. Zoals de ontvangsten van derden zijn de werken voor derden voor bepaalde begrotingsonderdelen bestemd en kunnen zij onbeperkt worden overgedragen; en
- v) na terugstorting van vooruitbetalingen wederopgevoerde kredieten: het gaat om EU-middelen die door de begunstigden zijn terugbetaald en die onbeperkt kunnen worden overgedragen.

Samenstelling van de toegestane kredieten

- Oorspronkelijke begroting = kredieten goedgekeurd in december van jaar n-1;
- *Definitieve begrotingskredieten* = oorspronkelijke in de begroting opgenomen kredieten + kredieten van gewijzigde begrotingen + overschrijvingen + aanvullende kredieten;
- *Aanvullende kredieten* = bestemmingsontvangsten (zie boven) + van het vorige begrotingsjaar overgedragen kredieten en naar aanleiding van vrijmakingen wederopgevoerde kredieten.

1.1 BEGROTINGSRESULTAAT VOOR HET JAAR

De eigen middelen worden geboekt op basis van de bedragen waarmee de door de lidstaten voor de Commissie geopende rekeningen in de loop van het jaar worden gecrediteerd. In het geval van een overschot omvatten de ontvangsten ook het begrotingsresultaat van het vorige begrotingsjaar. De overige ontvangsten worden geboekt op basis van de in de loop van het jaar werkelijk geïnde bedragen.

Voor de berekening van het begrotingsresultaat van het jaar worden onder uitgaven verstaan de betalingen uit de betalingskredieten van het jaar, vermeerderd met de kredieten van hetzelfde jaar die naar het volgende jaar zijn overgedragen. De betalingen uit de betalingskredieten van het jaar zijn die welke uiterlijk op 31 december van dat begrotingsjaar door de rekenplichtige worden verricht. Voor het ELGF worden als betalingen geboekt die welke de lidstaten tussen 16 oktober n-1 en 15 oktober n hebben verricht, voor zover de vastlegging en de betalingsopdracht uiterlijk op 31 januari n+1 door de rekenplichtige zijn ontvangen. Ten aanzien van de uitgaven van het ELGF kan een later conformiteitsbesluit worden genomen, nadat in de lidstaten controles zijn verricht.

Het begrotingsresultaat bestaat uit twee delen: het resultaat van de EU en het resultaat van de deelneming van de EVA-landen die lid zijn van de EER. Overeenkomstig artikel 15 van Verordening nr. 1150/2000 betreffende de eigen middelen weerspiegelt dit resultaat het verschil tussen:

- de totale begrotingsontvangsten van het begrotingsjaar; en
- het bedrag van de betalingen uit de kredieten van dat begrotingsjaar, vermeerderd met de betalingskredieten van hetzelfde jaar die naar het volgende jaar zijn overgedragen.

Dit verschil wordt vermeerderd of verminderd met:

- het nettobedrag dat voortvloeit uit de annulering van uit vorige jaren overgedragen betalingskredieten en de bij de betalingen door veranderingen van de wisselkoersen van de euro opgetreden overschrijvingen van de niet-gesplitste kredieten die van het vorige jaar zijn overgedragen;

- het saldo dat voortvloeit uit de in het begrotingsjaar geboekte wisselkoerswinsten en -verliezen.

Het begrotingsresultaat wordt het volgende jaar terugbetaald aan de lidstaten door een vermindering van de bedragen die zij voor dat begrotingsjaar zijn verschuldigd.

Van het vorige begrotingsjaar overgedragen kredieten die betrekking hebben op bijdragen van en werkzaamheden voor derden worden uiteraard nooit geannuleerd en worden opgenomen onder de aanvullende kredieten voor het begrotingsjaar. Dit verklaart het verschil tussen de van het voorafgaande jaar overgedragen kredieten in de verslagen over de uitvoering van de begroting 2012 en de naar het volgende jaar overgedragen kredieten in de verslagen over de uitvoering van de begroting 2011. De betalingskredieten voor wederaanwending en de na terugstorting van vooruitbetalingen wederopgevoerde kredieten maken geen deel uit van het resultaat van het begrotingsjaar.

De overgedragen betalingskredieten omvatten: overdrachten van rechtswege en overdrachten bij besluit. De annulering van niet-gebruikte betalingskredieten die van het vorige jaar zijn overgedragen toont de annuleringen van kredieten die van rechtswege zijn overgedragen en kredieten die bij besluit zijn overgedragen. Dit omvat ook de daling van bestemmingsontvangsten die naar het volgende jaar zijn overgedragen in vergelijking met 2011.

1.2 AFSTEMMING VAN HET ECONOMISCH RESULTAAT OP HET BEGROTINGRESULTAAT

Het economisch resultaat van het jaar is berekend op transactiebasis. Doch het begrotingsresultaat is gebaseerd op het gewijzigdekasbeginsel, zoals bepaald in het Financieel Reglement. Aangezien beide resultaten het gevolg zijn van dezelfde onderliggende verrichtingen, is het nuttig om na te gaan of zij op elkaar kunnen worden afgestemd. In onderstaande tabel is deze afstemming opgenomen, met vermelding van de belangrijkste afgestemde bedragen, opgesplitst in ontvangsten en uitgaven.

Afstemmingsposten – Ontvangsten

De werkelijke begrotingsontvangsten van een begrotingsjaar zijn gelijk aan de bedragen die worden geïnd van in de loop van het jaar vastgestelde rechten en de bedragen die worden geïnd van rechten die in vorige jaren zijn vastgesteld. Daarom moeten de **rechten die in het lopende jaar zijn vastgesteld maar nog niet geïnd zijn**, ten behoeve van de afstemming van het economisch resultaat worden afgetrokken, aangezien zij geen deel uitmaken van de begrotingsontvangsten. Daarentegen moeten de **rechten die in vorige jaren zijn vastgesteld en in het lopende jaar geïnd zijn**, ten behoeve van de afstemming bij het economisch resultaat worden opgeteld.

De **netto toegerekende baten** bestaan hoofdzakelijk uit toegerekende baten voor landbouwheffingen, eigen middelen en rente en dividenden. Alleen het netto-effect, d.w.z. de toegerekende baten voor het lopende jaar verminderd met de teruggeboekte toegerekende baten van vorig jaar, wordt in aanmerking genomen.

Afstemmingsposten – Uitgaven

De **netto toegerekende uitgaven** bestaan hoofdzakelijk uit uitgaven die zijn toegerekend met het oog op afsluiting aan het einde van het jaar, d.w.z. subsidiabele uitgaven die begunstigden van EU-middelen hebben gedaan, maar nog niet aan de Commissie hebben gedeclareerd.

Hoewel toegerekende uitgaven niet als begrotingsuitgaven worden beschouwd, maken de betalingen die **in het lopende jaar zijn verricht in verband met facturen die in vorige jaren zijn geboekt**, wel deel uit van de begrotingsuitgaven van het lopende jaar.

Het **netto-effect van voorfinanciering** is de combinatie van 1) de nieuwe voorfinancieringsbedragen die in het lopende jaar zijn betaald en als begrotingsuitgaven van het jaar geboekt zijn, en 2) de goedkeuring van de voorfinancieringen die in het lopende jaar of in vorige jaren werden betaald ingevolge de aanvaarding van subsidiabele kosten. De laatste zijn wel toegerekende uitgaven, doch geen uitgave in de begrotingsboekhouding, aangezien de aanvankelijke voorfinanciering reeds als een begrotingsuitgave werd beschouwd op het ogenblik van de betaling.

Naast de betalingen die verricht zijn uit de kredieten van het jaar, dienen de kredieten voor dat jaar die **naar het volgende jaar worden overgedragen**, ook in aanmerking te worden genomen voor de berekening van het begrotingsresultaat van het jaar (overeenkomstig artikel 15 van Verordening nr. 1150/2000). Hetzelfde geldt voor begrotingsbetalingen die in het lopende jaar zijn gedaan uit **overgedragen kredieten en de annulering van niet-gebruikte betalingskredieten**.

De **mutatie in de voorzieningen** heeft betrekking op ramingen die aan het einde van het jaar in de boekhouding op transactiebasis zijn gedaan (hoofdzakelijk personeelsbeloningen) die geen invloed hebben op de begrotingsboekhouding. **Andere afstemmingsbedragen** zijn verschillende elementen zoals de waardevermindering van activa, de aankoop van activa, financiëleleaseverplichtingen en financiële participaties, waarvan de behandeling in de begrotingsboekhouding en in de boekhouding op transactiebasis verschilt.

2. VERSLAGEN OVER DE UITVOERING VAN DE BEGROTING: ONTVANGSTEN

De verslagen over de uitvoering van de begroting zijn gepresenteerd volgens deze toelichtingen.

De grote meerderheid van ontvangsten komt voort uit eigen middelen. Dit is vastgelegd in artikel 311 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, dat bepaalt: „De begroting wordt, onverminderd andere ontvangsten, volledig uit eigen middelen gefinancierd.” Het grootste deel van de begrotingsuitgaven wordt uit de eigen middelen gefinancierd. De andere ontvangsten vertegenwoordigen slechts een klein deel van de totale financiering.

De eigen middelen kunnen worden ingedeeld in de volgende categorieën:

- (1) De traditionele eigen middelen omvatten douanerechten en suikerheffingen. Deze eigen middelen zijn verschuldigd door marktdeelnemers en worden geïnd door de lidstaten in naam van de EU. Toch behouden de lidstaten 25 % als vergoeding voor hun inningskosten. Douanerechten worden geheven op de invoer van producten die uit derde landen komen, aan tarieven die gebaseerd zijn op het gemeenschappelijk douanetarief. Suikerheffingen worden door de suikerproducenten betaald om de uitvoerrestituties voor suiker te financieren. De traditionele eigen middelen zijn gewoonlijk goed voor circa 13 % van de totale ontvangsten uit eigen middelen.
- (2) De eigen middelen gebaseerd op de belasting op de toegevoegde waarde (btw) worden geheven op basis van de btw-grondslagen van de lidstaten, die voor dit doel geharmoniseerd worden volgens de regels van de EU. Hetzelfde percentage wordt geheven op de geharmoniseerde grondslag van elke lidstaat. De btw-grondslag die in aanmerking dient te worden genomen, wordt echter afgetopt op 50 % van het bni van elke lidstaat. De btw-middelen zijn gewoonlijk goed voor ongeveer 12 % van de ontvangsten uit eigen middelen.
- (3) De bni-middelen worden gebruikt om de ontvangsten en uitgaven van de begroting in evenwicht te brengen, d.w.z. om dat deel van de begroting te financieren dat niet gedekt wordt door andere bronnen van ontvangsten. Op het bni van elke lidstaat wordt hetzelfde percentage geheven, dat wordt vastgesteld volgens de regels van de EU. De bni-middelen zijn gewoonlijk goed voor ongeveer 75 % van de ontvangsten uit eigen middelen.

De toewijzing van eigen middelen gebeurt overeenkomstig de regels die zijn vastgesteld in Besluit 2007/436/EG, Euratom van de Raad van 7 juni 2007 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Gemeenschappen. Het eigenmiddelenbesluit van 2007 trad op 1 maart 2009 in werking. Het werd echter van kracht op 1 januari 2007. In het begrotingsjaar 2009 werd bijgevolg rekening gehouden met de terugwerkende effecten.

2.1 Traditionele eigen middelen

Wat de traditionele eigen middelen betreft: elk vastgesteld bedrag aan traditionele eigen middelen moet in één van beide door de bevoegde autoriteiten gevoerde boekhoudingen worden opgenomen:

- in de „gewone” boekhouding bedoeld in artikel 6, lid 3, onder a), van Verordening nr. 1150/2000: elk geïnd of gewaarborgd bedrag;
- in de „specifieke” boekhouding bedoeld in artikel 6, lid 3, onder b), van Verordening nr. 1150/2000: elk nog niet geïnd en/of niet gegarandeerd bedrag; de gegarandeerde, maar betwiste bedragen kunnen ook in deze boekhouding worden opgenomen.

Voor de specifieke boekhouding zenden de lidstaten de Commissie een kwartaaloverzicht toe, met daarin:

- het saldo dat in het vorige kwartaal nog moest worden geïnd,

- de in het betrokken kwartaal geïnde bedragen,
- rectificaties van de grondslag (rectificaties/annuleringen) in het betrokken kwartaal,
- de geschrapte bedragen (die overeenkomstig artikel 17, lid 2, van Verordening nr. 1150/2000),
- de in het betrokken kwartaal geïnde bedragen,
- het aan het eind van het betrokken kwartaal nog te innen saldo.

Traditionele eigen middelen moeten uiterlijk op de eerste werkdag na de 19e van de tweede maand die volgt op de maand waarin het recht is vastgesteld (of geïnd in het geval van de specifieke boekhouding), worden geboekt op de rekening van de Commissie bij de schatkist of het door de lidstaat aangewezen orgaan. De lidstaten houden als inningskosten 25 % van de traditionele eigen middelen in. De voorwaardelijke rechten op eigen middelen worden aangepast naargelang het waarschijnlijk is dat zij zullen worden geïnd.

2.2 Bni- en btw-middelen

De btw-middelen vloeien voort uit de toepassing van een voor alle lidstaten geldend uniform percentage op de geharmoniseerde btw-grondslag, die wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 2, lid 1, onder b), van het eigenmiddelenbesluit van 2007. Het uniforme percentage is vastgesteld op 0,30 %, met uitzondering van de periode 2007-2013, waarin het percentage was vastgesteld op 0,225 % voor Oostenrijk, 0,15 % voor Duitsland en 0,10 % voor Nederland en Zweden. De btw-grondslag wordt voor alle lidstaten afgetopt op 50 % van het bni.

De bni-middelen vormen een variabele middelenbron die tijdens een gegeven begrotingsjaar de ontvangsten moet leveren ter dekking van de uitgaven die boven het bedrag liggen dat is geïnd uit hoofde van traditionele eigen middelen, btw-middelen en diverse ontvangsten. De ontvangsten vloeien voort uit de toepassing van een uniform percentage op de som van de bni's van alle lidstaten. De btw- en bni-middelen worden vastgesteld op basis van ramingen van de btw- en bni-grondslagen die tijdens de opstelling van het ontwerp van begroting worden gemaakt. Deze ramingen worden later bijgesteld. Dit gebeurt tijdens het betrokken begrotingsjaar via een gewijzigde begroting.

De definitieve gegevens met betrekking tot de btw- en bni-grondslagen zijn beschikbaar tijdens het jaar dat volgt op het betrokken begrotingsjaar. De Commissie berekent de verschillen tussen de bedragen die de lidstaten verschuldigd zijn op grond van de werkelijke grondslagen en de bedragen die zij daadwerkelijk hebben betaald op grond van de (bijgestelde) ramingen. Deze btw- en bni-saldi, die positief of negatief kunnen zijn, worden voor de eerste werkdag van december van het jaar dat volgt op het begrotingsjaar in kwestie door de Commissie bij de lidstaten afgeroepen. Gedurende de volgende vier jaar kunnen nog correcties worden aangebracht op de werkelijke btw- en bni-grondslagen, tenzij er voorbehoud is gemaakt. De eerder berekende saldi worden dan aangepast en het verschil wordt tegelijk met de btw- en bni-saldi voor het vorige begrotingsjaar afgeroepen.

Bij het verrichten van controles van btw-overzichten en bni-gegevens kan de Commissie tegen de lidstaten voorbehoud formuleren ten aanzien van bepaalde punten, die gevolgen kunnen hebben voor hun bijdragen aan eigen middelen. Deze punten van voorbehoud kunnen bv. gebaseerd zijn op een gebrek aan aanvaardbare gegevens of de noodzaak een passende methodiek te ontwikkelen. Deze punten van voorbehoud moeten worden beschouwd als mogelijke vorderingen op de lidstaten voor onzekere bedragen, aangezien de financiële impact niet precies kan worden geraamd. Wanneer het precieze bedrag kan worden vastgesteld, worden de overeenstemmende btw- en bni-middelen afgeroepen, hetzij in het kader van btw- en bni-saldi of via afzonderlijke afroepingen van middelen.

2.3 Correctie voor het Verenigd Koninkrijk

Dit mechanisme vermindert de stortingen van eigen middelen van het Verenigd Koninkrijk in verhouding tot de „begrotingsonevenwichtigheid” ten nadele van dit land en vermeerderd de stortingen van eigen middelen van de andere lidstaten in dezelfde mate. Het mechanisme ter correctie van de begrotingsonevenwichtigheden ten behoeve van het Verenigd Koninkrijk is ingesteld door de Europese Raad van Fontainebleau (juni 1984) en het daaruit voortvloeiende eigenmiddelenbesluit van 7 mei 1985. Het doel van dit mechanisme was de begrotingsonevenwichtigheid ten nadele van het Verenigd Koninkrijk te compenseren door een vermindering van de door dit land aan de EU af te dragen middelen. Duitsland, Oostenrijk, Zweden en Nederland dragen in mindere mate aan die correctie bij (beperkt tot een vierde van hun normale aandeel).

2.4 Brutovermindering

De Europese Raad van 15 en 16 december 2005 concludeerde dat Nederland en Zweden in de periode 2007-2013 brutoverminderingen in hun jaarlijkse bni-bijdragen zullen genieten. Volgens dit compensatiemechanisme zal de jaarlijkse bni-bijdrage van Nederland worden verminderd met een brutobedrag van 605 miljoen EUR en de jaarlijkse bni-bijdrage van Zweden met een brutobedrag van 150 miljoen EUR, uitgedrukt in prijzen van 2004.

3. VERSLAGEN OVER DE UITVOERING VAN DE BEGROTING: UITGAVEN

De verslagen over de uitvoering van de begroting kunnen worden gevonden na deze toelichtingen.

3.1 Financieel kader 2007-2013

miljoen EUR

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Duurzame groei	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	67 614	70 147
2. Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	55 143	59 193	56 333	59 955	59 888	60 810	61 289
3. Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. De EU als mondiale partner	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Administratie	7 039	7 380	7 525	7 882	8 091	8 523	9 095
6. Compensaties	445	207	210	0	0	0	0
Vastleggingskredieten:	124 457	132 797	134 722	140 978	142 272	148 049	152 502
Totaal betalingskredieten:	122 190	129 681	120 445	134 289	133 700	141 360	143 911

De uitgaven worden per grote uitgavencategorie van de EU gepresenteerd volgens de indeling in rubrieken van het financieel kader 2007-2013. Het begrotingsjaar 2012 was het zesde jaar van het financieel kader 2007-2013. Het totale maximum van de vastleggingskredieten bedraagt voor 2012 148 049 miljoen EUR of 1,13 % van het bni. Het totale maximum van de betalingskredieten bedraagt 141 360 miljoen EUR of 1,08 % van het bni. In de bovenstaande tabel wordt het financieel kader tegen de huidige prijzen getoond.

Rubriek 1 – Duurzame groei

Deze rubriek is onderverdeeld in twee afzonderlijke, maar onderling afhankelijke componenten:

- 1a. Concurrentiekracht ter bevordering van groei en werkgelegenheid, die uitgaven bevat voor onderzoek en innovatie, onderwijs en opleiding, trans-Europese netwerken, sociaal beleid, de interne markt en bijbehorende beleidslijnen.
- 1b. Cohesie ter bevordering van groei en werkgelegenheid, bedoeld om de convergentie van de minst ontwikkelde lidstaten en regio's te verhogen, om de EU-strategie voor duurzame ontwikkeling buiten de minder welvarende regio's aan te vullen en om de interregionale samenwerking te steunen.

Rubriek 2 – Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen

Rubriek 2 omvat gemeenschappelijke beleidslijnen voor landbouw en visserij, maatregelen voor plattelandontwikkeling en milieu, meer bepaald Natura 2000. Het bedrag dat bestemd is voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid is de neerslag van de overeenkomst die werd bereikt tijdens de Europese Raad in oktober 2002.

Rubriek 3 – Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid

De nieuwe rubriek 3 (Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid) heeft betrekking op het groeiend belang dat de EU hecht aan bepaalde domeinen waarin de EU nieuwe opdrachten heeft gekregen, meer bepaald justitie en binnenlandse zaken, bescherming van de grenzen, immigratie- en asielbeleid, gezondheidszorg en consumentenbescherming, cultuur, jeugd, informatie en de dialoog met de burgers. Zij is opgesplitst in twee componenten:

- 3a. Vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid
- 3b. Burgerschap

Rubriek 4 – De EU als mondiale partner

Rubriek 4 heeft betrekking op alle externe maatregelen, onder meer pretoetredingsinstrumenten. Hoewel de Commissie had voorgesteld om het EOF in het financieel kader te integreren, waren de Europese Raad en het Europees Parlement het eens om het daar niet in op te nemen.

Rubriek 5 – Beheer

Deze rubriek heeft betrekking op de administratieve uitgaven van alle instellingen, de pensioenen en de Europese Scholen. Voor de andere instellingen dan de Commissie vormen al hun uitgaven administratieve uitgaven, maar de agentschappen en andere organen doen beide: zowel administratieve als beleidsuitgaven.

Rubriek 6 – Compensaties

Overeenkomstig het politieke akkoord dat de nieuwe lidstaten helemaal aan het begin van hun lidmaatschap geen nettobetalers aan de begroting zouden worden, is hiervoor in deze rubriek voorzien in een compensatie. Dit bedrag zal beschikbaar worden gesteld via overschrijvingen om hun begrotingsontvangsten en -bijdragen in evenwicht te brengen.

3.2 Beleidssterreinen

Als onderdeel van het activiteitsgestuurd beheer (activity based management, afgekort ABM) voert de Commissie voor haar plannings- en beheersprocessen de activiteitsgestuurde begroting in. Het gaat daarbij om een begrotingsstructuur waarin de begrotingstitels overeenkomen met beleidssterreinen en de begrotingshoofdstukken met activiteiten. Met de activiteitsgestuurde begroting wordt beoogd een duidelijk kader te verschaffen voor de omzetting van de beleidsdoelstellingen van de Commissie in acties door wetgeving, door financiële middelen of door andere middelen van openbaar beleid. Door alles wat de Commissie doet, te structureren in termen van activiteiten, wordt een duidelijk beeld gegeven van wat de Commissie onderneemt en tegelijkertijd een gemeenschappelijk kader geboden voor de vaststelling van prioriteiten. In de begrotingsprocedure worden middelen toegewezen aan prioriteiten, waarbij de activiteiten worden gebruikt als de bouwstenen voor budgetteringsdoeleinden. Door een verband te leggen tussen activiteiten en de aan deze activiteiten toegewezen middelen wordt met de activiteitsgestuurde begroting getracht binnen de Commissie de efficiëntie en de doeltreffendheid bij het gebruik van de middelen te verhogen.

Een beleidsterrein kan worden gedefinieerd als een homogene groep activiteiten die een onderdeel van de werkzaamheden van de Commissie vormt, wat van belang is voor het besluitvormingsproces. Elk beleidsterrein stemt doorgaans met een DG overeen en omvat gemiddeld ongeveer zes of zeven afzonderlijke activiteiten. Bij de meeste van deze beleidsterreinen gaat het om activiteiten ten behoeve van derden. De beleidsbegroting wordt aangevuld met de nodige administratieve uitgaven voor elk beleidsterrein.

4. INSTELLINGEN EN AGENTSCHAPPEN

De verslagen over de uitvoering van de begroting kunnen worden gevonden na deze toelichtingen.

Net als in de voorbije jaren is de uitvoering van de begroting van alle instellingen opgenomen in de geconsolideerde verslagen over de uitvoering van de algemene begroting van de EU, aangezien binnen de EU-begroting een afzonderlijke begroting voor iedere instelling is vastgesteld. Agentschappen hebben geen afzonderlijke begroting binnen de EU-begroting en zij worden gedeeltelijk gefinancierd met een begrotingssubsidie van de Commissie.

Wat de EDEO betreft, zij opgemerkt dat deze dienst naast zijn eigen begroting ook bijdragen van de Commissie (212 miljoen EUR) (2011: 202 miljoen EUR) en het EOF van 53 miljoen EUR (2011: 50 miljoen EUR) ontvangt. Deze begrotingskredieten worden ter beschikking gesteld van de EDEO (als bestemmingsontvangsten), in de eerste plaats ter dekking van de kosten van de personeelsleden van de Commissie die in de EU-delegaties werken. Deze delegaties worden administratief beheerd door de EDEO.

Om alle relevante begrotingsgegevens voor de agentschappen te kunnen verstrekken, zijn in het begrotingsgedeelte van de geconsolideerde jaarrekeningen afzonderlijke verslagen opgenomen over de uitvoering van de individuele begrotingen van de traditionele geconsolideerde agentschappen.

SAMENGEVOEGDE VERSLAGEN OVER DE UITVOERING VAN DE BEGROTING*

** Opgelet: doordat de cijfers afgerond zijn tot miljoen euro, kan het lijken alsof sommige financiële gegevens in de tabellen hieronder niet correct zijn opgeteld.*

2. OVERZICHT VAN DE UITVOERING VAN DE ONTVANGSTENZIJDJE VAN DE BEGROTING										
										miljoen EUR
Titel	Begrotingskredieten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van de begroting	Nog te ontvangen
	Oorspronkelijk	Definitief	Huidige jaar	Overgedragen	Totaal	Op rechten huidige jaar	Op overgedragen rechten	Totaal		
1. Eigen middelen	127 512	128 655	128 902	29	128 931	128 883	2	128 886	100,18%	45
3. Overschotten, saldi en aanpassingen	0	1 994	1 939	102	2 041	1 939	102	2 041	102,34%	0
4. Ontvangsten afkomstig van personen die verbonden zijn aan de instellingen en andere EU-organen	1 312	1 312	1 235	6	1 241	1 230	6	1 236	94,15%	5
5. Ontvangsten voortvloeiende uit de administratieve werking van de instellingen	60	68	619	22	641	594	18	612	896,16%	29
6. Bijdragen en terugbetalingen in het kader van communautaire overeenkomsten en programma's	50	50	3 163	291	3 453	2 776	152	2 928	5856,15%	525
7. Achterstandsrente en geldboeten	123	3 648	1 821	12 761	14 582	13	3 795	3 807	104,37%	10 775
8. Opgenomen en verstrekte leningen	0	0	63	159	222	0	0	0		222
9. Diverse ontvangsten	30	30	29	10	39	26	5	31	101,61%	9
Totaal	129 088	135 758	137 771	13 379	151 150	135 460	4 080	139 541	102,79%	11 610
Detail titel 1: eigen middelen										
Hoofdstuk	Begrotingskredieten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van de begroting	Nog te ontvangen
	Oorspronkelijk	Definitief	Huidige jaar	Overgedragen	Totaal	Op rechten huidige jaar	Op overgedragen rechten	Totaal		
11. Suikerheffingen	123	123	193	0	193	193	0	193	156,04%	0
12. Douanerechten	19 171	16 701	16 277	29	16 306	16 258	2	16 261	97,37%	45
13. Btw	14 499	14 546	14 648	0	14 648	14 648	0	14 648	100,70%	0
14. Bni	93 719	97 284	97 856	0	97 856	97 856	0	97 856	100,59%	0
15. Correctie van begrotingsonevenwichtigheden	0	0	(74)	0	(74)	(74)	0	(74)		0
16. Vermindering van de bni-bijdrage van Nederland en Zweden	0	0	2	0	2	2	0	2		0
Totaal	127 512	128 655	128 902	29	128 931	128 883	2	128 886	100,18%	45
Detail titel 3: overschotten, saldi en aanpassingen										
Hoofdstuk	Begrotingskredieten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van de begroting	Nog te ontvangen
	Oorspronkelijk	Definitief	Huidige jaar	Overgedragen	Totaal	Op rechten huidige jaar	Op overgedragen rechten	Totaal		
30. Overschot van het voorgaande begrotingsjaar	0	1 497	1 497	0	1 497	1 497	0	1 497	100,00%	0
31. Btw-saldi	0	218	223	23	246	223	23	246	112,94%	0
32. Bni-saldi	0	280	204	109	284	204	80	284	101,42%	0
34. Aanpassing i.v.m. niet-participatie in het beleid inzake justitie en binnenlandse zaken	0	0	(3)	0	(3)	(3)	0	(3)		0
35. Correctie voor het Verenigd Koninkrijk - aanpassingen	0	0	3	0	3	3	0	3		0
36. Correctie voor het Verenigd Koninkrijk – tussentijdse berekening	0	0	15	0	15	15	0	15		0
Totaal	0	1 994	1 939	102	2 041	1 939	102	2 041	102,34%	0

3.1 SAMENSTELLING EN ONTWIKKELING VAN DE VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER RUBRIEK VAN HET FINANCIËEL KADER

miljoen EUR

Rubriek van het financieel kader	Vastleggingskredieten						Betalingskredieten					
	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen / gewijzigde begroting)	Overgedragen	Bestemmings-ontvangsten	Totaal aanvullend	Totaal toegestaan	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen / gewijzigde begroting)	Overgedragen	Bestemmings-ontvangsten	Totaal aanvullend	Totaal toegestaan
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
1 Duurzame groei	67 506	636	36	2 664	2 700	70 842	55 337	5 137	187	3 092	3 279	63 753
2 Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	59 976	(126)	23	2 325	2 348	62 198	57 034	982	78	2 315	2 393	60 409
3 Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	2 065	688	41	199	240	2 994	1 484	729	47	216	263	2 477
4 De EU als mondiale partner	9 406	(2)	178	349	527	9 931	6 955	(178)	52	354	405	7 182
5 Administratie	8 280	0	22	811	833	9 113	8 278	0	711	835	1 546	9 824
6 Compensaties												
Totaal	147 232	1 196	300	6 348	6 649	155 077	129 088	6 670	1 074	6 812	7 886	143 644

3.2 BESTEDING VAN DE VASTLEGGINGSKREDIETEN PER RUBRIEK VAN HET FINANCIËEL KADER

miljoen EUR

Rubriek van het financieel kader	Toegestane vastleggings-kredieten	Gedane vastleggingen					Overgedragen kredieten				Vervallen kredieten				
		Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Van bestemmings-ontvangsten	Totaal	%	Bestem-mings-ontvangsten	Overdrach-ten bij besluit	Totaal	%	Van begrotings-kredieten van het jaar	Van overdrach-ten	Bestem-mings-ontvangsten	Totaal	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13	15=14/11
1 Duurzame groei	70 842	67 653	36	1 311	69 000	97,40%	1 354	28	1 381	1,95%	461	0	0	461	0,6
2 Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	62 198	59 825	23	969	60 817	97,78%	1 356	2	1 357	2,18%	24	0	0	24	0,0
3 Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	2 994	2 741	41	110	2 892	96,62%	89	0	89	2,96%	13	0	0	13	0,4
4 De EU als mondiale partner	9 931	9 364	178	211	9 753	98,21%	138	2	140	1,41%	38	0	0	38	0,3
5 Administratie	9 113	8 184	22	617	8 822	96,81%	195	0	195	2,14%	96	0	0	96	1,0
6 Compensaties															

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

Totaal	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55%	3 131	31	3 162	2,04%	631	0	0	631	0,4%
---------------	----------------	----------------	------------	--------------	----------------	---------------	--------------	-----------	--------------	--------------	------------	----------	----------	------------	-------------

3.3 BESTEDING VAN DE BETALINGSKREDIETEN PER RUBRIEK VAN HET FINANCIIEEL KADER

miljoen EUR

Rubriek van het financieel kader	Toegestane betalings-kredieten	Gedane betalingen				Overgedragen kredieten					Vervallen kredieten						
		Van de kredieten van het jaar	Van overdrachten	Van bestemmings-ontvangsten	Totaal	%	Over-drachten van rechts-wege	Over-drachten bij besluit	Bestem-mings-ontvang-sten	Totaal	%	Van de kredieten van het jaar	Van over-drach-ten	Bestem-mings-ontvang-sten	Totaal		
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16	
1 Duurzame groei	63 753	60 288	168	1 129	61 585	96,60%	128	26	1 963	2 117	3,32%	32	19	0	51	0	
2 Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	60 409	57 960	72	1 064	59 096	97,83%	32	4	1 251	1 287	2,13%	20	5	0	26	0	
3 Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	2 477	2 192	46	136	2 375	95,86%	8	1	80	88	3,57%	13	1	0	14	0	
4 De EU als mondiale partner	7 182	6 741	31	291	7 064	98,35%	26	4	63	92	1,28%	6	20	0	26	0	
5 Administratie	9 824	7 475	628	461	8 564	87,18%	706	1	373	1 081	11,01%	95	83	0	178	1	
6 Compensaties																	
Totaal	143 644	134 656	946	3 081	138 683	96,55%	900	36	3 730	4 666	3,25%	166	128	0	295	0	

3.4 ONTWIKKELING VAN DE NOG BETAALBAAR TE STELLEN VASTLEGGINGEN - PER RUBRIEK VAN HET FINANCIIEEL KADER

miljoen EUR

Rubriek van het financieel kader	Aan het einde van het vorige jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen			Vastleggingen van het jaar					Totaal aan het einde van het jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen
	Van vorig jaar overgedragen vastleggingen	Vrijmakingen/ herwaarderings/annuleringen	Betalingen	Aan het einde van het jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen	Vastleggingen tijdens het jaar	Betalingen	Annulering van niet-overdraagbare vastleggingen	Aan het einde van het jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen	
1 Duurzame groei	159 707	(850)	(54 901)	103 957	69 000	(6 684)	(1)	62 314	166 271
2 Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	25 302	(137)	(12 983)	12 182	60 817	(46 113)	0	14 703	26 886
3 Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	2 130	(332)	(547)	1 251	2 892	(1 827)	0	1 065	2 316
4 De EU als mondiale partner	19 567	(827)	(4 870)	13 870	9 753	(2 193)	(1)	7 558	21 429
5 Administratie	737	(90)	(628)	19	8 822	(7 936)	4	890	909
6 Compensaties									
Totaal	207 443	(2 234)	(73 930)	131 279	151 284	(64 754)	1	86 531	217 810

3.5 SAMENSTELLING VAN DE NOG BETAALBAAR TE STELLEN VASTLEGGINGEN NAAR JAAR VAN OORSPRONG - PER RUBRIEK VAN HET FINANCIIEEL KADER

miljoen EUR

Rubriek van het financieel kader	<2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Totaal
1 Duurzame groei	1 222	6 765	499	2 978	11 444	30 896	50 154	62 314	166 271
2 Bescherming en beheer van natuurlijke hulpbronnen	66	739	66	144	286	1 893	8 987	14 703	26 886
3 Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid	14	5	28	86	241	314	562	1 065	2 316
4 De EU als mondiale partner	672	650	710	1 291	2 199	3 464	4 884	7 558	21 429
5 Administratie	0	0	0	0	0	0	19	890	909
Totaal	1 975	8 159	1 304	4 498	14 171	36 568	64 606	86 531	217 810

3.6 SAMENSTELLING EN ONTWIKKELING VAN DE VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

Beleidssterrein	Vastleggingskredieten					Betalingskredieten						
	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen / gewijzigde begroting)	Overgedragen	Bestemmings- ontvangsten	Totaal aanvullend	Totaal toegestaan	Goedgekeurde kredieten	Wijzigingen (overschrijvingen / gewijzigde begroting)	Overgedragen	Bestemming- ontvangsten	Totaal aanvullend	Totaal toegestaan
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
01 Economische en financiële zaken	611	(94)	0	19	19	536	511	(42)	7	17	24	493
02 Ondernemingen	1 148	(4)	0	132	132	1 276	1 079	121	21	174	195	1 395
03 Mededinging	92	(1)	0	5	5	96	92	(1)	7	5	12	103
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	11 581	191	34	12	46	11 818	9 075	2 601	66	12	78	11 755
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	58 587	(22)	0	2 311	2 311	60 877	55 880	989	70	2 303	2 373	59 242
06 Mobiliteit en vervoer	1 664	(1)	0	91	91	1 754	1 079	(40)	6	110	116	1 156
07 Milieu- en klimaatmaatactie	493	(1)	0	17	17	508	393	(20)	18	17	35	409
08 Onderzoek	5 930	643	0	1 045	1 045	7 618	4 218	632	30	1 366	1 396	6 245
09 Informatiemaatschappij en media	1 678	(2)	0	309	309	1 985	1 357	33	13	373	387	1 776
10 Eigen onderzoek	411	0	0	521	521	932	404	1	44	444	488	893
11 Maritieme zaken en visserij	1 033	(48)	23	3	26	1 011	806	(56)	4	3	7	757
12 Interne markt	101	(2)	0	7	7	107	98	1	7	7	13	112
13 Regionaal beleid	42 045	569	40	8	48	42 662	35 538	2 686	49	8	57	38 282
14 Belastingen en douane-unie	143	(1)	0	5	5	147	110	18	7	5	12	140
15 Onderwijs en cultuur	2 697	(8)	0	602	603	3 292	2 112	280	16	651	667	3 059
16 Communicatie	262	1	0	8	8	271	253	3	14	8	22	278
17 Gezondheid en consumentenbescherming	687	(68)	0	34	34	653	592	16	12	33	45	652
18 Binnenlandse zaken	1 264	(1)	3	56	59	1 322	756	29	7	68	75	860
19 Externe betrekkingen	4 817	(51)	44	158	202	4 969	3 276	(188)	17	166	183	3 271
20 Handel	104	(1)	0	3	3	106	102	0	6	3	9	111
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-landen	1 498	(2)	127	110	237	1 733	1 310	21	33	111	144	1 475
22 Uitbreiding	1 088	3	8	68	75	1 166	921	(1)	4	51	55	976
23 Humanitaire hulp	900	378	0	21	21	1 299	842	259	7	34	40	1 141
24 Fraudebestrijding	79	0	0	0	0	79	74	2	7	0	7	83
25 Gemeenschappelijke beleidscoördinatie en juridisch advies	194	(1)	0	11	11	204	193	(1)	16	11	27	219
26 Administratie van de Commissie	1 017	62	0	120	120	1 200	1 001	74	146	122	268	1 343
27 Begroting	69	(12)	0	7	7	63	69	(12)	9	7	16	73
28 Audit	12	0	0	1	1	12	12	0	1	1	1	13
29 Statistiek	134	(6)	0	16	16	144	122	(1)	6	22	27	148
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	1 335	(14)	0	0	0	1 321	1 335	(14)	0	0	0	1 321
31 Taalkundige diensten	399	(9)	0	87	87	477	399	(9)	24	87	111	501
32 Energie	718	(1)	0	47	47	764	1 339	(622)	6	60	66	782
33 Justitie	218	0	0	15	15	233	187	2	3	14	17	206
40 Reserves	759	(298)	0	0	0	461	90	(90)	0	0	0	0
90 Overige instellingen	3 464	0	22	498	519	3 983	3 464	0	393	519	912	4 376
Totaal	147 232	1 196	300	6 348	6 649	155 077	129 088	6 670	1 074	6 812	7 886	143 644

3.7 BESTEDING VAN DE VASTLEGGINGSKREDIETEN PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

Beleidssterrein	Toegestane	Gedane vastleggingen					Overgedragen kredieten				Vervallen kredieten				
	vastleg- gings- kredieten	Van de kredieten van het jaar	Van over- drachten	Bestem- mings- ontvang- sten	Totaal	%	Bestem- mings- ontvang- sten	Overge- dragen kre- dieten: besluit	Totaal	%	Van begro- tingskre- dieten van het jaar	Van over- drachten	Bestem- mings- ontvang- sten	Totaal	%
1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+1 2+13	15=14/1	
01 Economische en financiële zaken	536	517	0	18	535	99,66%	2	0	2	0,33%	0	0	0	0	0,01%
02 Ondernemingen	1 276	1 144	0	92	1 236	96,84%	40	0	40	3,13%	0	0	0	0	0,03%
03 Mededinging	96	91	0	3	94	97,42%	2	0	2	2,43%	0	0	0	0	0,15%
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	11 818	11 742	34	7	11 782	99,70%	6	24	30	0,25%	6	0	0	6	0,05%
05 Landbouw en plattelandsonwikkeling	60 877	58 550	0	964	59 514	97,76%	1 347	2	1 349	2,22%	13	0	0	13	0,02%
06 Mobiliteit en vervoer	1 754	1 651	0	61	1 713	97,65%	29	0	29	1,67%	12	0	0	12	0,68%
07 Milieu- en klimaatactie	508	486	0	10	496	97,58%	7	0	7	1,47%	5	0	0	5	0,95%
08 Onderzoek	7 618	6 573	0	486	7 059	92,66%	559	0	559	7,34%	0	0	0	0	0,00%
09 Informatiemaatschappij en media	1 985	1 675	0	203	1 878	94,60%	106	0	107	5,37%	1	0	0	1	0,03%
10 Eigen onderzoek	932	411	0	83	494	53,04%	438	0	438	46,95%	0	0	0	0	0,01%
11 Maritieme zaken en visserij	1 011	982	23	1	1 007	99,60%	1	0	1	0,12%	3	0	0	3	0,28%
12 Interne markt	107	99	0	2	101	94,46%	5	0	5	4,72%	1	0	0	1	0,82%
13 Regionaal beleid	42 662	42 601	40	6	42 647	99,96%	2	3	5	0,01%	10	0	0	10	0,02%
14 Belastingen en douane-unie	147	142	0	2	144	97,76%	3	0	3	2,20%	0	0	0	0	0,04%
15 Onderwijs en cultuur	3 292	2 689	0	399	3 088	93,79%	204	0	204	6,19%	1	0	0	1	0,02%
16 Communicatie	271	262	0	4	265	97,92%	4	0	4	1,60%	1	0	0	1	0,48%
17 Gezondheid en consumentenbescherming	653	616	0	24	639	97,96%	10	0	10	1,53%	3	0	0	3	0,51%
18 Binnenlandse zaken	1 322	1 253	3	35	1 290	97,57%	21	0	21	1,62%	11	0	0	11	0,80%
19 Externe betrekkingen	4 969	4 765	44	63	4 872	98,06%	95	0	95	1,91%	1	0	0	1	0,02%
20 Handel	106	103	0	2	104	98,26%	1	0	2	1,58%	0	0	0	0	0,16%
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-landen	1 733	1 494	127	99	1 719	99,19%	12	2	14	0,78%	0	0	0	0	0,03%
22 Uitbreiding	1 166	1 090	8	37	1 135	97,38%	30	0	30	2,61%	0	0	0	0	0,01%
23 Humanitaire hulp	1 299	1 277	0	17	1 294	99,61%	4	0	4	0,34%	1	0	0	1	0,05%
24 Fraudebestrijding	79	79	0	0	79	99,81%	0	0	0	0,03%	0	0	0	0	0,16%
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies	204	191	0	5	196	96,51%	5	0	5	2,51%	2	0	0	2	0,98%
26 Administratie van de Commissie	1 200	1 078	0	71	1 149	95,78%	50	0	50	4,15%	1	0	0	1	0,08%
27 Begroting	63	56	0	4	61	95,47%	3	0	3	4,42%	0	0	0	0	0,11%
28 Audit	12	11	0	0	12	96,23%	0	0	0	3,04%	0	0	0	0	0,73%
29 Statistiek	144	124	0	11	135	93,94%	5	0	5	3,38%	4	0	0	4	2,68%
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	1 321	1 318	0	0	1 318	99,79%	0	0	0	0,00%	3	0	0	3	0,21%
31 Taalkundige diensten	477	390	0	45	435	91,20%	42	0	42	8,78%	0	0	0	0	0,03%
32 Energie	764	716	0	16	731	95,67%	32	0	32	4,15%	1	0	0	1	0,17%
33 Justitie	233	216	0	6	222	95,30%	10	0	10	4,12%	1	0	0	1	0,58%
40 Reserves	461	0	0	0	0	0,00%	0	0	0	0,00%	461	0	0	461	100,00%
90 Overige instellingen	3 983	3 376	22	444	3 841	96,43%	54	0	54	1,36%	88	0	0	88	2,21%
Totaal	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55%	3 131	31	3 162	2,04%	631	0	0	631	0,41%

3.8 BESTEDING VAN DE BETALINGSKREDIETEN PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

Beleidssterrein	Toegestane betalingskredieten	Gedane betalingen					Overgedragen kredieten					Vervallen kredieten				
		Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Overdrachten van rechtswege	Overdrachten bij besluit	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%	Van kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestemmingsontvangsten	Totaal	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14	16=15/1
01 Economische en financiële zaken	493	463	6	15	484	98,13%	6	0	2	8	1,64%	0	1	0	1	0,23%
02 Ondernemingen	1 395	1 180	19	72	1 271	91,12%	19	0	103	121	8,70%	1	2	0	3	0,18%
03 Mededinging	103	83	6	2	92	89,72%	7	0	3	10	9,78%	0	0	0	1	0,50%
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	11 755	11 629	63	7	11 699	99,53%	13	24	5	43	0,36%	9	4	0	13	0,11%
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	59 242	56 829	66	1 053	57 948	97,82%	23	4	1 250	1 276	2,15%	13	4	0	18	0,03%
06 Mobiliteit en vervoer	1 156	1 031	5	69	1 105	95,57%	6	0	41	47	4,03%	3	1	0	5	0,40%
07 Milieu- en klimaatactie	409	355	17	10	382	93,39%	17	1	6	24	5,89%	1	2	0	3	0,72%
08 Onderzoek	6 245	4 827	25	455	5 307	84,97%	23	0	911	934	14,95%	0	5	0	5	0,08%
09 Informatiemaatschappij en media	1 776	1 375	12	114	1 501	84,54%	14	0	259	273	15,36%	1	1	0	2	0,10%
10 Eigen onderzoek	893	357	40	69	466	52,13%	48	0	375	423	47,35%	0	5	0	5	0,52%
11 Maritieme zaken en visserij	757	742	2	1	745	98,45%	3	0	1	5	0,64%	5	2	0	7	0,91%
12 Interne markt	112	92	6	2	99	88,71%	5	0	5	11	9,47%	1	1	0	2	1,82%
13 Regionaal beleid	38 282	38 200	48	6	38 254	99,93%	12	0	2	14	0,04%	12	1	0	14	0,04%
14 Belastingen en douane-unie	140	121	7	2	130	92,66%	7	0	3	10	7,04%	0	0	0	0	0,30%
15 Onderwijs en cultuur	3 059	2 379	14	368	2 761	90,23%	13	0	284	296	9,69%	1	2	0	2	0,08%
16 Communicatie	278	240	13	3	256	92,16%	14	0	5	19	6,84%	1	1	0	3	1,00%
17 Gezondheid en consumentenbescherming	652	596	11	28	635	97,34%	11	0	5	16	2,48%	0	1	0	1	0,18%
18 Binnenlandse zaken	860	769	6	61	835	97,15%	4	1	7	12	1,44%	11	2	0	12	1,41%
19 Externe betrekkingen	3 271	3 073	10	150	3 233	98,83%	13	0	16	30	0,90%	2	7	0	9	0,27%
20 Handel	111	98	6	1	105	94,79%	4	0	2	5	4,86%	0	0	0	0	0,34%
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-landen	1 475	1 319	19	90	1 429	96,87%	10	0	21	31	2,11%	1	14	0	15	1,03%
22 Uitbreiding	976	914	3	27	943	96,68%	3	3	25	31	3,21%	0	1	0	1	0,12%
23 Humanitaire hulp	1 141	1 093	6	29	1 128	98,84%	7	0	5	12	1,01%	1	0	0	2	0,15%
24 Fraudebestrijding	83	66	5	0	71	85,23%	8	2	0	10	11,95%	0	2	0	2	2,82%
25 Gemeenschappelijke beleidscoördinatie en juridisch advies	219	176	14	5	195	88,73%	15	1	6	21	9,62%	1	2	0	4	1,64%
26 Administratie van de Commissie	1 343	963	136	51	1 149	85,59%	111	0	72	183	13,60%	1	10	0	11	0,81%
27 Begroting	73	49	9	3	61	83,74%	7	0	4	11	15,45%	0	1	0	1	0,80%
28 Audit	13	11	1	0	12	91,60%	0	0	0	1	7,06%	0	0	0	0	1,34%

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

29 Statistiek	148	115	5	8	128	86,27%	5	0	13	19	12,64%	1	1	0	2	1,08%
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	1 321	1 318	0	0	1 318	99,79%	0	0	0	0	0,00%	3	0	0	3	0,21%
31 Taalkundige diensten	501	370	22	41	433	86,56%	20	0	46	66	13,17%	0	1	0	1	0,27%
32 Energie	782	706	5	12	723	92,51%	6	0	48	53	6,82%	4	1	0	5	0,66%
33 Justitie	206	183	1	6	190	92,16%	4	1	8	13	6,13%	2	2	0	4	1,71%
40 Reserves	0	0	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	0,00%
90 Overige instellingen	4 376	2 934	340	322	3 596	82,19%	442	0	197	638	14,59%	88	53	0	141	3,22%
Totaal	143 644	134 656	946	3 081	138 683	96,55%	900	36	3 730	4 666	3,25%	166	128	0	295	0,21%

3.9 ONTWIKKELING VAN DE NOG BETAALBAAR TE STELLEN VASTLEGGINGEN PER BELEIDSTERREIN

miljoen EUR

Beleidssterrein	Aan het einde van het vorige jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen			Vastleggingen van het jaar					Totaal aan het einde van het jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen
	Van vorig jaar overgedragen vastleggingen	Vrijmakingen/ herwaarderings/ annuleringen	Betalingen	Aan het einde van het jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen	Vastleggingen tijdens het jaar	Betalingen	Annulering van niet-overdraagbare vastleggingen	Aan het einde van het jaar nog betaalbaar te stellen vastleggingen	
01 Economische en financiële zaken	582	(9)	(143)	429	535	(341)	0	194	623
02 Ondernemingen	2 155	(31)	(850)	1 274	1 236	(421)	0	814	2 088
03 Mededinging	7	0	(6)	0	94	(86)	0	8	8
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	29 625	(40)	(11 226)	18 359	11 782	(473)	0	11 309	29 668
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	22 357	(76)	(11 972)	10 308	59 514	(45 975)	0	13 539	23 847
06 Mobiliteit en vervoer	2 809	(100)	(879)	1 830	1 713	(226)	0	1 487	3 317
07 Milieu- en klimaatactie	898	(11)	(243)	645	496	(138)	0	358	1 003
08 Onderzoek	9 200	(170)	(2 983)	6 047	7 059	(2 324)	0	4 734	10 781
09 Informatiemaatschappij en media	2 269	(51)	(782)	1 436	1 878	(720)	0	1 158	2 594
10 Eigen onderzoek	184	(13)	(114)	57	494	(352)	0	142	199
11 Maritieme zaken en visserij	2 062	(33)	(538)	1 490	1 007	(207)	0	800	2 290
12 Interne markt	22	(2)	(16)	4	101	(83)	0	18	21
13 Regionaal beleid	108 413	(498)	(36 781)	71 133	42 647	(1 473)	(1)	41 174	112 307
14 Belastingen en douane-unie	92	(13)	(55)	24	144	(75)	0	69	93
15 Onderwijs en cultuur	1 921	(53)	(839)	1 028	3 088	(1 921)	0	1 167	2 195
16 Communicatie	122	(13)	(86)	24	265	(170)	0	95	119
17 Gezondheid en consumentenbescherming	719	(81)	(317)	321	639	(318)	0	321	642
18 Binnenlandse zaken	1 458	(235)	(268)	954	1 290	(567)	0	723	1 677
19 Externe betrekkingen	10 232	(528)	(2 379)	7 324	4 872	(854)	0	4 018	11 343
20 Handel	20	(1)	(13)	6	104	(93)	0	12	18
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-landen	3 281	(119)	(970)	2 192	1 719	(459)	0	1 260	3 453
22 Uitbreiding	2 864	(16)	(769)	2 079	1 135	(175)	(1)	960	3 039
23 Humanitaire hulp	670	(4)	(417)	248	1 294	(711)	0	583	831
24 Fraudebestrijding	34	(7)	(15)	12	79	(56)	0	23	35
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies	19	(3)	(15)	0	196	(179)	0	17	17
26 Administratie van de Commissie	184	(12)	(161)	11	1 149	(988)	0	160	171

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

27 Begroting	9	(1)	(9)	0	61	(52)	0	8	8
28 Audit	1	0	(1)	0	12	(11)	0	1	1
29 Statistiek	115	(9)	(45)	61	135	(82)	0	53	114
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	0	0	0	0	1 318	(1 318)	0	0	0
31 Taalkundige diensten	24	(1)	(22)	0	435	(411)	0	24	24
32 Energie	4 522	(12)	(622)	3 888	731	(102)	0	629	4 518
33 Justitie	181	(34)	(67)	80	222	(122)	0	99	179
90 Overige instellingen	397	(57)	(325)	15	3 841	(3 272)	4	573	588
Totaal	207 443	(2 234)	(73 930)	131 279	151 284	(64 754)	1	86 531	217 810

3.10 SAMENSTELLING VAN DE NOG BETAALBAAR TE STELLEN VASTLEGGINGEN NAAR JAAR VAN OORSPRONG PER BELEIDSTERREIN

Beleidssterrein	<i>miljoen EUR</i>								Totaal
	<2006	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
01 Economische en financiële zaken	11	35	10	0	20	167	185	194	623
02 Ondernemingen	10	5	17	97	101	546	498	814	2 088
03 Mededinging	0	0	0	0	0	0	0	8	8
04 Werkgelegenheid en sociale zaken	384	1 507	57	267	1 241	5 457	9 446	11 309	29 668
05 Landbouw en plattelandsontwikkeling	7	456	0	2	152	1 437	8 254	13 539	23 847
06 Mobiliteit en vervoer	15	27	124	103	271	494	797	1 487	3 317
07 Milieu- en klimaatactie	9	12	57	88	138	151	189	358	1 003
08 Onderzoek	114	73	177	381	814	1 728	2 760	4 734	10 781
09 Informatiemaatschappij en media	12	8	31	83	207	372	724	1 158	2 594
10 Eigen onderzoek	0	3	1	10	10	11	21	142	199
11 Maritieme zaken en visserij	51	271	5	18	71	411	663	800	2 290
12 Interne markt	0	0	0	0	0	1	3	18	21
13 Regionaal beleid	836	5 328	21	1 875	7 437	20 613	35 024	41 174	112 307
14 Belastingen en douane-unie	0	0	0	0	0	4	20	69	93
15 Onderwijs en cultuur	2	0	47	77	150	255	497	1 167	2 195
16 Communicatie	0	0	0	0	1	6	17	95	119
17 Gezondheid en consumentenbescherming	9	3	7	43	42	83	133	321	642
18 Binnenlandse zaken	4	0	17	64	208	249	412	723	1 677
19 Externe betrekkingen	266	235	498	846	1 236	1 725	2 518	4 018	11 343
20 Handel	0	0	0	0	0	2	4	12	18
21 Ontwikkeling en betrekkingen met de ACS-landen	113	63	71	193	365	578	810	1 260	3 453
22 Uitbreiding	69	86	129	236	310	513	735	960	3 039
23 Humanitaire hulp	0	1	1	9	16	58	163	583	831
24 Fraudebestrijding	0	0	1	1	2	2	6	23	35
25 Beleidscoördinatie en juridisch advies van de Commissie	0	0	0	0	0	0	0	17	17
26 Administratie van de Commissie	0	0	0	0	0	0	11	160	171
27 Begroting	0	0	0	0	0	0	0	8	8
28 Audit	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Statistiek	2	2	1	1	3	17	36	53	114
30 Pensioenen en daarmee samenhangende uitgaven	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Taalkundige diensten	0	0	0	0	0	0	0	24	24
32 Energie	60	43	28	101	1 365	1 671	621	629	4 518

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

33 Justitie	0	0	1	4	12	18	45	99	179
90 Overige instellingen	0	0	0	0	0	0	15	573	588
Totaal	1 975	8 159	1 304	4 498	14 171	36 568	64 606	86 531	217 810

4.1 OVERZICHT VAN DE UITVOERING VAN DE ONTVANGSTENZIJDE VAN DE BEGROTING PER INSTELLING

Instelling	Begrotingskredieten		Vastgestelde rechten			Ontvangsten			Ontvangsten als % van de begroting	Nog te ontvangen
	Oorspronkelijk	Definitief	Lopend jaar	Overgedragen	Totaal	Op rechten van lopend jaar	Op overgedragen rechten	Totaal		
Europees Parlement	147	147	174	26	200	172	4	176	119,41%	25
Europese Raad en Raad	58	58	99	11	109	88	10	98	168,80%	11
Commissie	128 761	135 431	137 081	13 342	150 423	134 783	4 066	138 849	102,52%	11 573
Hof van Justitie	44	44	51	0	51	51	0	51	115,64%	0
Europese Rekenkamer	21	21	19	0	19	19	0	19	90,58%	0
Economisch en Sociaal Comité	12	12	16	0	16	16	0	16	133,47%	0
Comité van de Regio's	8	8	20	0	20	20	0	20	250,50%	0
Europese Ombudsman	1	1	1	0	1	1	0	1	97,10%	0
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	1	1	1	0	1	1	0	1	77,36%	0
Europese Dienst voor extern optreden	35	35	309	0	310	309	0	309	889,83%	0
Totaal	129 088	135 758	137 771	13 379	151 150	135 460	4 080	139 541	102,79%	11 610

miljoen EUR

4.2 UITVOERING VAN DE VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER INSTELLING

Vastleggingskredieten

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

miljoen EUR

Instelling	Toegestane vastleg- gingskre- dieten	Gedane vastleggingen					Overgedragen kredieten				Vervallen kredieten				
		Van kredieten van het jaar	Van over- drachten	Van bestem- mings- ontvang- sten	Totaal	%	Van bestem- mings- ontvang- sten	Over- drachten bij besluit	Totaal	%	Van begro- tings- kredieten van het jaar	Van overdrachten	Bestem- mings- ontvang- sten	Totaal	%
1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+ 12+13	15=14/ 1	
Europees Parlement	1 862	1 693	22	116	1 831	98,32%	6	0	6	0,34%	25	0	0	25	1,33%
Europese Raad en Raad	612	490	0	42	532	86,89%	36	0	36	5,92%	44	0	0	44	7,19%
Commissie	151 094	144 390	279	2 774	147 443	97,58%	3 077	31	3 108	2,06%	543	0	0	543	0,36%
Hof van Justitie	351	344	0	1	345	98,36%	1	0	1	0,28%	5	0	0	5	1,36%
Europese Rekenkamer	143	137	0	0	138	96,12%	0	0	0	0,30%	5	0	0	5	3,59%
Economisch en Sociaal Comité	133	125	0	4	128	96,62%	0	0	0	0,25%	4	0	0	4	3,13%
Comité van de Regio's	99	85	0	12	97	98,43%	0	0	0	0,03%	2	0	0	2	1,54%
Europese Ombudsman	10	9	0	0	9	95,86%	0	0	0	0,02%	0	0	0	0	4,12%
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	8	7	0	0	7	95,21%	0	0	0	0,00%	0	0	0	0	4,79%
Europese Dienst voor extern optreden	767	486	0	268	754	98,37%	10	0	10	1,26%	3	0	0	3	0,37%
Totaal	155 077	147 766	300	3 218	151 284	97,55%	3 131	31	3 162	2,04%	631	0	0	631	0,41%

Betalingskredieten

miljoen EUR

Instelling	Toegestane betalings- kredieten	Gedane betalingen					Overgedragen kredieten					Vervallen kredieten				
		Van kredieten van het jaar	Van over- drachten	Van bestem- mings- ontvang- sten	Totaal	%	Over- drachten van rechtswege	Over- drachten bij besluit	Van bestem- mings- ontvang- sten	Totaal	%	Van begro- tings- kredieten van het jaar	Van over- drach- ten	Bestem- mings- ontvang- sten	Totaal	%
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/ 1	7	8	9	10=7+8+ 9	11=10/ 1	12	13	14	15=12+1 3+14	16=15/ 1
Europees Parlement	2 092	1 388	214	22	1 623	77,5 8%	305	0	108	413	19,76%	25	31	0	56	2,67%
Europese Raad en Raad	661	444	36	44	524	79,3 1%	46	0	41	87	13,13%	44	6	0	50	7,56%
Commissie	139 268	131 722	605	2 759	135 087	97,0 0%	458	36	3 533	4 028	2,89%	78	76	0	154	0,11%
Hof van Justitie	369	326	16	1	343	92,9 2%	18	0	1	19	5,15%	5	2	0	7	1,93%
Europese Rekenkamer	156	125	11	0	136	87,1 1%	13	0	0	13	8,41%	5	2	0	7	4,48%
Economisch en Sociaal Comité	141	117	7	4	127	90,1 5%	8	0	1	9	6,19%	4	1	0	5	3,66%
Comité van de Regio's	108	77	7	12	96	89,5 3%	8	0	0	8	7,37%	2	2	0	3	3,10%
Europese Ombudsman	10	8	1	0	9	89,1 1%	1	0	0	1	6,74%	0	0	0	0	4,15%
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming	9	6	1	0	7	81,2 8%	123	1	0	1	10,68%	0	0	0	1	8,05%
Europese Dienst voor extern optreden	831	444	49	238	731	88,0 6%	42	0	46	88	10,58%	3	8	0	11	1,36%
Totaal	142 644	131 656	946	3 081	138 683	96,5	888	36	3 730	4 656	3,25%	166	128	0	295	0,21%

4.3 INKOMSTEN AGENTSCHAP: BEGROTINGSRAMINGEN, VASTGESTELDE RECHTEN EN ONTVANGEN BEDRAGEN

miljoen EUR

Agentschap	Begrotings- raming	Vastgestelde rechten	Ontvangen bedragen	Nog te ontvangen	Financiering van de Commissie (beleids- terrein)
Europees Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators	7	7	7	0	06
Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken	7	2	2	0	18
Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart	150	116	115	1	06
Frontex	90	76	76	0	18
Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding	19	20	20	1	15
Europese Politieacademie	8	9	9	0	18
Europees Chemicaliëagentschap	33	35	35	0	02
Europees Centrum voor ziektepreventie en – bestrijding	58	58	58	0	17
Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving	16	16	16	0	18
Europese Bankautoriteit	21	19	19	0	12
Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen	16	14	14	0	12
Europees Milieuagentschap	42	52	51	1	07
Europol	84	83	83	0	18
Europese Autoriteit voor effecten en markten	20	19	19	0	12
Communautair Bureau voor visserijcontrole	10	10	10	0	11
Europese Autoriteit voor voedselveiligheid	77	77	77	0	17
Harmonisatiebureau voor de interne markt	8	8	8	0	04
Europese GNSS-Toezichtautoriteit	13	21	21	0	06
Fusion for Energy	344	379	379	0	08
Eurojust	33	33	33	0	18
Europees Agentschap voor maritieme veiligheid	59	54	53	0	06
Harmonisatiebureau voor de interne markt	175	176	176	0	12
Europees Geneesmiddelenbureau	222	254	224	31	02
Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging	8	8	8	0	09
Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie	3	3	3	0	09
Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten	21	21	21	0	18
Europees Spoorwegbureau	26	26	26	0	06
Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk	15	15	15	0	04
Europees Instituut voor innovatie en technologie	78	77	77	0	15
Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie	48	49	45	4	15
Europese Stichting voor opleiding	21	20	20	0	15
Communautair Bureau voor plantenrassen	13	13	13	0	17
Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden	21	21	21	0	04
Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur	50	50	50	0	15
Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie	16	17	17	0	06
Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad	39	39	39	0	08
Uitvoerend Agentschap Onderzoek	46	47	47	0	08
Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en consumenten	7	7	7	0	17
Uitvoerend Agentschap voor het trans-Europees vervoersnetwerk	10	10	10	0	06
Totaal	1 936	1 963	1 925	38	

miljoen EUR

Soort ontvangst	Begrotings-	Vastgestelde	Ontvangen	Nog te
-----------------	-------------	--------------	-----------	--------

Geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie 2012

	raming	rechten	bedragen	ontvangen
Subsidie van de Commissie	1 304	1 276	1 272	5
Inkomsten uit heffingen	465	490	460	30
Overige baten	168	197	193	4
Totaal	1 936	1 963	1 925	38

4.4 VASTLEGGINGS- EN BETALINGSKREDIETEN PER AGENTSCHAP

miljoen EUR

Agentschap	Vastleggingskredieten			Betalingskredieten		
	Kredieten	Gedane vastleggingen	Overgedragen	Kredieten	Gedane betalingen	Overgedragen
Europees Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators	7	7	0	8	5	2
Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken	7	5	0	6	2	2
Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart	164	132	27	176	117	53
Frontex	90	89	1	128	99	22
Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding	22	21	1	22	19	3
Europese Politieacademie	9	8	0	11	8	2
Europees Chemicaliënagentschap	99	96	0	113	94	15
Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding	58	55	0	69	55	10
Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving	17	16	0	17	16	0
Europese Bankautoriteit	21	18	0	22	13	7
Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen	16	14	0	16	11	4
Europees Milieuagentschap	69	52	16	73	45	27
Europol	85	84	1	100	79	17
Europese Autoriteit voor effecten en markten	20	17	0	22	15	4
Communautair Bureau voor visserijcontrole	9	9	0	11	10	1
Europese Autoriteit voor voedselveiligheid	79	78	0	90	80	9
Europees Genderinstituut	8	7	0	11	8	2
Europese GNSS-Toezichtautoriteit	106	58	47	55	33	22
Fusion for Energy	1 482	1 482	0	384	362	7
Eurojust	35	34	1	41	35	5
Europees Agentschap voor maritieme veiligheid	57	53	1	61	53	2
Harmonisatiebureau voor de interne markt	429	189	0	461	180	37
Europees Geneesmiddelenbureau	226	222	0	262	215	41
Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging	8	8	0	9	9	1
Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie	3	3	0	3	2	1
Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten	21	21	0	28	23	5
Europees Spoorwegbureau	26	25	0	30	26	2
Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk	17	15	1	20	15	5
Europees Instituut voor innovatie en technologie	97	95	0	83	71	7
Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie	48	42	0	52	41	4
Europese Stichting voor opleiding	20	20	0	21	20	1
Communautair Bureau voor plantenrassen	14	13	0	14	12	0
Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden	22	21	0	26	20	5
Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur	50	49	0	55	48	6
Uitvoerend Agentschap voor concurrentievermogen en innovatie	17	16	0	18	16	1
Uitvoerend Agentschap Europese Onderzoeksraad	39	38	0	41	38	2
Uitvoerend Agentschap Onderzoek	46	44	0	50	43	4
Uitvoerend Agentschap voor gezondheid en consumenten	7	7	0	8	7	1
Uitvoerend Agentschap voor het trans-Europees vervoersnetwerk	10	10	0	11	9	1
Totaal	3 559	3 175	97	2 627	1 952	338

Soort uitgave	Vastleggingskredieten			Betalingskredieten		
	Kredieten	Gedane vastleggingen	Overgedragen	Kredieten	Gedane betalingen	Overgedragen
Personeel	813	781	2	829	777	18
Administratieve uitgaven	305	292	1	377	277	79
Beleidsuitgaven	2 442	2 102	95	1 421	899	242
Totaal	3 559	3 175	97	2 627	1 952	338

4.5 BEGROTINGSRESULTAAT MET INBEGRIIP VAN DE AGENTSCHAPPEN

miljoen EUR

	EUROPESE UNIE	AGENTSCHAPPEN	Uitsluiting van de subsidies voor de agentschappen	TOTAAL
Ontvangsten van het begrotingsjaar	139 541	1 925	(1 272)	140 194
Betalingen uit de kredieten van het lopende jaar	(137 738)	(1 739)	1 272	(138 205)
Naar jaar n+1 overgedragen betalingskredieten	(936)	(338)	0	(1 274)
Annulering niet-bestede kredieten overgedragen uit jaar n-1	92	171	0	263
Wisselkoersverschillen voor het jaar	60	(8)	0	52
Begrotingsresultaat	1 019	12	0	1 031